

Forord

Hermed præsenteres Region Nordjyllands budget for 2019.

I budgetbogen finder du indledningsvis den vedtagne budgetaftale.

Herefter følger bevillingsoversigter og budgetbemærkninger for regionens fire driftsområder:

- Sundhedsområdet
- Specialsektoren
- Regional udvikling
- Administrationen

I slutningen af bogen findes en række autoriserede opgørelser samt regionens bevillingsregler.

Indholdsfortegnelse

Hovedoversigt	5
1. Budgetaftale	6
Sundhedsområdet	9
Specialsektoren	25
Regional udvikling	26
Anlæg	32
Bilag: Prioritering på sundhedsområdets drift	35
Bilag: Prioritering regional udvikling	37
Bilag: Investeringsoversigter	38
2. Sundhed	40
Bevillingsoversigt	41
Rammer for sundhedsvæsenet i Region Nordjylland	47
Budgetbemærkninger	54
Aalborg Universitetshospital	54
Regionshospital Nordjylland	56
Psykiatrien	59
Den præhospital virksomhed	61
Sygehusapoteket	62
Tværgående drift	63
Samhandel og privatområdet	65
Fællesudgifter, projekter og puljer	67
Praksisområdet	69
Investeringer på sundhedsområdet	73
3. Specialsektoren	77
Bevillingsoversigt	78
Budgetbemærkninger	83
Investeringer indenfor specialsektoren	86
4. Regional udvikling	87
Bevillingsoversigt	89
Budgetbemærkninger	92

5. Administrationen	95
Bevillingsoversigt	95
Budgetbemærkninger	99
6. Personaleoversigt.....	105
7. Flerårsoversigt.....	107
8. Likviditetsbudget	111
Bilag	112
Bilag 1 – Økonomiaftalen.....	113
Bilag 2 – Resultatopgørelse.....	114
Bilag 3 – Pengestrømsopgørelse	115
Bilag 4 – Retningslinjer for administration af bevillinger ..	116
Bilag 5 – Takster for sundhedsområdet.....	133
Bilag 6 – Satser for kommunal medfinansiering	136
Bilag 7 – Takster for speciaalsektoren.....	137
Bilag 8 – Løn- og prisfremskrivning	142

Hovedoversigt

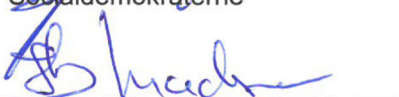
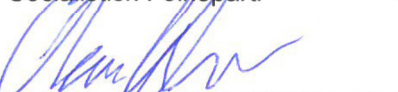
Hovedoversigt budget 2019 1.000 kr. (udgiftsbaseret)	I alt		Sunthed		Speciaalsektoren		Regional udvikling	
	Udgifter	Indtægter	Udgifter	Indtægter	Udgifter	Indtægter	Udgifter	Indtægter
A. Driftsvirksomhed	12.599.473	-943.808	11.507.504	-141.806	642.033	-681.951	449.936	-120.051
B. Anlægsvirksomhed	1.245.200	-11.000	1.204.700	-11.000	40.500			
Heraf kvalitetsfondsstøttede projekter	940.000		940.000					
C. Fælles formål og administration	378.829		361.406		13.014		4.409	
D. Renter	30.400		30.400					
E. Finansforskydninger								
Forøgelse i likvide aktiver	45.238				45.094		144	
Afdrag på lån og leasingforpligtelser	128.000		128.000					
Øvrige finansforskydninger	-821.000		-821.000					
Finansforskydninger i alt	-647.762		-693.000		45.094			
Heraf hensættelser til kvalitetsfond	119.000		119.000					
SUM (A+B+C+D+E)	13.606.140	-954.808	12.411.010	-152.806	740.641	-681.951	454.489	-120.051
F. Finansiering								
Forbrug af likvide midler (kassetræk)		-108.317		-108.317				
Optagne lån og ny leasinggæld		-128.500		-88.000		-40.500		
Bløtdiskud fra Staten		-10.164.780		-9.910.068				-254.712
Udviklingsbidrag fra kommunerne		-79.726						-79.726
Nærhedsfinansiering fra Staten		-145.505		-145.505				
Aktivtidsafhængige bidrag fra kommunerne		-2.006.314		-2.006.314				
Objektive finansieringsbidrag		-18.190				-18.190		
Finansiering i alt		-12.651.332		-12.258.204		-58.690		-334.438
Balance	13.606.140	-13.606.140	12.411.010	-12.411.010	740.641	-740.641	454.489	-454.489

1 Budgetaftale 2019

Fælles løsninger for bedre sundhed

For tiltrædelse af budgetaftale 2019

Aalborg, den 12. september 2018

Socialdemokraterne
Dansk Folkeparti
Enhedslisten
Det Radikale Venstre
Regionsrådsformanden
Venstre
Konservative
Socialistisk Folkeparti
Thomas Hav (UP)

Vigtige pile peger i den rigtige retning. Region Nordjylland topper opgørelserne over, hvilken region der bedst overholder patienternes udredningsret. Samtidig kan vi også indenfor det psykiatriske område se en betydelig positiv udvikling, ligesom ventetid til kræftbehandling og operation også er faldende.

Det er flotte resultater, som har bund i et vedvarende fokus fra regionens ansatte og ledere. Den politiske retning satte vi med budgettet for 2016, hvor der netop blev vedtaget ambitiøse mål for hurtigere udredning og behandling. Det handler om respekt for patientens tid og sundhed – og det arbejde fortsætter vi naturligvis i 2019.

Gennem 2018 har det dog samtidig været tydeligt, at det nordjyske sundhedsvæsen er under et betydeligt økonomisk pres. Det gælder ikke mindst indenfor det akutte/medicinske område, der har oplevet uhensigtsmæssig høj belægning og pres på de ansatte.

Det har derfor i budgetlægningen været helt centralt for forligspartierne, at hospitalerne sikres det bedst mulige økonomiske udgangspunkt. Det gør vi ved at holde omprioriteringerne i budgetforliget for 2019 på et minimum. Forligspartierne noterer, at særligt de to somatiske hospitaler herudover står overfor en stor udfordring i 2018 i at sikre økonomisk balance, og at det kan indebære personalemæssige tilpasninger.

I lighed med intentionerne i økonomiaftalen er psykiatriområdet højt prioriteret i budgetforliget. Det indebærer et løft til Psykiatrien på en række væsentlige områder, herunder en øget plejenormering i den høj-intensive behandling og fokus på flere og bedre leveår for psykiatriske patienter.

Overskriften på årets budgetforlig er "fælles løsninger for bedre sundhed". Vi tror på, at fælles løsninger, fx med de nordjyske kommuner og almen praksis kan være med til at sikre fortsat udvikling omkring kvalitet, tilgængelighed og bedre ressourceudnyttelse. Og dermed også løfte udviklingen af "det nære sundhedsvæsen" til nye højder.

Vi er godt i gang med at sætte strøm til flere løsninger, der flytter sundhedsvæsenet tættere på den enkelte patient. I 2019 forstærker vi indsatserne.

"Fælles løsninger for bedre sundhed" handler også om, at vi i højere grad vil samtænke regionens innovationsindsatser på såvel sundhedsområdet som det regionale udviklingsområde. Vi tror på, at vi herigennem kan løfte såvel de innovative indsatser samt styrke vores målsætninger om øget digitalisering og realisering af teknologibidraget. På det administrative område samler vi ligeledes kompetencerne indenfor en

række driftsopgaver indenfor opgaver som løn, bogføring, indkøb mv. i et nyt resultatcenter. Det kan give nye potentialer for at udvikle kvalitet og effektivitet – ikke mindst set i lyset af nye digitale muligheder, som fx robotteknologi og kunstig intelligens. Forligspartierne lægger vægt på, at resultatcenteret er konkurrencedygtigt sammenlignet med andre offentlige og private aktører på samme marked.

Speciaalsektorens opgavevaretagelse er baseret på et tæt samarbejde og fælles løsninger i samspillet mellem borger, kommune og region. I budgetforliget indgår således en forventning om, at Regionsrådet stiller sig til rådighed i forhold til etablering af et nyt tilbud til voksne mennesker med høretab og andre funktionsnedsættelser.

Indenfor det regionale udviklingsområde styrkes en række indsatser indenfor kollektiv trafik, uddannelse samt klima- og miljøområdet. Herudover indgår en opprioritering af arbejdet med sikring af tilstrækkelig og kompetent arbejdskraft i Nordjylland.

Endelig har forligspartierne lagt stor vægt på, at der sker en fremrykning af udflytningen af en række funktioner fra det nuværende Aalborg Universitetshospital til det nye hospital i Aalborg Øst. Fremrykningen vil bidrage til både mere sammenhængende patientforløb og bedre vilkår for personale og patienter, ligesom det bliver muligt bedre at afhænde de nuværende matrikler. På anlægsområdet har forligspartierne ligeledes prioriteret, at der over de kommende år anskaffes nyt og tidssvarende elektronisk patientjournalssystem (EPJ).

Sundhed

Sundhedsområdet er regionens største driftsområde – og udgør ca. 90 pct. af den samlede regionale økonomi. Hovedopgaverne er driften af de nordjyske hospitaler og levering af sygesikringsydelser. Samlet set anvendes der ca. 11,7 mia. kr. årligt.

Budgetforliget er indgået indenfor rammerne af økonomiaftalen for 2019, der giver Region Nordjylland et råderum på ca. 80 mio. kr., som i budgetforliget er disponeret til nye initiativer, stigende aktivitet og øvrige merudgifter. Her kan det særligt nævnes, at udgiftsstigningen alene på medicinområdet forventes at andrage ca. 75 mio. kr. i 2019.

Indenfor den samlede økonomiske ramme gennemføres omprioriteringer på sundhedsområdet for ca. 110 mio. kr. Hertil kommer 12 mio. kr. på det administrative område.

De konkrete prioriteringer fremgår af forligets bilag. I det følgende knyttes der bemærkninger til centrale dele af prioriteringerne.

Respekt for patientens tid

Politiske målsætninger

I Region Nordjylland har hospitalerne og Psykiatrien igennem de seneste år haft fokus på hurtig udredning og hurtig behandling - og vi kan se, at det virker. For patienterne har de politiske målsætninger med fokus på kort ventetid på udredning, behandling og kræft sikret kortere ventetid, mens de for hospitalerne har fungeret som centrale pejlemærker i den daglige prioritering og styring.

Der har samlet set været en positiv udvikling af alle de fastsatte politiske målsætninger. I dag bliver udredningsretten nu overholdt i mere end 90 pct. af udredningsforløbene, mens ventetiden til operation i 2018 har ligget på 37 dage i gennemsnit. Også på kræftområdet er der med 85 pct. opfyldelse af forløbstiderne fortsat fremgang.

Derfor skal vi i 2019 fastholde den positive udvikling og de ambitiøse mål til gavn for patienterne. Det betyder, at udredningsretten skal overholdes, og at minimum 75 pct. af patienterne ved udgangen af 2019 skal udredes inden for 30 dage på vores egne hospitaler. For patienter, der venter på operation må ventetiden ikke overstige 50 dage, og på kræftområdet fastholdes den ambitiøse målsætning om, at 90 pct. af forløbene skal gennemføres inden for de forløbstider, der er fastsat i kræftpakkerne.

Færre ambulante besøg

Hospitalerne har de senere år omlagt megen aktivitet fra indlæggelser til ambulante besøg. Dette har betydet, at antallet af ambulante besøg de seneste år er steget meget. Individualiserede forløb har sammen med nye digitale løsninger ændret behovet for specielt kontrolbesøg. På den baggrund har der i 2018 været sat særligt fokus på at undgå ambulante besøg uden værdi for patienten, samt at sikre at nye digitale muligheder tages i brug.

Det har betydet, at kurven er knækket, og at den enkelte patient nu har færre besøg i sit forløb end tidligere. Forligspartierne er enige om, at den positive udvikling skal fortsætte i 2019. Der vil løbende ske en opfølgning på initiativerne i Forretningsudvalget.

Psykiatri

Psykiatrien i Region Nordjylland er en sektor i fremgang på mange områder. Der er leveret gode resultater i forhold til såvel økonomi, aktivitet og kvalitet. Ikke mindst kan vi med stor tilfredshed konstatere, at rekrutteringssituationen er markant forbedret, blandt andet indenfor børne- og ungdomspsykiatrien.

Forligspartierne noterer sig forudsætningerne i økonomiaftalen, og bakker i budgetforliget op om en styrkelse af Psykiatrien. Dog samtidig med, at Psykiatrien – i lighed det øvrige sundhedsområde – skal effektivisere og optimere.

I budgetforliget prioriteres midler til at øge normeringen i den høj-intensive behandling. Forligspartierne finder det centralt, at dette område opprioriteres, og noterer med tilfredshed, at regeringen i finanslovsforslaget foreslår, at der afsættes 100 mio. kr. årligt blandt andet målrettet borgere med de sværeste psykiske lidelser. Ligeledes imødeses regeringens fremlæggelse af "Psykiatriplan 2", som forventes at få politisk og fagligt afsæt i den kommende planperiode for Regionsrådet.

Der er fortsat et stort henvisningspres til ambulant udredning og behandling i Psykiatrien. Den centrale udfordring er derfor at sikre de rette patienter i det rette forløb i såvel den stationære som ambulante psykiatri. Som led heri vil Psykiatrien prioritere, at flest mulige kan understøttes med behandling i eget hjem, ikke mindst i forhold til indenfor børne- og ungdomspsykiatrien.

I samarbejde med kommunerne vil Psykiatrien styrke det tværsektorielle samarbejde i regi af "Patientens Team". Ligeledes etableres udgående teams fra udvalgte sengeafsnit for at styrke overgange og sikre en bedre behandling til de sværest syge samt forebygge risikoen for unødige genindlæggelser.

Mennesker med psykisk sygdom skal have flere og bedre leveår. Derfor skal de positive erfaringer med liaison somatik udbygges i samarbejde med Aalborg Universitetshospital. Der skal ligeledes sætte yderligere fokus på en mere helhedsorienteret og tværfaglig tilgang i behandlingen. Det gælder eksempelvis via inddragelse af andre typer faggrupper, som fx pædagoger og terapeuter.

Som led i en yderligere prioritering af de sårbare patienter afsættes midler til udbygningen af de særlige pladser. Forligspartierne vil følge udviklingen tæt.

Med fokus på styring og effektiv ressourceudnyttelse i Psykiatrien er der politisk forventning om, at der via intern omprioritering vil kunne findes et råderum til at styrke kvaliteten i psykiatrien. Region Nordjylland afventer i den forbindelse offentliggørelsen af den varslede kapacitetsanalyse af den regionale behandlingspsykiatri.

Særlige indsatser indenfor børne- og ungdomspsykiatrien

Der har i de seneste år særligt været et stigende henvisningspres i børne- og ungdomspsykiatrien. Derfor er der behov for at styrke den tidlige indsats i et tværsektorielt samarbejde og sikre, at børn og unge med alvorlig psykisk sygdom modtager den rette udredning og behandling.

Forligspartierne vil styrke indsatsen for børn og unge med alvorlig psykisk sygdom. Derfor etableres et akut udgående team, som kan være med til at styrke indsatsen før, under og efter en indlæggelse i børne- og ungdomspsykiatrien, og som kan være med til at forebygge indlæggelser samt at forkorte indlæggelser og skabe endnu bedre sammenhæng i det samlede patientforløb. Behovet for sengekapacitet følges tæt i et samarbejde med klinikken.

Derudover vil forligspartierne følge satspuljeinitiativet "Styrket indsats for mennesker med spiseforstyrrelser og selvskade". Det indebærer etablering af spiseværksted og styrkelse af den familierapeutiske indsats over de kommende tre år, som vil understøtte, at indsatsen sker så tæt på patientens nærmiljø som muligt, og som også vil blive styrket via indsatsen i det akut udgående team for børn og unge.

Forligspartierne vil tillige følge resultaterne af satspuljeinitiativet om fremskudt regional funktion i børne- og ungdomspsykiatrien. Det indebærer, at regionen i samarbejde

med de nordjyske kommuner vil få bedre mulighed for at sikre, at børn og unge med psykisk sygdom i lettere grad får en tidlig intensiv tværsektoriel indsats i nærmiljøet, og dermed bevarer tilknytningen til dagligdagen.

Belægning – en fælles udfordring

Hospitalerne i Region Nordjylland stod i foråret overfor en særlig udfordring med for høj belægning blandt andet som følge af den langvarige influenza-epidemi. Selvom 2018 har været et særligt år ændrer det dog ikke på, at hospitalerne gennem en længere periode har oplevet for lange perioder med for høj belægning på særligt det medicinske område. Forligspartierne ønsker derfor, at der i 2019 sættes yderligere fokus på at reducere uhensigtsmæssig høj belægning på hospitalerne.

Dette skal ske ved at øge plejenormeringen på de akutte og medicinske områder på hospitalerne, som er særligt presset med henblik på forbedre arbejdsmiljø og den patientoplevede kvalitet. Der skal endvidere fokuseres mere på at omfordele ressourcer og senge på hospitalerne afhængigt af, hvor presset er størst på de forskellige tider af året. Reduktionen af belægningen skal endvidere ske ved et styrket fokus på allerede igangsatte initiativer som eksempelvis "Sikkert Patientflow".

Forligspartierne er enige om, at der herudover er behov for nye initiativer. Der etableres derfor en fælles visitation af akutte patienter i Region Nordjylland. Hermed skabes endnu bedre rammer for at sikre en hensigtsmæssig udnyttelse af regionens samlede sengekapacitet, ligesom der for almen praksis vil sikres én indgang, når patienter skal indlægges. Et væsentligt fokusområde i visitationen vil desuden være at tilbyde sub-akutte tilbud som alternativer til akut indlæggelse. Det er forventningen, at der kan flyttes aktivitet fra Aalborg Universitetshospital til Regionshospital Nordjylland. Der flyttes økonomi svarende til den omfordelte aktivitet.

Der sættes ligeledes øget fokus på hensigtsmæssige udskrivningsforløb blandt andet i samarbejde med kommunerne. Et centralt pejlemærke i dette arbejde vil være, at udskrivingerne sker på det mest hensigtsmæssige tidspunkt af dagen med henblik på at frigøre sengekapacitet.

Initiativerne skal samlet set sikre en bedre udnyttelse kapaciteten på hospitalerne frem mod indflytningen på Nye Aalborg Universitetshospital, hvor der i kraft af de fysiske rammer, herunder enestuer, vil være nye muligheder for bedre kapacitetsudnyttelse.

Samlet afsættes 8 mio. kr. til indsatserne.

Den palliative indsats

Den palliative indsats handler om at lindre de lidelser og problemer, som kan være forbundet med at få og leve med en livstruende sygdom. Forligspartierne understreger, at der er tale om et vigtigt og højt prioriteret område, hvad enten indsatsen retter sig mod patienten på hospice, på hospitalet, i et kommunalt tilbud eller i eget hjem.

Region Nordjylland har i 2018 opdateret plangrundlaget for den palliative indsats, og der er i den forbindelse opstillet en række anbefalinger til den fremtidige udvikling.

Der vil i 2019 være særlig fokus på udviklingen af det børne-palliative område. Indsatsen på dette område er ofte langvarig og retter sig mod hele familien, som har behov for aflastning i perioder. Der afsættes 0,8 mio. kr. til Det børne-palliative team, som blandt andet skal øge teamets robusthed.

Forligspartierne bemærker, at der i dag sker en hurtig og tidlig visitation til det børne-palliative tilbud – og at børnene på venteliste ikke har livstruende sygdomme, men primært er børn med neurologiske sygdomme, som allerede er tilknyttet det neuro-pædiatriske team.

Det palliative område er generelt rekrutteringsmæssigt udfordret. Forligspartierne ønsker, at der arbejdes for en udvidelse af den palliative rådgiverordning i takt med, at det er muligt rekruttere det nødvendige personale.

Tryghed i den præhospitale indsats

Det præhospitale set-up i Region Nordjylland er baseret på et solidt ambulanceberedskab, der udgør fundamentet i det daglige beredskab. Det daglige beredskab suppleres af regionens øvrige præhospitale enheder: Akutbiler, paramedicinerbiler og akutlægebiler. Fokus er på hurtig responstid og ikke mindst at bruge de udvidede kompetencer blandt personalet i disse specialkøretøjer, således at der ydes specialiseret akutbehandling så tidligt som muligt og ofte før ambulancen ankommer. Region Nordjyllands to akutlægebiler i henholdsvis Aalborg og Hjørring er helt centrale enheder i dette beredskab. Dette gælder i såvel det daglige, præhospitale beredskab som i sundhedsberedskabet ved større hændelser, hvor akutlægebilerne har en vigtig koordinerende rolle som sundhedsberedskabets indsatsledelse på skadestedet.

Akutlægebilen i Hjørring har været medfinansieret via statslige puljemidler. Med etableringen af en fjerde akutlægehelikopter med baseplacering i Nordjylland er den statslige medfinansiering bortfaldet. Det samlede beredskab suppleres dagligt af akutlægehelikopteren som drives af Regionernes Akutlægehelikopterorganisation. Der er

tæt, integreret samarbejde og koordinering omkring rette anvendelse af rette ressourcer.

Ikke alle områder i Region Nordjylland har været dækket lige godt af den nationale akutlægehelikopterordning, hvor nærmeste base hidtil har været placeret i Skive. Forligspartierne hilser derfor landets fjerde akutlægehelikopter, herunder baseplaceringen i Saltum fra 2020, velkommen. Med henblik på at sikre et stærkt, samlet præhospitalt beredskab vil forligspartierne prioritere den fortsatte drift af akutlægebilen i Hjørring i 2019.

Forligspartierne ønsker dog samtidig, at der gennemføres en samlet analyse af anvendelse og placering i forhold til regionens akutlægebiler og paramedicinerbiler. Analysen skal behandles i Regionsrådet inden udgangen af 2018, således at eventuelle justeringer kan indgå i budgetlægningen for 2020. I analysen indgår undersøgelse af mulighederne for en tredje akutlægebil med base i Thisted. Forligspartierne noterer sig, at det samlede ambulanceberedskab i 2020/21 vil skulle konkurrenceudsættes. I samme forbindelse vil de foreløbige erfaringer med den fjerde akutlægehelikopter med fordel kunne indgå i analysearbejdet.

I forlængelse af den fortsatte drift af akutlægebilen i Hjørring lægger forligspartierne vægt på, at der sker en konsolidering af driften af de to akutlægebiler, med forankring i Den Præhospitale Virksomhed, hvor det lægefaglige ansvar for driftsstandarder, uddannelse, kvalitetskontrol og klagesager i forvejen er placeret. Med konsolideringen forventes der gevinster på kort og lang sigt blandt andet vedrørende mere entydig organisering af driften, vagtplanlægning, fælles fagligt miljø og fælles ressourceudnyttelse.

Det nære og sammenhængende sundhedsvæsen

Det nære sundhedsvæsen og det udadvendte hospital

Forligspartierne er enige om, at tiden er inde til at bringe det tværsektorielle samarbejde et skridt videre. Der lægges derfor op til en tæt og strategisk dialog med såvel kommuner som almen praksis. Det tværsektorielle samarbejde er allerede kommet langt, men der er stadig områder, hvor det kan blive bedre. Udfordringerne på sundhedsområdet kalder således på fælles løsninger og fælles ansvar, for hermed skaber vi ikke blot større værdi for den enkelt patient, men også en bedre udnyttelse af sundhedsvæsenets samlede ressourcer.

Udgangspunktet skal fortsat være gensidigt forpligtende sundhedsaftaler, men det er vigtigt, at aftalerne er en overordnet ramme, der kan bruges til et tættere samarbejde

mellem det enkelte hospital, kommuner og almen praksis i området. Samarbejdet skal tage udgangspunkt i de fælles udfordringer og ressourcer, der lokalt er til rådighed.

Ambitionen er fælles løsninger, fælles ansvar og en samling af kompetencerne, så de samlede ressourcer kan udnyttes bedst muligt til gavn for patienterne og sundhedsydelserne bringes så tæt på borgeren som muligt. Det kan være i form af fælles akutteams, delestillinger eller fælles indsatser i forhold til forebyggelse af akutte indlæggelser. Det kan også være udredning og behandling, der fremover kan ske i borgerens eget hjem, enten via digitale løsninger eller ved at hospitalernes specialistressourcer i dialog med kommunerne bringes ud i borgerens eget hjem. Målet er at undgå eller afkorte indlæggelser, og at borgeren hurtigere finde tilbage til vanligt niveau. Forligspartierne er enige om, at der er behov for fremdrift og vilje på dette område. Eksempelvis er det ambitionen, at alle relevante nordjyske borgere inden udgangen af 2019 kan modtage IV-behandling i eget hjem. De konkrete løsninger skal ske i en dialog med kommunerne med respekt for de lokale behov og muligheder.

Der afsættes 5 mio. kr. til ovenstående indsatser, herunder forsøg med ansættelse af særlige "brobygger-sygeplejersker", som skal fungere som "advokat" for særligt de sårbare, medicinske patienter, og som også skal bidrage til smidige overgange i patientforløbene mellem hospital, kommuner og almen praksis.

Med ovenstående ambition og initiativer er forligspartierne enige om, at der skabes det nødvendige fokus på øget sammenhæng og omlægning af hospitalsbehandlingen. Og dette paradigmeskifte er nødvendigt, hvis udviklingen på området skal accelereres og elementerne i den nye nærhedsfinansiering imødekommes. Det er et fælles mål at holde borgerne længst muligt i eget hjem ved at bruge ressourcerne tværsektorielt og tværfagligt – og ved at understøtte kompetencerne lokalt og i borgernes eget hjem.

Indsatser omkring IT og digitalisering

Der forfølges en strategi, hvor digitalisering er fundamentet for fremtidens digitale sundhedsvæsen. Det indebærer en transformation af hele det nordjyske sundhedsvæsen, hvor vi sikkert udnytter digitale teknologier til at nå vores mål – med patienten i centrum. Målet er, at alle nordjyske patienter skal kunne tilgå sundhedsvæsnets digitalt – og at flest mulige opgaver håndteres digitalt til gavn for patienterne.

Dertil kommer udbredelse i anvendelsen af digitale løsninger til at styrke "det udadvendte hospital", patientinddragelse, tværsektorielt samarbejde ("sundhed på tværs") og behandlinger tæt på patienten. Det vil samtidig kunne reducere uligheden og reservere ressourcer til patienter med størst behov.

Sundhed bringes hjem

Forligspartierne ønsker en fortsat høj prioritering af digitalt understøttede sundhedsfaglige ydelser, der over afstand kan give borgeren behandling i eget hjem, og dermed reducere antallet af ambulante kontroller. Det handler også om at holde borgerne længere hjemme og tilbyde mere fleksible løsninger tilpasset den enkelte borgers muligheder, behov og ønsker.

I budget 2018 blev der indarbejdet et mål om at reducere ambulante besøg pr. patient med 10 pct., og et mål om at mindst 1/3 af de ambulante kontroller i 2020 skal foregå digitalt. Forretningsudvalget vil fortsat følge udviklingen på disse områder.

Regionen er allerede godt i gang med implementeringen af Patientrapporterede oplysninger (PRO) på epilepsiområdet og kemobehandling til patienter med brystkræft og prostatakræft. Målet for PRO er at reducere fysiske fremmøder for velbehandlede patienter i lange forløb samt optimere kvaliteten af behandlingen.

Fokus i 2019 er samtidig fortsat en udrulning af AmbuFlex-løsninger på hospitalerne i regionen. Det handler grundlæggende om, at læge og sygeplejerske via spørgeskemaer får adgang til relevant viden direkte fra patienten om hans eller hendes helbreds-tilstand. Dertil er man ved at afprøve konceptet og infrastruktur i forhold til sikker videokommunikation med praksislægen, hvor formålet er at sikre lige adgang til sundhed over afstand.

Udrulning af flere digitale konsultationer er i gang

I budgetforliget for 2018 var flere digitale konsultationer et centralt indsatsområde. Nærmere bestemt er ambitionen, at mindst en tredjedel af ambulante kontrolbesøg indenfor udvalgte områder på hospitalerne i 2020 skal foregå digitalt. Det kræver en ambitiøs omstilling.

Bidrag til realisering af teknologibidrag

Digitalisering skal tænkes ind som en værktøj til at optimere arbejdsgange i hverdagen og forbedre måden, vi udfører kerneopgaven på. Den teknologiske udvikling giver os nye muligheder inden for behandlingen af vores patienter i form af video, hjemme-monitorering, sensorer, kunstig intelligens mv.

I budgetforliget indgår – i lighed med forudsætningerne i økonomiaftalen – at der realiseres et teknologibidrag på 52 mio. kr. Af eksempler på IT- og digitaliseringsinitiativer, der kan bidrage til realiseringen af teknologibidraget kan særligt nævnes:

- *Digital automatisering:* Der etableres en central platformsløsning, som løbende gør det muligt hurtigt at etablere egne automatiseringer, når relevante forretningsgange identificeres. Det gælder både i forhold til det sundhedsfaglige såvel som det administrative område. Der er herudover identificeret et konkret initiativ, der kan understøtte processen omkring transskribering, aktivitetsregistrering og udskrivning.
- *Klinisk logistik:* I dag er mange patientoverleveringer på tværs af somatik og psykiatri understøttet af flere forskellige kliniske logistiksystemer. Det kræver, at klinikerne arbejder i flere forskellige systemer samtidigt. Der arbejdes på implementering af et mere sammenhængende system, som vil give ét samlet overblik, bedre kommunikation på tværs af hospitalet/hospitalerne samt generel informationsdeling. Dermed vil klinikerne være bedre rustet til at håndtere de daglige udfordringer, og reagere inden en udfordring bliver til et reelt problem.
- *Innovation:* Under det regionale udviklingsområde afsættes midler til udvikling af innovative løsninger, der kan bidrage til at aflaste medarbejderne og realisere teknologibidraget.

Patientinddragelse

Sundhed er noget, vi skaber sammen. Derfor vil vi i 2019 forstærke indsatserne omkring patientinddragelse. Vi vil videreudvikle måden, vi inddrager patienter og pårørende på, så behandling og forløb er udarbejdet i dialog mellem patienterne og klinikerne. Indsatsen i Region Nordjylland omfatter således en række konkrete værktøjer og tiltag.

Patientansvarlig læge/patientens team

Den patientansvarlige læge har det overordnede ansvar for patientens forløb. Dermed følger også et ansvar for at inddrage patienten i vigtige beslutninger om patientens behandling. For yderligere at styrke samarbejdet med og om patienten har vi i Region Nordjylland indført "Patientens team", som udover den patientansvarlige læge også omfatter øvrige personalegrupper, som er involveret i patientens behandling, fx sygeplejersker og sekretærer. For de patienter, som også har et forløb i kommunalt regi, vil vi arbejde på, at Patientens team udvides til at omfatte en kontaktperson fra den kommunale hjemmepleje, ligesom det for nogle patienter også vil give god mening at

inddrage patientens praktiserende læge i teamet. Ligeledes vil de nye brobygger-geplejersker skulle indgå i forhold til relevante patientgrupper.

Brugerstyret behandling

Brugerstyret behandling er et forløb tilpasset patientens behov, ressourcer og hverdagsliv. Det giver patienterne øget indflydelse og kontrol over egen behandling – og er dermed med til at sætte patienten i centrum. I samråd med klinikerne er patient og pårørende med til at beslutte, hvornår kontrolbesøg og indlæggelser skal placeres i behandlingsforløbet. Tilgangen kan også omfatte monitorerings-, behandlings- og plejeopgaver, som patienten selv kan og vil varetage.

Fælles beslutningstagen

Fælles beslutningstagen er en systematisk samarbejdsform, der foregår mellem patienten og den patientansvarlige læge. Den patientansvarlige læge skal sikre, at patienten og de pårørende har et oplyst grundlag at træffe deres beslutning ud fra. Den fælles beslutningstagen skal give patienten og de pårørende en mulighed for at reflektere over, hvad der er vigtigt for dem, og hvordan behandlingsforløbet kan tilpasses deres egne værdier og præferencer for livet.

Forligspartierne ønsker særligt et øget fokus på brugen af fælles beslutningstagen ved valg af behandling, herunder fokus på forholdet mellem effekt og bivirkninger, fx ved behandling af kræftpatienter i slutstadiet af deres sygdom.

Peerboards

Et peerboard er et samarbejdsorgan, hvor vi i fællesskab med patienter og pårørende – fx indenfor et bestemt sygdomsområde – udpeger problemstillinger og finder måder at løse problemerne på. Patienternes oplevelser af deres patientforløb indgår som et væsentlig input i vores løbende organisatoriske arbejde med at forbedre sundhedsvæsenet. Når vi lytter til patienternes positive og negative oplevelser, får vi vigtige informationer, så vi kan udvikle den kliniske praksis.

Almen praksis

Forligspartierne er enige om en strategi for lægedækning på almen praksis området, der sætter retningen i forhold til at sikre alle nordjyder bedst mulig adgang til en praktiserende læge. Strategien understøtter udvikling af fremtidens almen praksis, herunder fx øget digitalisering, ligesom den har fokus på rekruttering og fastholdelse af praktiserende læger.

Region Nordjylland prioriterer overenskomstløsninger med praktiserende læger med ydernummer først, og er i bestræbelserne for at sikre lægedækningen villige til at

bringe alle overenskomstens relevante løsningsalternativer i spil. Dette ses blandt andet i Frederikshavn, hvor regionen i samarbejde med en række læger, der havde varslet praksisophør, har indgået en licensaftale, som fastholder lægerne og sikrer lægedækningen for 8.000 borgere.

I de tilfælde, hvor lægedækningen ikke kan sikres via overenskomstløsninger, kan regionsklinikker udgøre det relevante tilbud til borgerne. Regionsklinikkerne kan endvidere fungere som rekrutteringsmulighed og alternativ for speciallæger i almen medicin, indtil de er klar til egen praksis. Regionen vil invitere PLO til at drøfte perspektiverne for det fremadrettede samarbejde, herunder drøfte muligheder for at overtage regionsklinikker på fair vilkår.

Hensigten er at undgå midlertidige regionsklinikker og sigte mod mere varige løsninger og et mere robust administrationsgrundlag. Udviklingen af regionsklinikker vil indebære, at der skal søges yderligere dispensation/forsøgshjemmel fra Sundheds- og Ældreministeriet.

Forligspartierne er i det lys enige om at vurdere de nuværende udbudsklinikkers plads i den fremtidige strategi for at sikre nordjyderne den bedst mulige lægedækning.

Forligspartierne ønsker at afprøve digitale løsninger, hvor borgerne i eget hjem eksempelvis tilbydes mulighed for videokonsultation med egen læge, som det p.t. afprøves i projekt Nye Veje.

Fælles ledelse

Professionel og kompetent ledelse i vores region er meget afgørende. Det skaber sammenhængskraften på tværs i regionen og i forhold til vores samarbejdspartnere.

Vi er én region og skal yderligere styrke den fælles ledelse, blandt andet gennem strategisk sundhedsledelse og de strategiske beslutninger, der træffes på tværs af regionen. I 2019 sætter vi endnu mere turbo på fælles løsninger. Fokus vil blandt andet være på fælles visitation og fælles rekruttering på udfordrede specialer, ligesom der vil være skærpet opmærksomhed på at øge bevægeligheden på tværs af organisationen.

I 2019 skal administrationen bruge Ledelseskommissionens overvejelser som et spejl for sig selv, for at identificere de områder, hvor vi kan blive inspireret til at fastholde, forstærke eller sætte nye indsatser i værk.

Ledelseskommisionen viser, at ledere med en stærk lederidentitet har nemmest ved at sætte tydelig retning. I regionen har vi netop introduceret et nyt lederudviklingskoncept, der er tværorganisatorisk, styrker helhedsforståelsen, sammenhængskraften og samarbejdet på tværs. I disse år er der særligt fokus på de nye afdelingsledelser, der er kernen i det tværgående samarbejde med patienten i centrum. Det nye koncept åbner også mulighed for deltagelse af kommunale ledere.

Samarbejdet mellem Regionsrådet og ledelsessystemet kræver kontinuerlig fokus på de politiske og de ledelsesmæssige rum - og den fine balance imellem dem. Vi forventer, at vores ledere grundlæggende forstår den politiske kontekst, de skal lede ind i, og respekterer de politiske beslutninger og prioriteringer – kan formidle dem videre, og omsætte dem til handlinger. Omvendt vil vi som politikere vise tillid til og sætte ledelserne mere fri.

I 2019 styrker vi ledelseskommunikationen – det vil sige nem adgang til relevant information i opgaveløsningen for alle ansatte, så vi bygger bro mellem de politiske prioriteringer og de ledelsesmæssige handlinger i den regionale drift.

I regionen sætter vi fortsat den fælles retning via en række strategiske fokusområder, som udspringer dels af de nationale mål for sundhedsområdet, dels af budgettet. I fokusområderne er der formuleret mål, som lederne forventes at bidrage til at indfri. Vi har vores 'nordjyske model', som viser, hvordan mål kan nedbrydes til delmål, og hvordan der kan følges med, så der skabes sammenhæng på tværs. Data er et centralt arbejdsredskab til at holde fokus på konkrete resultater. Målet er at skabe klarhed og tydelighed omkring prioriteringer og fokus.

Rekruttering

Kun med dygtige ansatte kan vi leve op til regionens målsætninger og de krav, som patienter og brugere stiller til os. Derfor skal vi være en attraktiv arbejdsplads, der fastholder og udvikler vores ansatte, så de matcher de til enhver tid aktuelle behov. Der ansættes i gennemsnit fire nye medarbejdere hver dag i regionen. Derfor skal vi gøre os umage hver gang vi siger goddag til en ny medarbejder, leder eller studerende på holdet – men også umage, når vi siger farvel eller på gensyn.

Regionen har vedtaget en strategi for rekruttering og fastholdelse, der blandt andet bygger på gode uddannelsesmiljøer, godt arbejdsmiljø og høj faglighed som udgangspunktet for at tiltrække, ansætte og fastholde de rette medarbejdere med de rette kompetencer på det rette tid og sted. Det er ledernes ansvar at sætte det rigtige hold.

Der er tre væsentlige elementer i forhold til professionel rekruttering som administrationen skal forstærke i 2019:

1. Der er behov for at sikre mere proaktiv og professionel lederrekruttering.
2. Der er behov for, at nyansatte kommer bedre ombord.
3. Der er brug for at se på aktuelle rekrutteringsudfordringer i et samlet regionalt lys, herunder i forhold til specifikke faggrupper eller på specifikke speciale-områder eller matrikler. Det gælder særligt "trængte" specialer som kirurgi, radiologi, neurologi, almen medicin samt medicinske sygeplejersker.

Administration til fremtidens behov

Forligspartierne noterer sig, at regionens direktion har udarbejdet et oplæg til ny organisering på det administrative område. Oplægget ligger i forlængelse af "Fokus, Fornyelse og Fremdrift", og målet er at sikre en professionel og effektiv administration, der understøtter virksomhederne på en måde, så regionen som samlet organisation kan tilpasse sig omskiftelige politiske og økonomiske krav. Det gælder ikke mindst ønsker og efterspørgsler fra de nordjyske borgere og patienter.

Oplægget rummer særligt en samling af administrative driftsfunktioner indenfor regnskab, bogføring, løn, afregning, indkøb og kørsel i et fælles "resultatcenter". Det er forventningen, at resultatcenteret vil bidrage til en fortsat professionalisering af driftsfunktionerne med fokus på endnu mere digitalisering. Der lægges vægt på, at resultatcenteret er konkurrencedygtigt sammenlignet med andre offentlige og private aktører.

Forligspartierne bemærker videre, at implementeringen af oplægget til en ændret administrativ organisering vil medføre færre administrative ledere og medarbejdere. Samlet set indgår der en reduktion på 12 mio. kr. i budgetforliget.

De konkrete prioriteringer

Nedenfor er de konkrete prioriteringer i budget 2019 opgjort – på overskriftsniveau. Der knyttes bemærkninger til udvalgte dele af prioriteringerne. For en nærmere specificering henvises til opgørelsen i forligets bilag.

Opdrift i budget 2019

	<i>Mio. kr.</i>	Opdrift 2019
Fra opdriftskatalog		
Medicinudgifter		75,0
Særligt dyre artikler		13,5
Nationale anbefalinger		12,3
Psykiatri		8,0
Det præhospitale område		9,2
Digitalisering/opdrift i IT		14,9
Regionalt iværksatte tiltag		14,7
Uddannelsesområdet		11,4
Centrale områder		33,9
Helårsvirkninger fra budget 2018		10,4
Tekniske justeringer i budget 2019		-1,6
Opdrift i alt		201,7

Finansiering af budget 2019

	<i>Mio. kr.</i>	Finansiering 2019
Fra omprioriteringskatalog		
Teknologibidrag		52,0
Nye fælles løsninger – administration		12,0
Indkøb		10,4
Særlige medicinindsatser		13,0
Justering af tilbud og funktioner		
<i>Siddende patientbefordring</i>		15,2
<i>Omlægning af donortapning</i>		-0,2
<i>Reduceret åbningstid, skadeklinik i Farsø</i>		2,0
Nedjustering – rekruttering og fastholdelse		6,8
Boligområdet		1,5
Forskningsområdet		1,0
Yderligere omprioriteringer		
Ideklinik samtænkes med innovationsfremstød		6,0
Kørsel- og rejseudgifter		2,0
Omprioriteringer i alt		121,7

Bemærkninger til konkrete omprioriteringer

Forligspartierne forudsætter, at omprioriteringerne udmøntes i tæt dialog med regionens MED-system.

Ubalancer og interne omprioriteringer på hospitaler

Forligspartierne anerkender, at hospitalerne – udover den politiske prioritering – også har interne omprioriteringsbehov. Ligeledes står de to somatiske hospitaler overfor en stor udfordring i at sikre strukturel, økonomisk balance ved udgangen af 2018. Tilpasningerne kan indebære, at der sker personalemæssige tilpasninger.

Befordring af patienter

Forligspartierne ønsker, at patienterne i Region Nordjylland skal have en fair, enkel og gennemsigtig dækning af deres transportbehov i forbindelse med behandling på hospital o.l. I dag tilbydes patienterne i visse tilfælde et højere serviceniveau end lovgivningen fastsætter. Det betyder, at penge går fra behandling til befordring.

Forligspartierne er derfor enige om en omlægning af administrationsgrundlaget for patientbefordringen. Det vil indebære, at patienter som af helbredsmæssige årsager ikke kan benytte offentlig transport, vil få tilbudt transport med regionens patientbefordring. Det skal sikres, at patienterne får de relevante oplysninger i forbindelse med indkaldelserne.

Reduceret åbningstid ved Skadeklinikken i Farsø

Åbningstiden ved Skadeklinikken i Farsø reduceres, således at klinikken lukker kl. 17 på hverdage og kl. 15 i weekenden.

Kørsel- og rejseudgifter

Forligspartierne er enige om, at der skal opnås en besparelse på 2 mio. kr. ved kørsel- og rejseudgifter.

De nærmere vilkår, herunder udarbejdelse af et administrationsgrundlag for kørsels-godtgørelse, skal nærmere undersøges af administrationen i efteråret 2018.

Boligområdet

I budgetforliget indgår en beslutning om, at boligområdet for Yngre Læger skal analyseres nærmere med henblik på at indgå aftaler med kommuner og lokale boligforeninger om et samarbejde.

Øvrige forudsætninger og hensigtserklæringer

Tandlægeområdet

På baggrund af lovgivningen om tilskud til tandlægebehandling, der trådte i kraft den 1. juni 2018, budgetteres der med et fald i udgifterne til tandlæger, idet det forventes, at udgifterne tilpasses den forudsatte økonomiske ramme på området.

NAU-opsparing

Nyt Aalborg Universitetshospital (NAU) er planlagt til indflytning og ibrugtagning i 2020. En række permanente driftsudgifter samt flytteudgifter med engangskarakter er ikke indeholdt i kvalitetsfondsprojektets budget. Til og med budget 2018 er der afsat 30 mio. kr. i en opsparingspulje til finansiering af denne type udgifter. I budget 2019 øges opsparingen med 23 mio. kr.

Frem til 2020 kan midlerne i opsparingspuljen anvendes til større (engangs)anskaffelser og –investeringer på regionens hospitaler.

Refinansiering af afdrag

Regionen skal i 2019 afdrage 128 mio. kr., og har ansøgt Økonomi- og Indenrigsministeriet om refinansiering (nyt lånoptag) af de fulde beløb. Ministeriet har tildelt regionen en låneadgang på 88 mio. kr. Finansiering af de resterende 40 mio. kr. vil derfor ske via et kassetræk.

Udmøntning af forligspuljer

Udmøntning af puljer afsat i budgetforliget skal vedtages i Regionsrådet.

Specialektoren

Region Nordjyllands målsætning er at være kommunernes foretrukne samarbejdspartner og leverandør af specialiserede ydelser på social- og specialundervisningsområdet.

Regionen arbejder hele tiden på at udvikle og tilpasse de regionale ydelser efter kommunernes behov; både hvad angår form og indhold.

Fokus for det daglige arbejde er fortsat centreret om, at hvert enkelt menneske, der benytter de regionale tilbud, får den hjælp der virker, og de bedst mulige vilkår for at mestre sin egen tilværelse.

Specialektoren vil fortsat bidrage til, at der gennemføres de aftalte besparelser på rammeaftaleområdet, hvilket vil sige 1 pct. i 2019. Denne reduktion vil ske gennem henholdsvis en generel takstreduktion på 0,5 pct., og ved en udgiftsreduktion på 0,5 pct. via dialog med kommunerne om pris og indsats for relevante borgere.

Herudover er der fortsat behov for at udvikle og vedligeholde de fysiske rammer på tilbuddene, så de understøtter den specialiserede opgavevaretagelse:

For at imødekomme dette vil Specialektoren i 2019 have særligt fokus på, at:

- Udvide vores portefølje med et tilbud til målgruppen af voksne mennesker med høretab og andre funktionsnedsættelser ved Center for Døvblindhed og Høretab.
- Sikre de rette rammer for at fastholde en faglig og økonomisk bæredygtig drift af hjernesgadeområdet.

Der er i alt afsat 40,5 mio. kr. på investeringsoversigten i 2019.

Regional udvikling

Regional udvikling vil i 2019 tage fat på en hel ny fase for sit virke i kølvandet på reformen af erhvervsfremmesystemet. Selv om erhvervsfremmeopgaven fremover centraliseres vil Regionsrådet ambitiøst og målrettet videreudvikle områderne uddannelse- og kompetence, kollektiv trafik, kulturel virksomhed samt miljø (jordforurening og råstoffer). Hertil kommer sundhedsinnovation i samarbejde med sundhedsområdet.

Disse områder vil være det stærke og bærende grundlag i regionens nye Regionale Udviklingsstrategi, som Regionsrådet vil udarbejde og vedtage i starten af 2019. De nævnte kerneopgaver vil være grundsten i den nye strategi, som i tilknytning hertil også vil omfatte den fremtidige udvikling i regionens infrastruktur, udvikling i yderområderne, natur og rekreative formål, grøn omstilling, klimatilpasning og grænseoverskridende samarbejder.

Med strategien ønsker Regionsrådet at sikre Nordjylland de rette kompetencer i årene fremover, at sætte retning mod at blive Danmarks grønne region - ikke mindst via bæredygtige transportløsninger, at fremme innovative løsninger der kan give bedre og mere effektiv behandling på regionens sygehuse og ikke mindst at udvikle kulturlivet for derigennem at gøre regionen til et attraktivt sted at bo og leve.

Det sammenhængende Nordjylland

Busdrift

Regionen afsatte i 2018 i alt 9,7 mio. kr. til et pilotprojekt over 3 år, som skal garantere mindst timedrift til indbyggere i mindre byer på alle dage fra 2019. Projektet gennemføres i samarbejde med fire kommuner i den vestlige del af regionen. Samtidig med at regionen styrker den gennemgående trafik på det såkaldte Hovednet, vil kommunerne styrke den lokale tilbringertrafik til og fra Hovednettet.

Det samlede projekt vil skabe bedre mobilitet og sammenhæng, og der afsættes i årets budget yderligere 3 mio. kr. for at sikre pilotprojektets fulde gennemførelse inden for den aftalte tidsramme.

Gennem EU har regionen opnået tilsagn på 12 mio. kr. til forsøg med afprøvning af tre brintbusser på udvalgte regionale og kommunale ruter. Forsøget vil vise, om brintbusser kan blive et bæredygtigt alternativ til konventionelle brændstoffer. Med henblik

på anskaffelse af tankningsfaciliteter til brint-busserne afsættes der i 2019 et beløb på 2 mio. kr. fra regional side.

Forligspartierne ønsker videre, at der i forbindelse med kommende udbud af regional busdrift skal være fokus på klimavenlige løsninger.

Regionen gav i 2018 et tilsagn på 15 mio. kr. til Aalborg Kommunes +Bus-projekt, som vil forbedre kørslen til det nye universitetshospital. Heraf afdrages 10 mio. kr. i 2019.

Togdrift

Fra august 2017 overtog Region Nordjylland fra DSB det økonomiske ansvar for den regionale togkørsel nord for Skørping. I forbindelse med overtagelsen udvidedes kørslen i første omgang med ca. 25%. Fra oktober 2018 overtager regionen midlertidigt den resterende DSB-kørsel i Vendsyssel, da DSB i en årrække (måske frem til 2023-24) ikke vil kunne køre under det nye signalsystem, som Banedanmark er i gang med at indføre.

Begge overtagelser af den statslige kørsel vil i en årrække give merindtægter, som Regionsrådet ønsker at anvende til styrkelse af den kollektive trafik. Der oprettes derfor i 2019 en pulje til kollektiv trafik på 5 mio. kr., som Regionsrådet vil udmønte i foråret 2019 på baggrund af et idekatalog til bedre infrastruktur og mobilitet indenfor den kollektive trafik.

Fra 2020 forventer forligspartierne at kunne styrke puljen til kollektiv trafik yderligere via forventede overskud på jernbanedriften. Udmøntning af puljen i 2020 vil ske på baggrund af grundige undersøgelser, der gennemføres i løbet af 2019, som skal give et solidt beslutningsgrundlag for udmøntningen.

Infrastruktur

En god og moderne infrastruktur er vigtig for Nordjylland. Derfor har det nordjyske Kontaktudvalg vedtaget en regional mobilitetsstrategi til fremme af bl.a. infrastrukturudvikling i Nordjylland. Der vil i 2019 fortsat være et stærkt og samlet fokus på at fremme de nordjyske prioriteringer på området, dvs. statslig finansieret 3. limfjordsforbindelse over Egholm, forbedring af vejforbindelsen Hanstholm-Skive-Herning med forbindelse til motorvejsnettet og forbedring af vejforbindelsen Thisted-Aalborg og af Aggersundbroen.

Et kompetent Nordjylland

Uddannelse og kvalificeret arbejdskraft

Region Nordjylland har i de seneste 10 år arbejdet med analyser og initiativer vedrørende kvalificeret arbejdskraft, bl.a. med udgangspunkt i FremKom-initiativet. Dette vil fortsætte i 2019 i et tæt samarbejde med regionens uddannelsesinstitutioner og virksomheder. På samme vis vil Regionsrådet på ungdoms-uddannelsesområdet fortsat igangsætte nyskabende projekter i samarbejde med gymnasier og erhvervsskoler i hele Nordjylland. Ligeledes vil der være fokus på at øge optag og reducere frafald på uddannelserne.

Et af de større initiativer, der tegner sig for 2019, er en regional deltagelse i det nationale initiativ om en teknologipagt, der går ud på at få flere unge til at vælge en teknisk- og naturvidenskabelig uddannelsesretning.

Samtidig vil Regionsrådet gøre en særlig indsats for at forbedre og tiltrække flere til SOSU-uddannelsen for herigennem at sikre tilstrækkelig kvalificeret arbejdskraft til pleje- og ældresektoren.

Aktiviteterne omkring uddannelse og kvalificeret arbejdskraft vil blive fremmet inden for rammerne af en pulje på 15 mio. kr. i 2019, som Regionsrådet afsætter.

Sundhedsinnovation

Erfaringerne fra Idéklubben peger på, at der er synergi ved at samtænke forsknings- og innovationsindsatser. Der er derfor brug for både en optimal koordinering mellem regionens egne administrative enheder, men også en bedre koordinering med andre nordjyske organisationer på området. Der vil derfor blive iværksat et arbejde omkring synergi og samtænkning af regionens innovationsaktiviteter i samarbejde med eksterne partnere, som skal resultere i en ny organisationsstruktur på området. Idéklubben er i denne forbindelse en vigtig brik i regionens innovationsindsats, og der afsættes derfor 6 mio. kr. til sikring af klinikkens aktiviteter i 2019.

Et aktuelt emne for regionens innovationsindsats er digitalisering af processer og rutiner knyttet til pleje og behandling. Digitalisering kan bruges til både at sætte patienten endnu mere i centrum, fordi man principielt meget nemmere kan nå ud til den enkelte borger, og til samtidig at effektivisere. Et andet aktuelt emne for innovation er en koordineret nordjysk indsats, der bidrager til realisering af regeringens plan for Life Science, jf. økonomiaftalen for 2019 med regeringen. Formålet med indsatsen vil være at udvikle nye innovative behandlingsmuligheder, styrke forskning og innovation, og øge eksporten inden for sundhedsteknologi.

Med henblik på at styrke innovationen på sundhedsområdet afsættes der i 2019 en pulje på 10 mio. kr. på det regionale udviklingsområde, som kan søges af regionale institutioner og partnerskaber med gode ideer til sundhedsinnovation, som samtidig kan bidrage til at indfri teknologibidraget.

Kultur

Region Nordjylland har gennem årlige investeringer (tilskud) siden 2007 sat et markant præg på udviklingen af det nordjyske kulturliv. Indsatsen på det kulturelle område ønskes yderligere forstærket inden for rammerne af en udviklingspulje på 5 mio. kr., bl.a. ved at indgå i samarbejdet med Kulturministeriet om nye regionale kunstfonde. Disse etableres med en fond dækkende hhv. Jylland og øerne, og er optaget på finansloven for 2019.

Aktiviteterne i relation til Kulturmødet på Mors fortsættes uændret.

Et attraktivt Nordjylland

Klima og grøn omstilling

Danmark har tiltrådt Paris-aftalen, hvilket betyder, at vi som nation skal reducere CO₂-udledningen med 40% inden 2030, og i 2050 skal udledningen nå "netto-nul", hvilket vil sige, at der ikke udledes mere CO₂ end hvad jorden, planter, træer og havet kan omsætte. Dette svarer til 85-90% reduktion.

Region Nordjyllands bidrag som myndighed til opnåelse af klimamålene inden for egen virksomhed skal navnlig ske gennem nedbringelse af energiforbruget, grøn transport, mindre affaldsproduktion, øget genanvendelse og mindre ressourceforbrug. Det vil derfor være centralt for Regionsrådet at udvikle en ambitiøs klimahandlingsplan for sine forvaltninger og institutionerne. Hertil kommer en fortsat indsats for at arbejde sammen med eksterne partnere om analyser, konferencer og forsøgsprojekter, der kan vise nye veje på klimaområdet.

Derfor afsætter Regionsrådet en pulje på 5 mio. kr. i budgettet for 2019, som skal bruges til de nævnte formål, og bidrage til på sigt at gøre Nordjylland til Danmarks grønneste region.

Øget kortlægning

På jordforureningsområdet har det de seneste mange år politisk været prioriteret at foretage en øget indsats med kortlægning af forurenede grunde og gennemførelse af udvidede forureningsundersøgelser og afværge overfor jordforureninger, der truer

grundvand, menneskers sundhed, overfladevand og miljøet. Denne øgede indsats har været finansieret af momsrefusioner. Der foreslås derfor anvendt 1,5 mio. kr. på dette i 2019.

Bekæmpelse af pesticider i grundvandet

De seneste års fokus på undersøgelser af forekomsten af pesticider i grundvand og drikkevand har vist, at pesticiderne findes i grundvandet flere steder, og at der også påvises nye pesticider, som ikke er set i tidligere undersøgelser. Viden om pesticidforureninger og årsagssammenhænge er begrænset, og Regionsrådet vil derfor anvende 1,0 mio. kr. til undersøgelser af pesticidforureninger fra punktkilder, der ligger i nærhed til vandforsyning og til samarbejde med disse om fælles løsninger.

Digitalisering af jordforureningsdata

Jordforureningsområdet er karakteriseret ved, at der indsamles store mængder data fra borer, udtagning af jordprøver samt en række kemiske data fra jord, luft og grundvand. Data indgår i vurderinger og myndighedsafgørelser på de enkelte lokaliteter. I digitaliseret form er data langt nemmere at dele og analysere, og der anvendes derfor 0,25 mio. kr. til en digitalisering af eksisterende analoge data.

Kortlægning af grusforekomster i Vendsyssel

Særligt de grove råstofmaterialer i form af grus og sten er en begrænset ressource, der fra naturens hånd ligger ujævnt fordelt i regionen. Forekomsterne i Vendsyssel er begrænsede og findes spredt i mindre forekomster. Kortlægning af disse typer råstoffer er afgørende for at kunne pege på fremtidige indvindingsmuligheder i den nordlige del af regionen. Der afsættes derfor 0,5 mio. kr. til yderligere kortlægning af sand, grus og sten i Vendsyssel.

Udredning omkring moler

I forbindelse med processen omkring vedtagelse af Råstofplan 2016 er der arbejdet med udpegning af molerforekomster til fremtidig indvinding, herunder udpegning af interesseområdet Erslev på Mors. Registrering af forekomsterne er omfattende, og der er behov for fortsat kortlægning og afklaring af forekomsternes brydeværdighed og kvalitet, hvorfor der anvendes 0,3 mio. kr. til dette formål.

Transportmønstre i råstofforsyningen

Råstoffer transporteres ofte over store afstande, og transporten på vejene giver anledning til belastning af både miljøet og vejnettet. En analyse af transportmønstre for forskellige typer af råstoffer vil kunne danne grundlag for vurdering af mulighederne for, at der igennem målrettet planlægning kan tages højde for en del af de gener, der

er forbundet med transport af råstofferne i regionen. Der anvendes derfor 0,2 mio. kr. til en nærmere analyse af transportmønstre for råstoftransporter i regionen.

Genanvendelse og cirkulær økonomi

Råstofindvinding kan i et vist omfang suppleres ved at nyttiggøre eller genanvende materialer, der fremkommer som overskud eller affald. Et større fokus på nyttiggørelse, genanvendelse og genbrug vurderes at kunne nedsætte forbruget af primære råstoffer. En analyse af potentialet og understøttelse af udviklingsprojekter vurderes at kunne bidrage til en nødvendig udvikling på området. Der anvendes derfor 0,3 mio. kr. til en nærmere afdækning af potentialet for øget genanvendelse af materialer.

Kontingenter og medlemskaber

En række kontingenter og medlemskaber har hidtil været finansieret via Vækstforum. Det drejer sig fx om Norddanmarks EU-kontor og BRN. Det vurderes særligt vigtigt at sikre grundlaget for EU-kontorets opgaver fremadrettet, særligt i forhold til de midler, der hjemtages til styrkelse af udviklingen på sundheds-, uddannelses- og klimaområdet.

Relevante kontingenter og medlemskaber vil fra 2020, men måske allerede fra 2019, skulle finansieres uden om Vækstforum. Beslutning om 2019-bidraget træffer Vækstforum først på sit møde i december 2018. Der afsættes derfor foreløbig en ramme på 3,5 mio. kr. til dette formål, hvis finansiering fra Vækstforum ikke gives for 2019. Alternativt overføres beløbet til andre områder under Regional udvikling efter politisk beslutning i Regionsrådet.

Anlæg

Forligspartierne har i anlægsprioriteringen lagt vægt på, at der bygges for fremtiden med fokus på patientbehandlingen, arbejdsgange, arbejdsmiljø, logistik og klinisk aktivitet samt opfyldelse af nuværende og kommende lovgivningskrav. Særligt afspejler budgetforliget forligspartiernes ønske om at fremrykke udflytningen af en række funktioner fra det nuværende Aalborg Universitetshospital til det nye hospital i Aalborg Øst. Fremrykningen vil bidrage til både mere sammenhængende patientforløb og bedre vilkår for personalet, ligesom det bliver muligt hurtigere at afhænde de nuværende matrikler.

I økonomiaftalen for 2019 er det aftalt, at Region Nordjyllands anlægsramme i 2019 på sundhedsområdet udvides med 25,1 mio. kr. til 253,1 mio. kr. Hertil kommer en udmøntning af 11,4 mio. kr. til Kræftplan IV, som er disponeret til øget scannerkapacitet.

I forbindelse med fastlæggelsen af anlægsbudgettet for 2018, blev en væsentlig del af anlægsmidlerne de kommende år disponeret til igangværende anlægsprojekter. Det drejer sig om 2. etape af Kvinde-Barn Huset på Regionshospital Nordjylland i Hjørring, 1. etape af Psykiatriens udflytning til øst-matriklen samt udvidet serviceby samme sted. Der er således i alt afsat omkring 450 mio. kr. til disse projekter de kommende budgetår.

Det har på den baggrund været vanskeligt at prioritere alle modtagne anlægsønsker til 2019 og overslagsårene. Der har været en lang række anlægsønsker fra alle regionens virksomheder, der tilsammen var væsentligt højere end anlægsrammenes muligheder.

Budgetforliget afspejler endvidere, at det har været nødvendigt at indarbejde tre tillægsbevillinger fra kvartalsrapport 2 i 2018 på i alt 55 mio. kr. i investeringsoversigten for 2019-2022.

Nyt Aalborg Universitetshospital (NAU): Der er prioriteret anlægsprojekter til at sikre, at tidsplanen og processerne med færdiggørelsen af NAU følger de indgåede aftaler.

Der er prioriteret anlægsmidler på omkring 500 mio. kr. i årene 2019 til 2025 til hurtig fremrykning og udflytning af en række somatiske ambulante funktioner fra syd-matriklen til øst-matriklen. Fremrykningen er besluttet under hensyntagen til at sikre patientflow og minimere driftsomkostningerne. Udflytningen er på omkring 17.000 m².

Herudover har forligspartierne besluttet, at der udarbejdes et forslag til beslutning i Regionsrådet til den videre proces om udflytning af Psykiatrien til øst-matriklen som et OPP-projekt (Offentligt-Privat-Partnerskab).

For at tilgodese behovet for yderligere aktiviteter på Nyt Aalborg Universitetshospital på øst-matriklen, er der afsat anlægsmidler i 2019 og 2020 til flytning af eksisterende og indkøb af nye pavilloner.

Regionshospital Nordjylland: Der er afledt af den udarbejdede perspektivplan for Regionshospital Nordjylland i 2018, bevilget ekstra knap 49 mio. kr. udover de i 2018 bevilgede 216 mio. kr. til etablering af en ny behandlingsbygning til afløsning for den nuværende. Et anlægsarbejde, der starter i 2021 og forventes afsluttet i 2025 til i alt ca. 265 mio. kr.

Fællesområdet: Der er afsat 1,4 mio. kr. til nyt lægehus i Frederikshavn til dækning af merudgifter til ombygning og indretning. Den samlede udgift udgør 8,0 mio. kr. Region Nordjylland har modtaget en anlægsbevilling fra Sundheds- og Ældreministeriet på 6,6 mio. kr., og den resterende del dækkes således af investeringsoversigten for 2019.

Tekniske justeringer: Der er i forhold til anlægsbudget 2018-2021 sket en række mindre tekniske økonomiske justeringer med henblik på tilpasninger i forhold til anlægsprojekternes aktuelle betalingsplaner og omsætningstakt.

Forligspartierne er fortsat enige om at prioritere en række fælles anlægsprojekter for at opfylde lovgivningsmæssige krav og fortsat prioritering af APV-indsatser hos regionens virksomheder med fokus på medarbejdernes fysiske arbejdsmiljø. Ligeledes afsætte midler til fortsatte, regionale IT-investeringer til understøttelse af digitaliseringen af den kliniske hverdag.

Ny Elektronisk Patientjournal: Region Nordjylland skal inden for få år anskaffe nye kernesystemer til regionens kliniske it-arbejdsplads. Det drejer sig primært om patientjournalen (EPJ) og det patientadministrative system (PAS). De nye kernesystemer vil i højere grad understøtte Region Nordjyllands visioner for levering af sundhedsydelser, forretningsmodeller og -processer samt en bedre patient- og brugeroplevelse – teknisk, tidsmæssigt og økonomisk.

Forligspartierne er indstillet på, at Region Nordjylland vælger samme løsning, som anvendes i Region Midtjylland og Region Syddanmark. Dette kan ske uden særskilt udbud, da regionen kan gøre brug af en option i Region Syddanmarks kontrakt med

den pågældende leverandør. Dermed sikres en samlet vstdansk EPJ-løsning. I samarbejde med klinikken igangsættes en afdækning af funktionalitet og økonomi, som skal danne grundlag for, at der kan træffes beslutning i regionsrådet primo 2019. Der afsættes 50 mio. kr. over perioden 2020 til 2022.

Specialektoren: Der afsættes i 2019 og 2020 yderligere 18,0 mio. kr. til renovering og modernisering af Specialektorens boliger ved Center for Døvblindhed og Høretab i Aalborg.

Herudover er der afsat anlægsmidler til nyt Specialbørnehjem Nord, anlægsmidler til færdiggørelse af Bostedet i Aars, anlægsmidler til primært APV-projekter samt en udviklingspulje til brug ved mindre nye anlægsprojekter på Specialektorens institutioner.

Prioritering på sundhedsområdets drift

Budgetforlig - Sundhed	Budget 2019 (mio.kr.)
1.2 Medicinudgifter	75,00
1.3 Særligt dyre artikler, implantater og behandlingsredskaber	
1.3.1 Lægelige artikler og implantater	8,70
1.3.2 Glukosemålere til type 1 diabetikere	4,80
Total	13,50
1.5 Nationale anbefalinger	
1.5.1 Udvidet trombektomifunktion (Neurologi)	11,30
1.5.2 Funktionelle lidelser	1,00
Total	12,30
1.6 Psykiatri	
1.6.1 Akut udgående team i børne- og ungdomspsykiatrien	3,00
1.6.2 Styrkelse af intensivt sengeafsnit N6	3,00
1.6.3 Kompetenceudvikling	2,00
Total	8,00
1.7 Det præhospitale område	
1.7.1 Akutlægebil i Hjørring	6,20
1.7.3 Aktivitetsudgifter i ambulancetjenesten	3,00
Total	9,20
1.9 Digitalisering/Opdrift IT	14,90
1.10 Regionalt iværksatte tiltag	
1.10.1 Overbelægning på hospitalerne	8,00
1.10.2 En fælles vision på sundhedsområdet og det udadvendte hospital	5,00
1.10.3 Det fremtidige palliative tilbud i Region Nordjylland	0,80
1.10.4 Digitalisering af sundhedshuse	0,40
1.10.5 Lægehus i Frederikshavn	0,50
Total	14,70
1.11 Uddannelsesområdet	
1.11.1 Øget dimensionering i lægelige videreuddannelse	10,40
1.11.2 Ny akutmedicinsk uddannelse	1,00
Total	11,40
1.12 Centrale områder og konti	
1.12.1 Tjenestemandspensioner	5,00
1.12.2 Barselsfond	4,00
1.12.3 Nyt Aalborg Universitetshospital	23,00
1.12.4 Persondataforordning (GDPR)	1,90
Total	33,90
1.13 Helårsvirkninger fra Budget 2018	10,40
1.14 Tekniske justeringer Budget 2019	-1,60
Total udvidelsesforslag	201,70

Budgetforlig - Sundhed	Budget 2019 (mio.kr.)
Råderum fra økonomiaftalen med regeringen	-80,00
Omprioriteringskatalog	
1. Teknologibidrag jf. økonomiaftalen med regeringen	-52,00
2. Nye fælles løsninger - Administration	-12,00
3. Indkøb	-10,40
4. Særlige medicinindsatser	-13,00
5. Justering af tilbud og funktioner	
5.1 Siddende patientbefordring	-15,20
5.2 Omlægning af donortapning	0,20
5.3 Reduceret åbningstid i skadeklinik i Farsø	-2,00
	-17,00
6. Nedjustering af pulje til rekruttering og fastholdelse	-6,80
7. Boligområdet	-1,50
8. Forskningsområdet - DCHI	-1,00
Yderligere ønsker til omprioritering	
Idet klinik samtænkes med innovationsfremstød	-6,00
Administrationen pålægges at finde en model til reduktion af udgifterne til kørsel	-2,00
Total	-8,00
Total omprioritering	-121,70

Prioritering Regional udvikling

Regional udvikling	Budget 2019 (mio. kr.)
Prioriteringsoplæg	
1. Reduktion i statslig finansiering som følge af politisk aftale	63,50
2. Bortfald af opgaver som følge af politisk aftale om erhvervsfremme	-67,70
3. Efterregulering på kollektiv trafik	-20,60
4. Øgede indtægter fra midlertidig overtagelse af 6 fjerntog	-26,00
7. Styrkelse af mobilitet – bedre Hovednetsprojekt og forsøg med brintbusser	5,00
9. Integration af separate puljer på uddannelse og kultur med udviklingspulje	-16,00
10. Øvrige mindre indsatser (jordforurening, råstoffer, kultur, EU-kontor, BRN, mv.)	7,40
Total - prioriteringsoplæg	-54,40
Råderum i økonomiaftale - pl, omprioritering og bloktilskud koll.trafik	-1,80
Yderligere ønsker til opdrift/omprioritering	
Kultur og uddannelse - bibeholde nuværende aktivitetsniveau	15,00
Kvalificeret arbejdskraft (STEM)	5,00
Klima og grøn omstilling	5,00
Innovation, herunder sundhedsinnovation og ideklunik	16,00
Pulje til kollektiv trafik	5,00
Afdrag på regionens forpligtigelse i relation til +BUS-projekt	10,20
Total	56,20

Investeringsoversigter

Investeringsoversigt for Sundhedsområdet 2019 til 2022	Forventes afholdt før 2019	2019	2020	2021	2022	Efterfølgen de år	Overslag i alt
Aalborg Universitetshospital							
Reservationspulje Syd og Øst - bla. mindre ombygninger				10.000	30.000	22.000	62.000
I alt Aalborg Universitetshospital				10.000	30.000		40.000
Øst-matriklen							
Udvidet Serviceby	80.747	57.312	60.866	24.000			222.925
Infrastrukturromkostninger ved regional finans. projekter	32.747	1.764	15.787	15.656	2.800		68.754
Vej- og stitilslutninger	7.799		5.000	10.000			22.799
Onkologi, incl. én acceletator	5.291	3.546	9.695	74.936	15.000		108.468
Onkologi, ekstra accelerator					18.731	10.371	29.102
Fælles forhal med SUND (AAU)	4.564	5.546	7.276	25.369			42.755
Rammebeløb ifm. salg af bygninger på Nord og Syd	3.000	2.000					5.000
Endokrinologisk ambulatorie ifm. Steno Diabetes Center			3.100	11.900			15.000
Flytning af pavilloner samt indkøb af nye		2.000	8.600				10.600
Flytning af Projektafdelingen til servicebyen			5.600	2.400			8.000
Næste etape							
Fremrykket udflytning af funktioner fra matrikel Syd til		3.000	9.000	21.000	52.000	415.000	500.000
Udflytning af Onkologi samt øvrigt Syd						700.000	700.000
I alt Øst-matriklen		75.168	124.924	185.261	88.531	1.125.371	1.599.255
Psykatrien							
Psykatri - etape 1	140.234	67.727	83.599				291.560
Satspuljemidler (83 mio. kr.)	-83.000						-83.000
Psykatri - etape 2						350.000	350.000
I alt Psykiatri Aalborg		67.727	83.599			350.000	501.326
Regionshospitalet Nordjylland							
Kvinde-barn hus etape 2 - Hjørring	124.079	82.605	10.577				217.261
Ny Behandlingsbygning etape 3 - Hjørring				7.173	44.605	213.376	265.154
I alt Regionshospital Nordjylland		82.605	10.577	7.173	44.605	213.376	358.336
Sygehusapoteket							
Cytostatikaproduktion				2.037	23.424	21.387	46.848
I alt Sygehusapoteket				2.037	23.424	21.387	46.848
Psykatrien Brønderslev							
Afvanding og dræning				509	8.657		9.166
I alt Psykiatrien Brønderslev				509	8.657		9.166
Fælles puljer							
EPJ			11.000	21.000	18.000		50.000
Lægehus i Frederikshavn	6.600	1.400					8.000
Elevatorpulje		3.200					3.200
APV (arbejdsmiljøforbedringer)		3.500	3.500	3.500	3.500		
Forundersøgelser mm		4.500	4.500	3.500	3.500		
IT-investeringer		15.000	15.000	15.000	15.000		
Regnvandsseparering				5.120	17.883	9.997	33.000
I alt fælles puljer		27.600	34.000	48.120	57.883	9.997	177.600
Total		253.100	253.100	253.100	253.100		
Kræftplan IV - øget scannerkapacitet		11.400					
Total incl. Kræftplan IV		264.500	253.100	253.100	253.100		

Investeringsoversigt for Speciaalsektoren 2019 til 2022	2019	2020	2021	2022
Nyt specialbørnehjem Nord	700	15.800	19.000	7.400
Bostedet Aars	6.300			
Boliger ved CDH*	11.000	7.000		
Fællespulje	5.000	5.000	5.000	5.000
Udviklingspulje	15.000	15.000	15.000	15.000
Anlægsramme	38.000	42.800	39.000	27.400
Investeringsramme - øvrige driftsmidler	2.500	2.500	2.500	2.500
I alt anlægs- og investeringsramme	40.500	45.300	41.500	29.900

*Det totale udgiftsbehov er 19 mio. kr. Der findes i 2018 1 mio. kr. til projektet på udviklingspuljen

2 Sundhedsområdet

Region Nordjyllands aktiviteter indenfor sundhedsområdet udgør størsteparten af regionens drift. De samlede nettodriftsudgifter udgør i alt ca. 11,8 mia. kr.

Udgifterne til hospitalsområdet udgør ca. 77 pct. af Region Nordjyllands samlede sundhedsudgifter, mens udgifterne til praksis (sygesikring mv.) - inklusiv medicin - udgør ca. 19 pct. De resterende 4 pct. kan henføres til den centrale administration af området inklusiv andele af fællesudgifter samt renter.

Hovedtræk på sundhedsområdets drift i 2019 er:

mio. kr. (udgifter)	Budget 2019
Hospitalsområdet	9.010
Patientforløb - praksis	2.300
Administration mv.	447
Driftsudgifter i alt	11.757

Den følgende bevillingsoversigt er udarbejdet efter de udgiftsbaserede principper, som også ligger til grund for såvel regionens interne styring som statens styring af regionerne.

Bevillingsoversigt

	Budgetoplæg	Forligsændringer	Endeligt budget
BALANCE SUNDHEDSOMRÅDET	13.124.964.894	85.000.000	13.209.964.894
	-13.204.964.894	-5.000.000	-13.209.964.894
DRIFTSUDGIFTER I ALT	11.801.264.894	85.000.000	11.886.264.894
	-123.774.115	-5.000.000	-128.774.115
VIRKSOMHEDER			
Aalborg Universitetshospital	5.611.766.923	-83.000	5.611.683.923
Løn	3.385.418.433	-32.583.000	3.352.835.433
Andre udgifter	2.269.934.058	32.500.000	2.302.434.058
Indtægter	-43.585.568		-43.585.568
Regionshospital Nordjylland	1.127.443.315	2.370.000	1.129.813.315
Løn	835.412.635	-1.130.000	834.282.635
	-1.086.418		-1.086.418
Andre udgifter	305.100.975	3.500.000	308.600.975
Indtægter	-11.983.877		-11.983.877
Psykiatrien i Region Nordjylland	714.006.752	10.840.000	724.846.752
Løn	605.366.539	10.840.000	616.206.539
	-642.021		-642.021
Andre udgifter	112.647.828		112.647.828
Indtægter	-3.365.594		-3.365.594
Den præhospitale virksomhed	282.947.397	3.200.000	286.147.397
Det præhospitale område	249.007.168	3.200.000	252.207.168
Administration: Løn	22.675.476		22.675.476
Administration: Andre udgifter	11.264.752		11.264.752
Sygehusapoteket	43.376.480	300.000	43.676.480
Løn	80.067.824	600.000	80.667.824
Andre udgifter	602.642.283	-300.000	602.342.283
Salgsindtægter	-635.804.105		-635.804.105
Indtægter	-3.529.522		-3.529.522

	Budgetoplæg	Forligsændringer	Endeligt budget
TVÆRGÅENDE DRIFT			
Sundhedsydelse i Specialektor	6.643.452	-100.000	6.543.452
Løn	6.594.963	-100.000	6.494.963
Andre udgifter	48.489		48.489
Rehabiliteringscenter for Flygtninge	13.143.802	-100.000	13.043.802
Løn	11.339.007	-100.000	11.239.007
Andre udgifter	1.804.796		1.804.796
Udgifter til patienter i eget hjem	183.670.061	2.000.000	185.670.061
Andre udgifter	193.391.810	2.000.000	195.391.810
Indtægter	-9.721.749		-9.721.749
Hospice	41.455.130		41.455.130
Hospice Aalborg	25.181.155		25.181.155
Hospice Vendsyssel	16.273.975		16.273.975
Sundheds-IT	258.712.320	16.850.000	275.562.320
Løn	76.058.064	2.500.000	78.558.064
Systemdriftudgifter	182.654.256	14.350.000	197.004.256
Centrallager	30.519.282	-300.000	30.219.282
Løn	27.509.317		27.509.317
Andre udgifter	4.527.517	-300.000	4.227.517
Indtægter	-1.517.552		-1.517.552

	Budgetoplæg	Forligsændringer	Endeligt budget
SAMHANDEL OG PRIVATOMRÅDET			
(Centrale ikke fordelte midler)			
Behandling af nordjyske patienter i andre regioner	88.081.754	2.100.000	90.181.754
Behandling af patienter fra andre regioner på nordjyske hospitaler	-4.126.666		-4.126.666
Behandling af patienter på privathospitaler mv.	4.787.789		4.787.789
PULJER OG FÆLLESUDGIFTER			
Puljer	75.203.233	-28.808.078	46.395.155
Cent. midler. opf. hjem.besøg (2017)	1.067.764		1.067.764
Opsparing NAU (2017+2018)	30.313.698	-30.313.698	0
Kræftplan IV (2018)	1.929.474		1.929.474
Demenshandlingsplan (2018)	5.237.440		5.237.440
Oplysningskampagner (2018)	503.600	-503.600	0
Momsregulering tidligere år (2018)	-6.043.200	6.043.200	0
Bundne midler Sundh.strategi (2019)	2.047.980	-2.047.980	0
Overbelægning på hospitalerne (2019)		8.000.000	8.000.000
En fælles vision på sundhedsområdet og det udadvendte hospital (2019)		5.000.000	5.000.000
Reduktion i ansattes udgifter til kørsel og rejser (2019)		-2.000.000	-2.000.000
Tekniske justeringer - overførsler	26.208.476		26.208.476
Lov- og cirkulæreændringer			
Reservation screening for tarmkræft	797.000		797.000
Lov- og cirkulæreændringer m.v.			
Lov- og cirkulæreændringer 2019	13.141.000	-12.986.000	155.000

	Budgetoplæg	Forligsændringer	Endeligt budget
Fællesudgifter	474.282.241	50.481.078	524.763.319
Uddannelsesområdet:			
Praktikvejlederudd.	1.045.429		1.045.429
Anæstesisygeplejerskeudd.	12.066.699		12.066.699
Intensivsygeplejerskeudd.	12.557.715		12.557.715
Ernæringsassistentudd.	3.785.377		3.785.377
Efter- og videreudd. prof.bachelorer	1.881.773		1.881.773
Akutuddannelse læger og sygepl.	629.004		629.004
SOSU elever	50.548.048		50.548.048
Praksislægeuddannelsen	54.774.478		54.774.478
Lægestabe	16.865.828	1.000.000	17.865.828
Tværsektorielt samarbejde			
Sundhedsaftaler	15.622.202		15.622.202
Forskning/universitetssygehus	4.052.471	-1.000.000	3.052.471
Patienterstatn./Styrelsen f. Pt.Sikkerh.	100.914.660		100.914.660
Kvalitetsdatabase	6.369.392		6.369.392
Sundhedsportal	4.278.239		4.278.239
Fælles regionale sundhedsudgifter	66.547.535	-1.898.780	64.648.755
Medicinerådet	4.582.760		4.582.760
Business Region North Denmark	1.444.333		1.444.333
Glukosemålere		4.800.000	4.800.000
Særlige medicinindsatser		4.000.000	4.000.000
Klimaindsatser på sygehuse	457.416		457.416
Landsdækkende initiativer	6.506.008		6.506.008
Ny finans.model Statens Serum Inst.	3.265.946		3.265.946
Resv. særlige pladser i Psykiatrien	1.712.240	-1.712.240	0
Pulje ubalance Den Præh. Virksomhed	2.518.000	482.000	3.000.000
Understøttelse Politiske målsætninger	3.021.600		3.021.600
Screeningsprog. for livmoderhalskræft	503.600	-503.600	0
Fællesregional forebyggelsespulje	1.047.488		1.047.488
Nye afregningsforsøg, værdib. styring	1.510.800		1.510.800
Pensioner	71.351.641		71.351.641
Apparaturanskaffelser (leasing)	63.075.657	50.313.698	113.389.355
Pulje Nationale overenskomstinitiativer	5.561.051		5.561.051
Indtægter færdigbehandlede patienter	-4.644.691		-4.644.691
Indtægter hospice	-13.324.500		-13.324.500
Indtægter genoptræning	-25.181.268		-25.181.268
Indtægter adm. vederlagsfri fysioterapi	-1.064.690		-1.064.690
Indtægter fra Amgros		-5.000.000	-5.000.000

	Budgetoplæg	Forligsændringer	Endeligt budget
<u>PRAKSISOMRÅDET</u>	2.277.064.866	22.500.000	2.299.564.866
Almen lægehjælp	1.053.612.506	12.900.000	1.066.512.506
Speciallægehjælp	301.148.385	2.000.000	303.148.385
Medicin	617.013.000	20.000.000	637.013.000
Tandlægebehandling	145.497.288		145.497.288
Fysiurgisk behandling	40.838.030		40.838.030
Kiropraktorer	12.937.126	-400.000	12.537.126
Briller	17.217		17.217
Rejsesygeforsikring	4.924.260	-4.000.000	924.260
Fodterapeuter	17.974.513	-4.000.000	13.974.513
Psykologhjælp	28.840.636	-3.000.000	25.840.636
Lægeundersøgelser af børn	7.934.938		7.934.938
Vaccinationer	7.815.058	-1.000.000	6.815.058
Profylaktiske svangreundersøgelser	6.984.569	-400.000	6.584.569
Påvirkning af praksissektor og kons.	1.163.991		1.163.991
Ernæringspræparater	14.419.553		14.419.553
Sundhedshuse	6.469.724		6.469.724
Sundhedskort	1.085.123		1.085.123
Blanketter	663.891		663.891
Sundhedshuse udvikling	2.074.898	400.000	2.474.898
Specialiseret tandlægetilbud	5.650.161		5.650.161
<u>ADMINISTRATION MV. AF SUNDHEDSOMRÅDET</u>	448.512.649	-1.250.000	447.262.649
Central administration på sundhedsområdet	54.516.961	940.000	55.456.961
Andel af fællesadministration	363.595.688	-2.190.000	361.405.688
Renter	30.400.000		30.400.000

	Budgetoplæg	Forligsændringer	Endeligt budget
ANLÆG I ALT	1.204.700.000 -11.000.000		1.204.700.000 -11.000.000
Anlægsudgifter	1.204.700.000		1.204.700.000
Anlægsudgifter øvrig anlæg - brutto	264.700.000		264.700.000
Kvalitetsfondsprojekt	940.000.000		940.000.000
Anlægsindtægter	-11.000.000		-11.000.000
Anlægsindtægter	-11.000.000		-11.000.000
FINANSIERINGSMÆSSIGE REGULERINGER KVALITETSFONDSPROJEKT	119.000.000 -940.000.000		119.000.000 -940.000.000
Reguleringer i alt	-821.000.000		-821.000.000
Hensættelser	119.000.000		119.000.000
Forbrug af hensættelser/frigivelse	-940.000.000		-940.000.000
FINANSIERINGELEMENTER I ALT	-12.130.190.779		-12.130.190.779
Statsligt bloktilskud	-10.023.156.000		-10.023.156.000
Statsligt aktivitetsbidrag	-145.505.000		-145.505.000
Kommunal medfinansiering	-2.006.314.000		-2.006.314.000
Kompensationsordning KMF (2012)	-59.000.000		-59.000.000
Kompensationsordning KMF (2017)	182.396.000		182.396.000
Omfordeling effektiviseringsgevinster	-10.308.000		-10.308.000
Likviditetsfinansiering af anlægsudgifter	-43.945.000		-43.945.000
Likviditetsfinansiering af renteudgifter m.v.	-24.358.779		-24.358.779
Afdrag på gæld	128.000.000		128.000.000
Refinansiering af afdrag	-88.000.000		-88.000.000
Likviditetsfinansiering af afdrag	-40.000.000		-40.000.000

Rammer for sundhedsvæsenet

De nordjyske hospitaler skal sikre, at alle nordjyske borgere til enhver tid får den pleje og behandling, de har behov for. Pleje og behandling skal ske med patienten i centrum - og naturligvis med fokus på såvel høj kvalitet som effektiv ressourceudnyttelse.

Sundhedsloven og den regionale planlægning

Sundhedsloven er det lovgivningsmæssige udgangspunkt, som fastlægger befolkningens ret til at modtage sundhedsydelser, herunder en række grundlæggende rettigheder i form af:

- Let og lige adgang til sundhedsvæsenet
- Behandling af høj kvalitet
- Sammenhæng mellem ydelserne
- Valgfrihed
- Let adgang til information
- Et gennemslagsligt sundhedsvæsen
- Kort ventetid på behandling

Ifølge sundhedsloven har sundhedsvæsenet til formål at fremme befolkningens sundhed samt at forebygge og behandle sygdom, lidelse og funktionsbegrænsning for den enkelte.

Det regionale sygehusvæsens opgaver tager udgangspunkt i såvel nationalt fastsat lovgivning som i faglige retningslinjer og anbefalinger.

Behandling af sygdom er imidlertid ikke alene en regional opgave, men en opgave der i vid udstrækning sker tværsektorielt i samarbejde med almen praksis, speciallægepraksis og kommuner. Et godt samarbejde mellem alle aktører er en forudsætning for at skabe gode og sammenhængende patientforløb for patienterne, og Region Nordjylland har og vil fortsat have stor opmærksomhed på at udvikle og styrke samarbejdet mellem alle aktørerne på sundhedsområdet.

Indenfor de nationalt fastsatte rammer, drives de nordjyske hospitaler i henhold til de rammer, Regionsrådet definerer. Rammerne er beskrevet i en række planer, der sætter kursen for de respektive dele af det nordjyske sygehusvæsen, herunder også det præhospitalt beredskab, almen- og speciallægepraksis såvel som de nordjyske hospitaler. Det samlede plankompleks udgør regionens sundhedsplan, der udarbejdes én gang indenfor hver valgperiode, og blev senest godkendt af Regionsrådet i 2017.

Det løbende plan- og udviklingsarbejde på de nordjyske hospitaler er med til at sikre den omlægning, der skal ske mellem matrikler samt fra stationær til ambulant behandling frem imod 2020, hvor Nyt Aalborg Universitetshospital står klar. Yderligere opmærksomhedspunkter er optimal udnyttelse af apparatur og fysiske rammer.

Målsætninger og styring

Målsætninger omkring hurtig udredning og behandling mv.

I budget 2019 fastholdes de politiske målsætninger i forhold til hurtig udredning og behandling:

Respekt for patientens tid med hurtig udredning:

- Ved udgangen af 2019 skal minimum 75% af patienterne udredes indenfor 30 dage.

Respekt for patientens tid med kortere ventetid til behandling:

- Ventetid til operation må ikke overstige 50 dage.
- 75% af patienterne indenfor såvel somatik som psykiatri skal ved udgangen af 2019 være behandlet indenfor 30 dage.

Ventetid til kræftbehandling skal reduceres:

- Ved udgangen af 2019 skal regionen efterleve standardforløbstider for 90% af patienterne.

Herudover er der fastsat en række fokusområder, som tilsammen - og ved hjælp af konkrete indsatser og mål - fortæller og konkretiserer, hvad regionen skal arbejde med og sigte efter i det videre arbejde. Fokusområderne er:

Projekt "Nye veje"

Som det også er beskrevet i budgetforliget for 2018 har Region Nordjylland med projektet "Nye Veje" valgt at gå en ny og ambitiøs vej for at løse udfordringer omkring lægedækningen i regionen. I en 6-årig forløbsperiode vil regionen afprøve muligheden for nye måder at organisere sig på og samtidig skabe en ny platform for samdrift af almen praksis og Regionshospital Nordjylland. Udgangspunktet er Hjørring Kommune og Morsø Kommune. Arbejdet med at forberede Region Nordjylland til implementeringen af Nye Veje er forankret på Regionshospital Nordjylland, og gennem en overflytning af personaleressourcer har hospitalet fået tilført de fornødne ressourcer til at kunne drive opgaven fremad.

Med Nye Veje skabes der også nye måder at samarbejde på eksempelvis i form af delestillinger, hvor en læge kan være ansat både på et hospital og i almen praksis (som det eksempelvis er hensigten i regionens samarbejde med "Lægerne på toppen" i Frederikshavn).

Herudover fortsætter regionen initiativer på hospitalsområdet, hvormed det er muligt for læger at have delt ansættelse mellem afsnit på regionens hospitaler samt udviklingen af kombistillinger, hvormed læger kan kombinere forskningsforløb med ansættelse på hospitalsafsnit. Regionen ønsker således et bredt fokus på lægerekruttering til almen praksis og hospitalerne, så flere initiativer peger i samme retning. Fokus er på attraktive stillinger via fleksible løsninger.

Fokus, Fornyelse og Fremdrift

Med budgettet for 2019 lægger Regionsrådet linjen for, hvilke politiske målsætninger, der skal nås i 2019. Med "Fokus, Fornyelse og Fremdrift" lægger regionens administrative ledelse den tilsvarende linje for, hvordan der skal arbejdes for effektivt at gøre målene til virkelighed. Det handler om at oversætte de politiske pejlinger til fælles målsætninger, der giver mening for den enkelte arbejdsplads. Konkret i form af de strategiske fokusområder for 2019. Det handler også om at arbejde med forbedringer ved hjælp af data og tavler, så der løbende – og i alle dele af organisationen - er opmærksomhed på de positive udviklingsmuligheder. Og så handler det om at prioritere, så kræfterne bruges på det, der giver størst værdi for patienter og borgere. Der har vist sig gode resultater af denne arbejdsform i løbet af de seneste år, og det styrker troen på, at det fortsat er vejen frem.

I 2019 vil der med "Fokus, Fornyelse og Fremdrift" være fokus på bl.a. samarbejde på tværs og flere fælles løsninger. Kompetenceudvikling og læring på gensidig læring mellem arbejdspladser får et tryk, så medarbejdere og ledere bliver klogere på samarbejdspartnerens perspektiv og dermed på det samlede patient- eller borgerforløb, de indgår i. Ligeledes står udvikling gennem digitalisering og data fortsat højt på dagsordenen. Her er det bl.a. målet at anvende data endnu mere proaktivt i form af fx prognoser samt at udnytte de digitale muligheder endnu bedre i patientkontakter o.l. Alt sammen med udgangspunkt i behov blandt de nordjyske borgere og patienter.

Nyt fokus i styringen af sundhedsområdet

Målet om at producere mere har været et styrende element for sundhedsvæsnets udvikling i mange år. Det har betydet, at hospitalerne fra år til år har leveret en høj vækst i aktiviteten. Men "mere af det samme" er ikke svaret på de store udfordringer, som sundhedsvæsnets står overfor. Derfor er det centralt, at den fremtidige økonomiske styring understøtter det, der giver bedst mening for patienten.

Fra 2018 er det årlige produktivetskrav på 2 pct., som hidtil har været en del af regionernes økonomiaftale, afskaffet. Det betød således også, at produktivetskravet ikke blev videreført til regionens hospitaler, ligesom kravet om 2 pct. årlig aktivitetsstigning også blev ophævet.

I forbindelse med økonomiaftalen for 2019 er aftalt en ny "nærhedsfinansiering", der skal understøtte, at flere patienter skal behandles så tæt på hjemmet som muligt. Det indebærer fx, at færre kroniske patienter skal til kontrol på sygehuset og i stedet hos den praktiserende læge. En andel af regionernes finansiering er således bundet op på, at en række kriterier opfyldes.

Endelig vil de otte nationale mål fortsat være centrale pejlemærker for styringen.

Kilde: Nationale mål; Sundheds- og Ældreministeriet, Danske Regioner og KL, 2017.

Forskning og universitetssamarbejde

I relation til medicinuddannelsen på Aalborg Universitet har Aalborg Universitetshospital og Aalborg Universitet et meget tæt samarbejde. Dette samarbejde udbygges i de kommende år med et øget årligt optag fra 100 til 150 på kandidatdelen fra september 2018.

Der er opbygget den fornødne forsknings- og undervisningsmæssige kapacitet på regionens hospitaler og på universitetet – en kapacitet som løbende forbedres og udbygges. I de kommende år er et nationalt satsningsområde *personlig medicin*, hvilket fordrer at Region Nordjylland på linje med øvrige regioner, bidrager til denne udvikling. Med personlig medicin skræddersyer hospitalerne behandlingen på baggrund af eksempelvis genetiske information fra patienten.

Et stærkt forskningsmiljø betyder også, at vi kan tilbyde den - for patienterne - bedste og nyeste behandling, og dermed kortere sygdomsforløb. I sidste ende vil sundhedsforskningen dermed kunne bidrage til flere gode leveår og øget vækst i regionen. Det betyder samtidigt, at det bliver et attraktivt sted at bo og etablere flere erhvervsvirksomheder. Et styrket forskningsmiljø giver også en bedre mulighed for at opretholde og udvikle den specialiserede behandling tæt på de nordjyske borgere.

Sundhedsaftaler

Det tværsektorielle samarbejde mellem regionen, kommunerne og almen praksis defineres bl.a. gennem den obligatoriske sundhedsaftale, som indgås hver 4. år.

Sundhedsaftalen bygger på en forståelse af, at et patientforløb ikke kun udspiller sig på hospitaler, men også i kommuner, almen praksis, speciallægepraksis. Et tæt kontakts mellem det tværsektorielle område og den mere traditionelle hospitalsplanlægning og – kvalitetsudvikling er derfor væsentlig.

Gennem den nuværende sundhedsaftale "Sundhedsaftalen 2015 – 2018" har parterne gennemført mange udviklingsprojekter med udgangspunkt i den fælles politiske vision om: "Et stærk fælles sundhedsvæsen i Nordjylland, der understøtter og bidrager til, at nordjyske borgere sikres muligheder for at have et godt liv med mange gode leveår". I Sundhedsaftalen har der været et markant politisk fokus på tidlig tværsektoriel indsats og social ulighed i sundhed.

I 2018 lægges byggestenene til næste generations sundhedsaftale. I det arbejde tager Region Nordjylland udgangspunkt i de pejlemærker Regionsrådet fremkom med i budgettet for 2017, bl.a. i forhold til at være risikovillig og nysgerrig på at afprøve nye fleksible samarbejdsmodeller, der sikrer sammenhængskraften mellem hospitalerne og det nære sundhedsvæsen.

Desuden vil den kommende sundhedsaftale komme til at tage udgangspunkt i de rammer som Sundheds- og Ældreministeriet vil udstikke i arbejdet med "Det nære og sammenhængende sundhedsvæsen".

Nyt universitetshospital i Aalborg Øst

I juni 2018 er der holdt rejsegilde for byggeriet. Det samlede byggeri forventes færdigbygget i 2020, hvorefter landskabsarbejder og indkøring af tekniske installationer og apparatur kan afsluttes i løbet af 2021, således at hospitalet kan ibrugtages omkring årsskiftet 2021/22.

Der er afholdt 90% af alle licitationer. I 2018 har der blandt andet været afholdt licitationer på levering og montering af fast hospitals- og standardkøkken inventar, indvendige arbejder vedrørende servicebyen samt en række tværgående svagstrømsentrepriser. Der er desuden indgået aftale med Aalborg Kommune om fjernkøling.

Der arbejdes fortsat med planlægningen af andre projekter i tilknytning til Nyt Aalborg Universitetshospital herunder Onkologi og Steno Diabetes Center Nordjylland. Steno Diabetes Center forventes færdigt i foråret 2022 til en samlet anlægsudgift på ca. 0,3 mia. kr. Endvidere har Folketingets Finansudvalg i juni 2018 bevilliget penge til et byggeri på 24.000 m² til Aalborg Universitets Sundhedsvidenskabelige Fakultet på matriklen i Aalborg Øst. Byggeriet forventes ibrugtaget til semesterstart i september 2022.

Der blev taget første spadestik til den første etape af byggeriet til psykiatrien den 1. marts 2018. Psykiatribyggeriet på ca. 12.000 m² omfatter de akutte afdelinger, am-

bulatorier samt retspsykiatrien på Mølleparkvej. Projektet planlægges opført med henblik på Psykiatriens indflytning samtidig med ibrugtagningen af Nyt Aalborg Universitetshospital.

Budgetbemærkninger

Aalborg Universitetshospital

Aalborg Universitetshospital varetager samtlige lægelige specialer – med undtagelse af det dermatologiske speciale, der er under opbygning i efteråret 2018.

Hospitalet udbyder et bredt spektrum af ydelser på hovedfunktions-, regionsfunktions- og højt specialiseret niveau. Varetagelsen af samtlige funktioner sker i overensstemmelse med anvisningerne i specialevejledningerne for de respektive specialer. Inden for flere regionsfunktioner og højt specialiserede funktioner varetager Aalborg Universitetshospital aktiviteten for hele Region Nordjylland og får desuden henvist patienter fra andre regioner.

Aalborg Universitetshospital har kontinuerligt fokus på at udbygge forskning og kvalitet inden for såvel basis som højt specialiserede funktioner og varetager uddannelse og videreuddannelse.

Normerede senge	1. januar 2018	Ændringer	1. januar 2019
7 døgns-senge	770		767
Intensiv R, incl. RIMA		+3	
Gynækologisk		-3	
Akut Svangre		+3	
Kardiologisk S1		-1	
Abdominalkirurgi, A1		-8	
Abdominalkirurgi, A2		+4	
Infektionsmedicinsk		+2	
Ortopædkirurgi, O, Aalborg		-1	
Thorax		-2	
6 døgns-senge	4		4
5 døgns-senge	25		25
4 døgns-senge	3		3
3 døgns-senge	2		2
Aalborg UH excl. vugger	804	-3	801
Vugger	28		28
Total Aalborg UH	832	-3	829

Fysiske rammer

Aalborg Universitetshospital består af afsnit syd og nord i Aalborg, Farsø, Hobro og pr. 1. maj 2018 er hospitalet i Thisted også blevet en del af Aalborg Universitetshospital. Derudover er dialysefunktionen i Hjørring samt hele det ortopædkirurgiske speciale i Region Nordjylland en del af Aalborg Universitetshospital. Specialet er placeret syd-matriklen samt på matriklerne i Hjørring, Farsø, Frederikshavn og Thisted.

Planlægningsarbejdet vedrørende etablering af et nyt Aalborg Universitetshospital er et markant fokusområde. Afsættet bliver – i et samarbejde mellem klinikere, brugere og administration – at sikre, at hospitalsbyggeriet bæres frem i forhold til de faglige udviklingstendenser.

Hospitalsvæsenet er konstant under udvikling og forandring. Kravene til eksempelvis teknologi, behandling, forskning og uddannelse ændres kontinuerligt. Derfor vil der frem til et nyt Aalborg Universitetshospital stå færdigt, være behov for at sikre en ud- og ombygning på flere områder på de eksisterende hospitalsmatrikler.

Økonomi og aktivitet

Aalborg Universitetshospital:

- Løn for 2019 udgør	3.352,8 mio.kr.
- Andre udgifter for 2019 udgør	2.302,4 mio.kr.
- Indtægter for 2019 udgør	-43,6 mio.kr.

Samlet udgiftsbudget (netto) for 2019 udgør *5.611,7 mio. kr.*

Aalborg Universitetshospitals omsatte aktivitet for 2017 udgjorde:

Aalborg Universitetshospital	Aktivitet
Indlæggelser/udskrivninger	87.298
Ambulante besøg	768.538
Operationer	100.494
DRG-værdi mio. kr.	4.942,3

Regionshospital Nordjylland

Regionshospital Nordjylland har status som et regionshospital med fælles akutmodtagelse på matriklen i Hjørring. Der tilbydes behandling og diagnosticering indenfor 15 lægelige specialer. Endvidere huses en del af den ortopædkirurgiske funktion under Klinik Hoved-Orto, Aalborg Universitetshospital på Regionshospital Nordjylland.

Sygehuset i Thisted, som tidligere var en del af Regionshospital Nordjylland, blev fra 1. maj 2018 udskilt fra det samlede Regionshospital og i stedet lagt sammen med Aalborg Universitetshospital. Baggrunden for udskillelsen var at sikre et robust Thisted Sygehus i fremtiden ved at sammenlægge matriklen med en større enhed i form af Aalborg Universitetshospital.

Hospitalet betjener den nordlige del af regionen med specialiseret sygehusbehandling af høj faglig kvalitet, ligesom hospitalet har lokalsygehusfunktion for borgere fra fire af de nordjyske kommuner svarende til et optageområde på ca. 180.000 indbyggere.

Herudover har hospitalet regionsdækkende opgaver i forhold til specifikke behandlinger, hvor hospitalet modtager patienter fra hele Region Nordjylland. Dette gør sig gældende inden for neurorehabilitering, vandladningsforstyrrelser og venekirurgi.

Der er på Regionshospital Nordjylland stor fokus på uddannelsesopgaven, og der modtages såvel stud. scient. med. som stud. med. fra Aalborg Universitet i bacheloruddannelsen. Endvidere er Center for Klinisk Forskning etableret i et samarbejde mellem hospitalet og Aalborg Universitet. Endelig har hospitalets indviet et trænings- og simulationslaboratorium "VenSim" i april 2016, hvor der sikres uddannelse og vedligeholdelse af de uddannelser medarbejdere har brug for. Dette for at sikre, at der kan gives patienterne den bedste behandling og sikre patientsikkerheden 24/7/365.

Normerede senge	1. januar 2018	Ændringer	1. januar 2019
7 døgn-senge	264		240
Reumatologisk område		+1	
Gynækologisk-obstetrisk område		-5	
Kirurgisk område		-4	
Pædiatri		-3	
Medicinsk område		-12	
Skagen Gigt- og rygcenter		-4	
Intensiv/Intermediær		+3	
Regionshospital Nordjylland excl. vugger	264	-24	240
Vugger	15		15
Total Regionshospital Nordjylland	279	-24	255

Sengemassen på Regionshospital Nordjylland vurderes løbende i dialog med klinikkerne.

Fysiske rammer

Regionshospital Nordjylland er geografisk og fysisk spredt med et akuthospital i Hjørring, et lokalhospital med elektive-/dagkirurgiske funktioner i Frederikshavn, et genoptræningshospital i Brønderslev og et Gigt- og Rygcenter i Skagen.

Matriklen i Hjørring vil også i de kommende år bære præg af byggeri og renoveringer af forskellige funktioner afledt af politiske besluttede handle- og perspektivplaner.

Økonomi og aktivitet

Regionshospital Nordjylland:

- Løn for 2019 udgør 833,2 mio.kr.
- Andre udgifter for 2019 udgør 308,6 mio.kr.
- Indtægter for 2019 udgør -12,0 mio.kr.

Samlet udgiftsbudget (netto) for 2019 udgør 1.129,8 mio. kr.

Regionshospital Nordjyllands omsatte aktivitet for 2017 udgjorde:

Regionshospital Nordjylland	Aktivitet
Indlæggelser/udskrivninger	25.347
Ambulante besøg	203.230
Operationer	17.820
DRG-værdi mio. kr.	1.179,4

Psykiatrien

Psykiatriens funktion er indenfor de lægelige specialer psykiatri og børne- og ungdomspsykiatri. Psykiatrien varetager behandling på hovedfunktionsniveau og regionsfunktionsniveau for alle sygdomsområder indenfor specialerne. Psykiatriens optageområde er hele Region Nordjylland. Psykiatrien i Aalborg er en del af det universitære samarbejde på sundhedsområdet mellem Region Nordjylland og Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet ved Aalborg Universitet, og benævnes i den forbindelse "Psykiatrien, Aalborg Universitetshospital".

Psykiatrien, Region Nordjylland er organiseret i to klinikker:

- *Klinik Psykiatri Syd* (børne- og ungdomspsykiatri, almen voksenpsykiatri (herunder psykiatrisk skadestue) samt retspsykiatri - geografisk placeret i Aalborg og Aalborg Øst)
- *Klinik Psykiatri Nord* (almen voksenpsykiatri, ældrepsykiatri samt de særlige pladser - geografisk placeret på Brønderslev Psykiatriske Sygehus og med sengeafsnit i Frederikshavn og Thisted).

Hertil kommer forskningsafdelinger i børne- og ungdomspsykiatri og voksenpsykiatri, Center for pårørende samt Psykiatriens Informationscenter.

Psykiatrien, Region Nordjylland ventes pr. 1. januar 2019 at have 250 normerede sengepladser. Hertil kommer en betydelig kapacitet til ambulant behandling. Antallet af sengepladser er uændret i forhold til 1. januar 2018.

På baggrund af ny lovgivning om særlig pladser i psykiatrien er 16 særlige sengepladser i Psykiatrien under etablering i Klinik Psykiatri Nord. De første pladser er i drift fra juni 2018 og alle 16 pladser ventes ibrugtaget i løbet af 1. halvår 2019. Disse er ikke indregnet i nedenstående.

Normerede senge	1. januar 2018	Ændringer	1. januar 2019
7 døgns-senge	232		232
5 døgns-senge	18		18
Total Psykiatrien	250		250

Fysiske rammer

Psykiatrien har sengeafsnit på fem matrikler samt ambulant behandling på otte matrikler. Psykiatrien har én Psykiatrisk skadestue/modtagelse i Aalborg.

Psykiatriens fysiske rammer omfatter:

- Psykiatrien, Aalborg Universitetshospital, Mølleparkvej (103 sengepladser med 77 enestuer)
- Psykiatrien, Aalborg Universitetshospital, Brandevej (36 sengepladser, alle enestuer)
- Brønderslev Psykiatriske Sygehus (79 sengepladser, alle enestuer + 16 særlige pladser (under etablering))
- Sengeafsnit i Frederikshavn (16 sengepladser, alle enestuer)
- Sengeafsnit i Thisted (16 sengepladser, alle enestuer)
- Endvidere råder psykiatrien over lokaler til ambulant behandling i Brønderslev, Aalborg, Brovst, Hjørring, Frederikshavn, Hobro, Thisted og Nykøbing Mors.

Økonomi og aktivitet

Psykiatrien:

- Løn for 2019 udgør	615,6 mio.kr.
- Andre udgifter for 2019 udgør	112,7 mio.kr.
- Indtægter for 2019 udgør	-3,4 mio.kr.

Samlet udgiftsbudget (netto) for 2019 udgør 724,8 mio. kr.

Psykiatriens omsatte aktivitet for 2017 udgjorde:

Psykiatrien	Aktivitet
Indlæggelser	3.459
Ambulante besøg	109.039
Sengedage	83.125

Den Præhospitale Virksomhed

Den Præhospitale Virksomhed har ansvaret for regionens præhospitale beredskab, hvorunder AMK-Vagtcentralen ligeledes er en del af. Den Præhospitale Virksomhed har ansvaret for drift og udvikling indenfor præhospital behandling, alarmering og disponering, planlægning af sundhedsberedskab og præhospitale uddannelser.

Udgifterne til Falck for interne overflytninger, samt den siddende transport (vognmænd og anden befordringsgodtgørelse) afholdes af hospitaler og institutioner og indgår i deres budgetter.

For den mindre/ikke-behandlingskrævende, liggende patienttransport (kørsel C og kørsel D) er etableret en forretningsmodel, der betyder, at de enkelte hospitaler er budgetansvarlige for udgifterne. Selve afregningen med leverandørerne foregår via "Den Præhospitale Virksomhed", der ligeledes forestår den interne afregning med hospitalerne af deres forbrug.

Budget 2019 for Den Præhospitale Virksomhed udgør samlet set 286,2 mio. kr., fordelt på 33,9 mio. kr. på administration og 252,2 mio. kr. på drift.

Sygehusapoteket

Sygehusapoteket forsyner de somatiske hospitaler og Psykiatrien i Regionen med lægemidler og relaterede serviceydelser. Sygehusapoteket drives ud fra Region Nordjyllands ønske om at sikre en rationel lægemiddelforsyning til leveranceområdet, og under hensyntagen til, at Region Nordjylland er interessant i AMGROS I/S.

Sygehusapotekets ydelser omfatter primært:

- Indkøb og pakning af lægemidler til de enkelte hospitals/sygehus afsnit og udvalgte grupper af hjemmepatienter.
- Lægemiddelinformation, som rummer rådgivning og information om lægemidler og brugen af dem.
- Klinisk farmaci, hvor Sygehusapotekets personale sikrer indkøb og hjælp til styring af relevant medicinbeholdning på samt relevant lægemiddelinformation til det enkelte sygehusafsnit. Derudover bidrager klinisk farmaci til øget kvalitet og patientsikkerhed via klinisk farmaceutiske serviceydelser samt udfører lovpligtige medicinskabseftersyn.
- Serviceproduktion, der omfatter produktion af koblede antibiotika og produktion i mindre skala til den enkelte patient eller en lille patientgruppe.
- Cytostatikaproduktion, hvor cytostatikakure færdigtilberedes til den enkelte patient.

Sygehusapoteket ønsker at være en aktiv og integreret del af sundhedsvæsenet. Sygehusapoteket viser samfundsmæssigt medansvar og bidrager med viden og initiativ til at kvalitetssikre lægemiddelbehandling.

Fysiske rammer

Sygehusapotekets aktiviteter foregår hovedsageligt på Porsvej 1 i Aalborg. Herudover har Sygehusapoteket mindre produktionslokaler i Medicinerhuset, kontorfunktion i Urban, samt klinisk personale decentralt på regionens sygehusmatrikler.

Økonomi og aktivitet

Sygehusapoteket:

- Løn for 2019 udgør	80,7 mio.kr.
- Andre udgifter for 2019 udgør	602,3 mio.kr.
- Salgsindtægter for 2019 udgør	-635,8 mio.kr.
- Indtægter for 2019 udgør	-3,5 mio.kr.

<i>Samlet udgiftsbudget (netto) for 2019 udgør</i>	<i>43,7 mio. kr.</i>
--	----------------------

Tværgående drift

Sundhedsydelser i specialsektor

Nedenstående tilbud i Specialsektoren leverer ydelser, der reelt vedrører regionens sundhedsområde. Der er indgået aftale med sundhedsområdet om omfang og finansiering af ydelserne:

- Center for Døvblindhed og Høretab
- Institut for Syn og Hørelse

Budget 2019 udgør 6,5 mio. kr.

Rehabiliteringscenter for flygtninge

Rehabiliteringscenter for flygtninge yder tværfagligt tilrettelagt behandling til traumatiserede flygtninge, som har symptomer på PTSD (Posttraumatisk belastningsreaktion) som følge af i andet land at have været udsat for krig, organiseret vold eller tortur, etnisk udrensning, ophold i fængsel eller fangelejre o.l.

Centret leverer ydelser i henhold til Sundhedsloven. Budget 2019 udgør 13,0 mio. kr.

Patienter i eget hjem

Udgifterne til patienter i eget hjem administreres dels af sygehusene dels af forvaltningen, men indgår ikke i sygehusenes budgetrammer. Budget 2019 udgør 185,7 mio. kr. og vedrører hovedsageligt:

Ilt til patienter

Udgifterne består af leverance af ilt, stationært ilt-anlæg og bærbare ilt-flasker samt elforbrug til iltapparater, der står i patientens eget hjem.

Respiratorpatienter

Her afholdes udgifter til aflønning af faste døgnvagter i patientens hjem, samt anskaffelse af respiratorisk udstyr og andet nødvendig materiale til respiratorbehandling. Regionen refunderer kommunen den del af udgiften, som vedrører selve sygehusbehandlingen. Udgifterne til pleje- og bistandsmæssige opgaver afholdes af kommunerne i henhold til serviceloven. Der aftales et fordelingsforhold mellem Region Nordjylland og kommunen i hvert enkelt tilfælde. Der er tale om et område, der er i betydelig vækst, en tendens der må forventes også at gælde i årene fremover.

Høreapparater

Fra og med 1. januar 2013 overtog regionerne myndigheds- og finansieringsansvaret for udlevering af høreapparater. Udgifterne afholdes under "patienter i eget hjem" og omfatter udgifter til behandling og udlevering i privat regi, samt udgifterne til udlevering i offentlig regi.

Øvrige

Endeligt afholdes der udgifter til Cochlear Implantater, batterier til disse samt parenteral ernæring.

Hospice

Region Nordjylland yder driftstilskud til den selvejende institution KamillianerGaardens Hospice samt til Hospice Vendsyssel.

KamillianerGaardens Hospice vil over de kommende år blive udvidet til i alt 15 pladser. Dette sker som led i etablering af et helt nyt hospice i Aalborg (som erstatning for det nuværende). Etableringen sker som et offentlig-privat partnerskab.

På Hospice Vendsyssel findes 9 pladser.

Budget 2019 vedrørende driftstilskud til de to hospice-enheder udgør 41,5 mio. kr.

Sundheds-IT

Se beskrivelse af IT-området under "Administrationen".

Budget 2019 udgør 275,6 mio. kr.

Centrallager

Centrallager Aalborg varetager logistik- og transportmæssige opgaver for Region Nordjyllands enheder. Lageret administrerer ca. 2.100 standardvarenumre, dertil varetages skaffevarer til visse afdelinger ligeledes af Centrallager Aalborg. Centrallager Aalborg står ydermere med de opgaver og funktioner, der er i forbindelse med levering og påpladslægning af varer på hospitalerne. Udover hospitalerne leveres der varer til praktiserende læger, speciallæger, hjemmepatienter og det grønlandske sundhedsvæsen. Centrallager Aalborg har ydermere en vigtig rolle i forbindelse med medicinkørsel og afhentning af blodprøver ved de praktiserende læger.

Centrallageret er beliggende på Faaborgvej i Aalborg Øst.

Budget 2019 udgør 30,2 mio. kr.

Samhandel og privatområdet

Behandling af nordjyske patienter i andre regioner

En del borgere fra Region Nordjylland, der har behov for sygehusbehandling, bliver behandlet på sygehuse i andre regioner. Patienterne behandles jf. Sundhedsstyrelsens specialeplan på ét af tre forskellige specialiseringsniveauer; hovedfunktionsniveau, regionsfunktionsniveau eller højt specialiseret niveau.

Patienter med behov for højt specialiseret behandling håndteres hovedsageligt på universitetshospitalerne i Århus og Odense, samt Rigshospitalet og Hvidovre hospital. Nordjyske patienter behandles oftest uden for regionen, fordi den specifikke behandling ikke indgår i de specialer, der må varetages på Aalborg Universitetshospital.

Patienter på andet behandlingsniveau end højt specialiseret, behandles i andre regioner under ordningen for frit sygehusvalg. Ordningen betyder, at patienter frit kan vælge, hvilket sygehus i landet de vil have behandling på. Patienterne henvises enten direkte fra den praktiserende læge til et sygehus udenfor regionen, eller de viderehenvises fra et sygehus i Region Nordjylland til behandling uden for regionen.

Det er tidligere besluttet at indføre decentralt budgetansvar for samhandels- og privatområdet. De budgetterede midler på disse poster er primo 2015 fordelt på de pågældende enheder.

Den resterende del af budgettet anvendes til udgifter, som det ikke på nuværende tidspunkt har været muligt at fordele ud til sygehuse på en meningsfuld måde. Det dækker blandt andet behandling i udlandet og kørsel. Der udover afholder området også udgifter i forbindelse med reguleringer vedrørende tidligere år samt udgiften til blødermedicin

Budget 2019 udgør 90,2 mio. kr.

Behandling af patienter fra andre regioner på nordjyske sygehuse

Borgere fra andre regioner har mulighed for at blive behandlet på Region Nordjyllands sygehuse. Enten under ordningen om frit sygehusvalg – eller begrundet i et behov for en specifik behandling på højt specialiseret niveau. Enkelte afdelinger kan dog afvise at behandle frit valgs-patienter fra andre regioner.

Aalborg Universitetshospital har i kraft af sin status som universitetshospital en lang række højt specialiserede afdelinger. Det betyder, at patienter fra hele landet (dog

særligt Region Midtjylland), der har behov for den højt specialiserede behandling, henvises til Aalborg Universitetshospital til behandling, enten fordi behandlingen ikke findes i patientens egen region, at ventetiden er kortere i Region Nordjylland, eller fordi patienten ønsker at modtage behandlingen i Aalborg.

Det er tidligere besluttet at indføre decentralt budgetansvar for samhandels- og privatområdet. De budgetterede midler på disse poster er primo 2015 fordelt på de pågældende enheder. Den resterende del af budgettet vedrører indtægter fra udlændinge. Disse indtægter bliver ikke fordelt til sygehusene, da det ikke er muligt på en fornuftig måde at opdele indtægterne på de enkelte sygehuse. Området dækker ligeledes af for konsekvenserne af reguleringer vedrørende tidligere år.

Budget 2019 udgør -4,1 mio. kr.

Behandling af patienter på privathospitaler mv.

Efter flere år med stigende udgifter til behandling hos private aktører har Region Nordjylland fra 2011 til 2016 oplevet faldende udgifter til behandlingen hos private aktører, mens udgifterne nu er stabiliseret.

Region Nordjylland har gennemført en række udbud af behandlinger, som medvirker til at sikre afprøvning af priserne på udvalgte behandlinger med høj efterspørgsel.

Regionen opbyggede i 2011 en central visitation i regi af "Enheden for Frit Sygehusvalg", der blandt andet skal sikre at patientrettighederne bliver overholdt ved brug af det udvidede og frie sygehusvalg, samt understøtte at den regionale kapacitet udnyttes inden patienter viderehenvises.

Det er tidligere besluttet at indføre decentralt budgetansvar for samhandels- og privatområdet. De budgetterede midler på disse poster er primo 2015 fordelt på de pågældende enheder.

Det resterende budget anvendes til betaling af hospitalsbehandling foretaget på aftaler hos praktiserende speciallæger samt kørselsudgifter i forbindelse med behandling på privathospitaler.

Budget 2019 udgør 4,8 mio. kr.

Fællesudgifter, projekter og puljer

Puljer

I budget 2019 er afsat 46,4 mio. kr. i række centrale puljer. Udmøntningen af disse puljer afventer nærmere sagsbehandling og heraf følgende sagsfremstilling i forhold til Regionsrådet.

De to første af nedenstående skemaer viser, hvordan de enkelte indsatser og omprioriteringer fra budgetforliget for 2019 er indarbejdet i det endelige budget. Det tredje skema viser de indsatser og omprioriteringer der afventer politisk stillingtagen.

Budget 2019			
Nr.	Indsats	(mio. kr.)	Udmøntes til
1.2	Medicin	75,0	Hospitaler, Praksis
1.3.1	Lægelige artikler og implantater	8,7	Somatiske hospitaler
1.3.2	Glukosemålere til type 1 diabetikere	4,8	Sundhed Fælles
1.5.1	Udvidet trombektomifunktion	11,3	Aalborg Universitetshospital
1.5.2	Funktionelle lidelser	1,0	Psykiatrien
1.6.1	Akut udgående team i B&U psykiatrien	3,0	Psykiatrien
1.6.2	Styrkelse af intensivt sengeafsnit N6	3,0	Psykiatrien
1.6.3	Udløb af finansiering til satspuljeprojekter	2,0	Psykiatrien
1.7.1	Akutlægebil Hjørring	6,2	Den Præhospitale Virksomhed, Regionshospital Nordjylland
1.7.3	Aktivitetsudgifter i ambulancetjenesten	3,0	Sundhed Fælles
1.8	Praksisområdet	0	Praksis
1.9	Digitalisering/Opdrift IT	14,9	IT
1.10.3	Det fremtidige palliative tilbud i RN	0,8	Aalborg Universitetshospital
1.10.4	Digitalisering af sundhedshuse	0,4	Praksis
1.10.5	Lægehus i Frederikshavn	0,5	Praksis
1.11.1	Øget dimensionering i lægelig videreuddannelse	10,4	Hospitaler, Sundhed Fælles
1.11.2	Ny akutmedicinsk uddannelse	1,0	Regionshospital Nordjylland
1.12.1	Tjenestemandspensioner	5,0	Fælles administration
1.12.2	Barselsfond	4,0	Fælles administration
1.12.3	Nyt Aalborg Universitetshospital	23,0	Aalborg UH, Sundhed Fælles
1.12.4	Persondataforordning (GDPR)	1,9	IT, Administration
1.13	Helårsvirkninger af Budget 2018	10,4	Psykiatrien, Praksis, Aalborg UH, Regionshospital N., Sundhed Fælles
1.14	Tekniske justeringer i Budget 2019	-1,6	Aalborg UH, Psykiatrien, IT, Sygehus- apoteket, Hospice, Sundhed Fælles
Total		188,7	

Nr.	Omprioritering	Budget 2019	
		(mio. kr.)	Udmøntes til
1	Teknologibidrag	-52,0	Sygehusområdet
2	Nye fælles løsninger - Administration	-12,0	Administration
3	Indkøb	-10,4	Hospitaler
4	Særlige medicinindsatser	-13,0	Aalborg UH, Sundhed Fælles
5.1	Siddende patientbefordring	-15,2	Hospitaler
5.2	Omlægning af donortapning	0,2	Aalborg Universitetshospital
5.3	Reduceret åbningstid/lukning Farsø	-2,0	Aalborg Universitetshospital
6	Nedjustering af pulje til rekruttering og fastholdelse	-6,8	Praksis
7	Boligområdet	-1,5	Administration
8	Forskningsområdet	-1,0	Sundhed Fælles
Ny	Ideklínik - innovationsfremstød	-6,0	Aalborg Universitetshospital
Total		-119,7	

Nr.	Indsats	Budget 2019	
		(mio. kr.)	
1.10.1	Overbelægning på hospitalerne	8,00	
1.10.2	En fælles vision på sundhedsområdet og det udadvendte hospital	5,00	
NY	Reduktion i ansattes udgifter til kørsel og rejser	-2,00	
Total		11,00	

Fællesudgifter

På Sundhedsområdet er afsat midler i budgettet til afholdelse af en række udgiftselementer, som er fælles for Sundhedsområdet. Der er typisk tale om udgifter, der ikke entydigt kan - eller bør - henføres til den enkelte driftsenhed. Eksempler herpå er udbetalinger af tjenestemandspension, løn til sygeplejersker i specialuddannelse, udgifter til patienterstatning og Styrelsen for Patientsikkerhed, udgifter til Regionens deltagelse i nationale strategier, udgifter til patienttilfredshedsundersøgelser mv. Budgetansvaret og -opfølgningen for disse områder påhviler administrationen.

Budget 2019 udgør 524,8 mio. kr.

Praksisområdet

Praksisområdet omfatter følgende hovedområder: Almen lægehjælp, speciallægehjælp, tilskudsmedicin, tandlægehjælp, fysioterapi, kiropraktik, psykologhjælp, fodterapi, ernæringspræparater, lægeundersøgelse af børn, vaccinationer, profylaktiske svangerundersøgelser samt specialiserede tandlægetilbud, (til særlige patientgrupper med kræft, Sjøgrens syndrom eller sjældne sygdomme).

Regionernes aftalesystem med de praktiserende læger og andre ydere er grundlaget for opbygningen af praksissektoren, hvor de praktiserende læger varetager den behandling, som kan foregå i almen praksis. Hvor det er nødvendigt, henviser den praktiserende læge patienten til sygehusbehandling, behandling hos en praktiserende speciallæge eller anden behandling i regi af praksissektoren. Hovedparten af de patienter, der konsulterer de praktiserende læger eller speciallæger, færdigbehandles her. En velfungerende praksissektor er således et vigtigt element i forhold til kapaciteten på sygehusene og overholdelse af ventelistegarantien.

Almen lægehjælp og speciallægehjælp er fuldt ud finansieret af det offentlige. Desuden giver regionen tilskud til medicin, tandlæge- og tandplejehjælp, fysioterapi, kiropraktik, fodterapi og psykologhjælp.

Overordnede målsætninger for Patientforløb - Praksis

De overordnede målsætninger for Patientforløb - Praksis er:

- At medvirke til at understøtte Region Nordjyllands målsætning om sammenhængende og effektive patientforløb til gavn for borgerne.
- At levere det borgernære tilbud til borgerne i Region Nordjylland i forhold til forebyggelse, diagnosticering og behandling af sygdomme. Dette skal ske ud fra hensyn til kvalitet, effektivitet og økonomi.
- At sikre en effektiv sygdomsbehandling og forebyggelsesindsats indenfor de rammer, som de til enhver tid gældende overenskomster og lokale aftaler giver.
- At sikre, at der kontinuerligt er fokus på kvalitetsudvikling indenfor praksisområdet.
- At medvirke til at styrke og udbygge sammenhængen og samarbejdet mellem regionens primære sundhedstilbud og øvrige sundhedsområder på tværs af områder.
- At arbejde strategisk med at understøtte rekruttering af alment praktiserende læger og speciallæger.

Handlingsplan

Praksis løfter en stor driftsopgave i forhold til aftalemæssig afregning med og administration i forhold til praksisområdets ca. 1.100 sundhedspersoner, heraf:

- 323 alment praktiserende læger fordelt på 163 praksis
- 65 speciallæger

Der behandles mellem 500.000 og 600.000 regninger månedligt. Denne driftsopgave udvikles og optimeres løbende i forhold til såvel organisering og driftsafvikling som serviceniveau.

Praksis vil ligeledes deltage i implementeringen af plan for sygehuse og speciallægepraksis, hvor der er emner af betydning for speciallægepraksis. Herunder særligt i forhold til at understøtte og facilitere opgaveplacering og samarbejde mellem sygehuse og speciallægepraksis for at fremme mere sammenhængende og effektive patientforløb.

I 2012-2019 deltager Praksis på vegne af Region Nordjylland i et fællesregionalt og – kommunalt projekt omkring udbud og udvikling af et nyt IT-system til administration og afregning på Praksisområdet – Praksys.dk. Systemet har fokus på effektivisering og styrkelse af regionernes administration, afregning og controlling. Systemet optimeres endvidere i forhold til bedre datamæssigt at kunne understøtte processer omkring lægedækning og planlægning, ligesom systemet indeholder selvbetjeningsløsninger for både borgere og ydere.

Der vil i 2019 skulle arbejdes med en fortsat styrkelse af regionens controllerindsats på praksisområdet. Dette sker bl.a. i forbindelse med implementeringen af det nye afregningssystem, men også ved en yderligere systematisering og strukturering i forhold til gennemgang af det foreliggende datagrundlag.

Ressourceudvikling

Overordnet ressourceudvikling i perioden fra 2016-2019.

<i>Mio. kr.</i>	Regnskab 2016	Regnskab 2017	Budget 2018	Budget 2019
Almen Lægehjælp	976,5	977,5	1.021,6	1.066,5
Speciallægehjælp	280,3	287,8	297,3	303,1
Tandlægehjælp	163,9	166,7	143,6	145,5
Fysioterapi	42,6	43,6	40,3	40,8
Øvrige områder	97,3	96,5	123,5	106,6
I alt ekskl. medicin	1.564,1	1.572,1	1.626,3	1.662,6
Medicin	640,3	625,7	610,9	637,0
I alt	2.202,4	2.197,8	2.237,2	2.299,6

Ressourceopfølgelsen er i årets priser

"Øvrige områder" indeholder blandt andet udgifter til kiropraktorer, fodterapeuter, psykologhjælp, profylaktiske svangerundersøgelser, lægeundersøg

Administration på sundhedsområdet

Regionens administrative enheder er beskrevet i budgetbemærkningerne vedr. Administrationen, som følger senere i denne publikation.

Investeringer på Sundhedsområdet

Forligspartierne har i anlægsprioriteringen lagt vægt på, at der bygges for fremtiden med fokus på patientbehandlingen, arbejdsgange, arbejdsmiljø, logistik og klinisk aktivitet samt opfyldelse af nuværende og kommende lovgivningskrav. Særligt afspejler budgetforliget forligspartiernes ønske om at fremrykke udflytningen af en række funktioner fra det nuværende Aalborg Universitetshospital til det nye hospital i Aalborg Øst. Fremrykningen vil bidrage til både mere sammenhængende patientforløb og bedre vilkår for personalet, ligesom det bliver muligt hurtigere at afhænde de nuværende matrikler.

I økonomiaftalen for 2019 er det aftalt, at Region Nordjyllands anlægsramme i 2019 på sundhedsområdet (øvrige anlæg) udvides med 25,1 mio. kr. til 253,1 mio. kr. Hertil kommer en udmøntning af 11,4 mio. kr. til Kræftplan IV, som er disponeret til øget scannerkapacitet.

Herudover indgår der i økonomiaftalen en forventning om, at der omsættes 940 mio. kr. ved Kvalitetsfondsprojektet Nyt Aalborg Universitetshospital i 2019. Omsætningen ved anlæg af Steno Diabetes Center Nordjylland forventes at udgøre 15 mio. kr. i 2019.

I forbindelse med fastlæggelsen af anlægsbudgettet for 2018, blev en væsentlig del af anlægsmidlerne de kommende år disponeret til igangværende anlægsprojekter. Det drejer sig om 2. etape af Kvinde-Barn Huset på Regionshospital Nordjylland i Hjørring, 1. etape af Psykiatriens udflytning til øst-matriklen samt udvidet serviceby samme sted. Der er således i alt afsat omkring 450 mio. kr. til disse projekter de kommende budgetår.

Det har på den baggrund været vanskeligt at prioritere alle modtagne anlægsønsker til 2019 og overslagsårene. Der har været en lang række anlægsønsker fra alle regionens virksomheder, der tilsammen var væsentligt højere end anlægsrammenes muligheder.

Budgetforliget afspejler endvidere, at det har været nødvendigt at indarbejde tre til-lægsbevillinger fra kvartalsrapport 2 i 2018 på i alt 55 mio. kr. i investeringsoversigten for 2019-2022.

Nyt Aalborg Universitetshospital (NAU): Der er prioriteret anlægsprojekter til at sikre, at tidsplanen og processerne med færdiggørelsen af NAU følger de indgåede aftaler.

Der er prioriteret anlægsmidler på omkring 500 mio. kr. i årene 2019 til 2025 til hurtig fremrykning og udflytning af en række somatiske ambulante funktioner fra syd-matriklen til øst-matriklen. Fremrykningen er besluttet under hensyntagen til at sikre patient-flow og minimere driftsomkostningerne. Udflytningen er på omkring 17.000 m².

Herudover har forligspartierne besluttet, at der udarbejdes et forslag til beslutning i Regionsrådet til den videre proces om udflytning af Psykiatrien til øst-matriklen som et OPP-projekt (Offentligt-Privat-Partnerskab).

For at tilgodese behovet for yderligere aktiviteter på Nyt Aalborg Universitetshospital på øst-matriklen, er der afsat anlægsmidler i 2019 og 2020 til flytning af eksisterende og indkøb af nye pavilloner.

Regionshospital Nordjylland: Der er afledt af den udarbejdede perspektivplan for Regionshospital Nordjylland i 2018, bevilget ekstra knap 49 mio. kr. udover de i 2018 bevilgede 216 mio. kr. til etablering af en ny behandlingsbygning til afløsning for den nuværende. Et anlægsarbejde, der starter i 2021 og forventes afsluttet i 2025 til i alt ca. 265 mio. kr.

Fællesområdet: Der er afsat 1,4 mio. kr. til nyt lægehus i Frederikshavn til dækning af merudgifter til ombygning og indretning. Den samlede udgift udgør 8,0 mio. kr. Region Nordjylland har modtaget en anlægsbevilling fra Sundheds- og Ældreministeriet på 6,6 mio. kr., og den resterende del dækkes således af investeringsoversigten for 2019.

Tekniske justeringer: Der er i forhold til anlægsbudget 2018-2021 sket en række mindre tekniske økonomiske justeringer med henblik på tilpasninger i forhold til anlægsprojekternes aktuelle betalingsplaner og omsætningstakt.

Forligspartierne er fortsat enige om at prioritere en række fælles anlægsprojekter for at opfylde lovgivningsmæssige krav og fortsat prioritering af APV-indsatser hos regionens virksomheder med fokus på medarbejdernes fysiske arbejdsmiljø. Ligeledes afsætte midler til fortsatte, regionale IT-investeringer til understøttelse af digitaliseringen af den kliniske hverdag.

Ny Elektronisk Patientjournal: Region Nordjylland skal inden for få år anskaffe nye kernesystemer til regionens kliniske it-arbejdsplads. Det drejer sig primært om patientjournalen (EPJ) og det patientadministrative system (PAS). De nye kernesystemer

vil i højere grad understøtte Region Nordjyllands visioner for levering af sundhedsydelser, forretningsmodeller og - processer samt en bedre patient- og brugeroplevelse – teknisk, tidsmæssigt og økonomisk.

Forligspartierne er indstillet på, at Region Nordjylland vælger samme løsning, som anvendes i Region Midtjylland og Region Syddanmark. Dette kan ske uden særskilt udbud, da regionen kan gøre brug af en option i Region Syddanmarks kontrakt med den pågældende leverandør. Dermed sikres en samlet vstdansk EPJ-løsning. I samarbejde med klinikken igangsættes en afdækning af funktionalitet og økonomi, som skal danne grundlag for, at der kan træffes beslutning i regionsrådet primo 2019. Der afsættes 50 mio. kr. over perioden 2020 til 2022.

Investeringsoversigt for Sundhedsområdet 2019 til 2022	Forventes afholdt før 2019	2019	2020	2021	2022	Efterfølgen de år	Overslag i alt
Aalborg Universitetshospital							
Reservationspulje Syd og Øst - bla. mindre ombygninger				10.000	30.000	22.000	62.000
I alt Aalborg Universitetshospital				10.000	30.000		40.000
Øst-matriklen							
Udvidet Serviceby	80.747	57.312	60.866	24.000			222.925
Infrastruktur omkostninger ved regional finans. projekter	32.747	1.764	15.787	15.656	2.800		68.754
Vej- og stitilslutninger	7.799		5.000	10.000			22.799
Onkologi, incl. én accelerator	5.291	3.546	9.695	74.936	15.000		108.468
Onkologi, ekstra accelerator					18.731	10.371	29.102
Fælles forhal med SUND (AAU)	4.564	5.546	7.276	25.369			42.755
Rammebeløb ifm. salg af bygninger på Nord og Syd	3.000	2.000					5.000
Endokrinologisk ambulatorie ifm. Steno Diabetes Center			3.100	11.900			15.000
Flytning af pavilloner samt indkøb af nye		2.000	8.600				10.600
Flytning af Projektafdelingen til servicebyen			5.600	2.400			8.000
Næste etape							
Fremrykket udflytning af funktioner fra matrikel Syd til		3.000	9.000	21.000	52.000	415.000	500.000
Udflytning af Onkologi samt øvrigt Syd						700.000	700.000
I alt Øst-matriklen		75.168	124.924	185.261	88.531	1.125.371	1.599.255
Psykiatrien							
Psykiatri - etape 1	140.234	67.727	83.599				291.560
Sætpuljemidler (83 mio. kr.)	-83.000						-83.000
Psykiatri - etape 2						350.000	350.000
I alt Psykiatri Aalborg		67.727	83.599			350.000	501.326
Regionshospitalet Nordjylland							
Kvinde-barn hus etape 2 - Hjørring	124.079	82.605	10.577				217.261
Ny Behandlingsbygning etape 3 - Hjørring				7.173	44.605	213.376	265.154
I alt Regionshospital Nordjylland		82.605	10.577	7.173	44.605	213.376	358.336
Sygehusapoteket							
Cytostatikaproduktion				2.037	23.424	21.387	46.848
I alt Sygehusapoteket				2.037	23.424	21.387	46.848
Psykiatrien Brønderslev							
Afvanding og dræning				509	8.657		9.166
I alt Psykiatrien Brønderslev				509	8.657		9.166
Fælles puljer							
EPJ			11.000	21.000	18.000		50.000
Lægehus i Frederikshavn	6.600	1.400					8.000
Elevatorpulje		3.200					3.200
APV (arbejds miljøforbedringer)		3.500	3.500	3.500	3.500		
Forundersøgelser mm		4.500	4.500	3.500	3.500		
IT-investeringer		15.000	15.000	15.000	15.000		
Regnvandsseparering				5.120	17.883	9.997	33.000
I alt fælles puljer		27.600	34.000	48.120	57.883	9.997	177.600
Total		253.100	253.100	253.100	253.100		
Kræftplan IV - øget scannerkapacitet		11.400					
Total incl. Kræftplan IV		264.500	253.100	253.100	253.100		

3 Specialektoren

Specialektoren driver Region Nordjyllands tilbud inden for social- og specialundervisningsområdet. I det følgende præsenteres budgettet for Specialektorens tilbud samt den tilhørende administration.

Budgettet for Specialektoren afspejler den styringsramme, som virksomheden er underlagt under Den Nordjyske Socialaftale og for ydelser leveret til den nationale Videns- og Specialrådgivningsorganisation (VISO) ved Socialstyrelsen. Samlet udgør det 700,140 mio. kr. Dertil forventes en ikke-budgetteret omsætning vedrørende til lægsydelser på anslået 70 mio. kr.

Større ændringer i driften af tilbuddene aftales i den årlige rammeaftale, som indgås mellem de nordjyske kommuner og Region Nordjylland.

Større ændringer for Specialektorens budget 2019 omfatter:

- Opjustering af budgettet ved Bostedet Brovst med baggrund i indflytning i nye bygninger samt udvidelse af pladsantal fra 12 til 20 pladser.
- Besparelse på 0,5 % af virksomhedens budget jf. aftale om takstreduktion i rammeaftale med kommunerne.

Virksomheden løser desuden opgaver, der hører under Region Nordjyllands sundhedsområde.

Efter vedtagelsen budget 2019 er det besluttet, at Rehabiliteringscenter Strandgården nedlægges primo 2019.

Bevillingsoversigt

Specialektoren	Budgetoplæg	Ændringer	Endeligt budget
Omsætning i alt			
Omsætning netto i alt	0	156.808	156.808
Driftsomkostninger	661.714.084	4.595.895	666.309.979
Overført fra centralt budget samt fælles	34.144.692	-157.407	33.987.285
Indtægter/omsætning	-695.858.776	-4.281.680	-700.140.456
Rammeaftaleområdet			
Rammeaftaleområdet nettobudget	0	156.808	156.808
Driftsomkostninger	634.724.319	4.595.895	639.320.214
Overført fra centralt budget samt fælles	32.634.457	-157.407	32.477.050
Takstindtægter	-667.358.776	-4.281.680	-671.640.456
Området for socialpsykiatri			
Området i alt	0	0	0
Driftsomkostninger	146.685.118	6.711.000	153.396.118
Overført fra centralt budget samt fælles	7.541.837	250.584	7.792.421
Takstindtægter	-154.226.955	-6.961.584	-161.188.539
Bostedet Brovst			
Nettobudget	0	0	0
Direkte løn	11.272.278	6.930.308	18.202.586
Direkte øvrig	1.499.309	432.749	1.932.058
Rente og afskrivninger	2.505.815	5.283	2.511.098
Overført fra Centralt budget	785.490	364.898	1.150.388
Takstindtægter	-16.062.892	-7.733.238	-23.796.130
Bostedet Kærvang			
Nettobudget	0	0	0
Direkte løn	28.941.579	-144.708	28.796.871
Direkte øvrig	2.275.377	-27.504	2.247.873
Rente og afskrivninger	3.250.517	-205	3.250.312
Overført fra Centralt budget	1.772.151	-29.984	1.742.167
Takstindtægter	-36.239.625	202.401	-36.037.224

Specialektoren

Specialektoren	Budgetoplæg	Ændringer	Endeligt budget
Bostedet Skovvænget			
Nettobudget	0	0	0
Direkte løn	14.496.927	-72.485	14.424.442
Direkte øvrig	1.420.062	-13.720	1.406.342
Rente og afskrivninger	1.336.400	-102	1.336.298
Overført fra Centralt budget	887.085	-15.009	872.076
Takstindtægter	-18.140.474	101.316	-18.039.158
Bostedet Solsiden			
Nettobudget	0	0	0
Direkte løn	21.751.775	-108.759	21.643.016
Direkte øvrig	2.659.865	-25.004	2.634.861
Rente og afskrivninger	2.360.409	-159	2.360.250
Overført fra Centralt budget	1.376.489	-23.290	1.353.199
Takstindtægter	-28.148.538	157.212	-27.991.326
Bostedet Vestervang			
Nettobudget	0	0	0
Direkte løn	17.730.244	-88.652	17.641.592
Direkte øvrig	1.890.107	-14.293	1.875.814
Rente og afskrivninger	983.580	-122	983.458
Overført fra Centralt budget	1.059.354	-17.924	1.041.430
Takstindtægter	-21.663.285	120.991	-21.542.294
Bostedet Hadsund			
Nettobudget	0	0	0
Direkte løn	24.388.351	-121.942	24.266.409
Direkte øvrig	3.037.705	-39.494	2.998.211
Rente og afskrivninger	4.884.817	-191	4.884.626
Overført fra Centralt budget	1.661.268	-28.107	1.633.161
Takstindtægter	-33.972.140	189.734	-33.782.406

Specialektoren

Specialektoren	Budgetoplæg	Ændringer	Endeligt budget
Området for kommunikation og specialpædagogik			
Området i alt	0	0	0
Driftsomkostninger	223.049.977	-789.477	222.260.500
Overført fra centralt budget samt fælles	11.468.153	-177.463	11.290.690
Takstindtægter	-234.518.130	966.940	-233.551.190
Center for Døvblindhed og Høretab			
Nettobudget	0	0	0
Direkte løn	103.179.129	-515.896	102.663.233
Direkte øvrig	11.035.358	-102.767	10.932.591
Rente og afskrivninger	9.607.681	-734	9.606.947
Overført fra Centralt budget	6.366.340	-107.718	6.258.622
Takstindtægter	-130.188.508	727.115	-129.461.393
Institut for Syn og Hørelse			
Nettobudget	0	0	0
Direkte løn	18.748.066	-93.740	18.654.326
Direkte øvrig	15.079.534	-75.987	15.003.547
Rente og afskrivninger	142.514	-202	142.312
Overført fra Centralt budget	1.746.578	-29.551	1.717.027
Takstindtægter	-35.716.692	199.480	-35.517.212
Specialbørnehjemmene			
Nettobudget	0	0	0
Direkte løn	53.011.625	0	53.011.625
Direkte øvrig	7.261.777	0	7.261.777
Rente og afskrivninger	4.984.292	-151	4.984.141
Overført fra Centralt budget	3.355.235	-40.194	3.315.041
Takstindtægter	-68.612.930	40.345	-68.572.585

Specialesektoren

Specialesektoren	Budgetoplæg	Ændringer	Endeligt budget
Området for rehabilitering og socialt udsatte borgere			
Området i alt	0	156.808	156.808
Driftsomkostninger	78.485.796	-392.681	78.093.115
Overført fra centralt budget samt fælles	4.035.358	-68.281	3.967.077
Takstindtægter	-82.521.154	617.770	-81.903.384
Den Sikrede Institution Kompasset			
Nettobudget	0	0	0
Direkte løn	14.708.422	-73.542	14.634.880
Direkte øvrig	3.601.878	-29.050	3.572.828
Rente og afskrivninger	2.208.300	-121	2.208.179
Overført fra Centralt budget	1.054.967	-17.854	1.037.113
Takstindtægter	-21.573.567	120.567	-21.453.000
Forsorgshjemmet Aas			
Nettobudget	0	156.808	156.808
Direkte løn	8.334.180	-41.671	8.292.509
Direkte øvrig	1.489.383	-12.346	1.477.037
Rente og afskrivninger	987.639	-64	987.575
Overført fra Centralt budget	555.859	-9.405	546.454
Takstindtægter	-11.367.062	220.293	-11.146.768
Neurocenter Østerskoven			
Nettobudget	0	0	0
Direkte løn	27.044.060	-135.220	26.908.839
Direkte øvrig	5.101.565	-26.428	5.075.137
Rente og afskrivninger	207.381	-191	207.190
Overført fra Centralt budget	1.663.435	-28.145	1.635.290
Takstindtægter	-34.016.440	189.984	-33.826.456
Rehabiliteringscenter Strandgaarden			
Nettobudget	0	0	0
Direkte løn	12.127.052	-60.635	12.066.417
Direkte øvrig	1.972.200	-13.326	1.958.874
Rente og afskrivninger	703.737	-87	703.650
Overført fra Centralt budget	761.097	-12.877	748.220
Takstindtægter	-15.564.085	86.925	-15.477.160

Specialektoren

Specialektoren	Budgetoplæg	Ændringer	Endeligt budget
Specialområdet for voksne med udviklingshæmning			
Området i alt	0	0	0
Driftsomkostninger	186.503.428	-932.947	185.570.481
Overført fra centralt budget samt fælles	9.589.109	-162.247	9.426.862
Takstindtægter	-196.092.537	1.095.194	-194.997.343
Sødisbakke			
Nettobudget	0	0	0
Direkte løn	158.002.282	-790.011	157.212.270
Direkte øvrig	17.836.761	-141.830	17.694.930
Rente og afskrivninger	10.664.386	-1.105	10.663.281
Overført fra Centralt budget	9.589.109	-162.247	9.426.862
Takstindtægter	-196.092.537	1.095.194	-194.997.343
VISO			
Omsætning netto i alt	0	0	0
Direkte driftsudgifter	26.989.765	0	26.989.765
Overføres til Centralt budget	1.510.235	0	1.510.235
Indtægter	-28.500.000	0	-28.500.000
Center for Døvblindhed og Høretab			
Nettobudget	0	0	0
Direkte driftsbudget	25.852.395	0	25.852.395
Overføres til Centralt budget	1.447.605	0	1.447.605
VISO indtægter	-27.300.000	0	-27.300.000
Sødisbakke			
Nettobudget	0	0	0
Direkte driftsbudget	1.137.370	0	1.137.370
Overføres til Centralt budget	62.630	0	62.630
VISO indtægter	-1.200.000	0	-1.200.000
Fællesudgifter til institutionsdrift			
Tværgående indsatser i virksomheden	2.083.847	-10.419	2.073.428
Overført til tilbudsbudgetter	-2.083.847	10.419	-2.073.428
Fordeling af Centralt budget			
Specialektorens administration	18.579.788	-86.501	18.493.287
Andel af fællesadministration	13.482.073	-60.489	13.421.584
Samlet overførsel til tilbudsbudgetter	32.061.861	-146.990	31.914.871

Budgetbemærkninger

Som det fremgår, indeholder bevillingsoversigten kolonner vedrørende:

- Budgetoplæg 2019
- Ændringer
- Endeligt budget for 2019

Kolonnen med ændringer er særlig interessant. Den viser de ændringer og forskydninger, som er sket i tilbuddenes budgetter fra 2018 til 2019.

Generelt skal der være overensstemmelse mellem tilbuddenes omkostninger og indtægter. Hvert tilbud får dermed et budget, som netto skal gå i nul. Hvis der er større overskud eller underskud fra tidligere år skal dette reguleres. Forsorgshjemmet Aas havde i 2017 et overskud af en sådan størrelse, at der i 2019 skal tilbagebetales dele heraf. Dette sker ved, at der bliver budgetteret med et underskud. Det antager for Forsorgshjemmet Aas 0,157 mio. kr.

Herudover er der for hvert tilbud budgetteret med:

- Et budget til direkte løn og direkte øvrig drift
- Et rente- og afskrivningsbudget, som vedrører forrentning af bygninger, teknisk anlæg mv. og afskrivning på de dele heraf, som forventes genanskaffet, når de er slidt ned
- Et budget til tværgående fællesudgifter
- Et budget overført til fællesområdet, som vedrører omkostningerne til Specialektorens administration samt andel af omkostningerne til Region Nordjyllands fællesadministration
- Et takstindtægtsbudget som er det budgetterede niveau for indtægter fra de kommunalt betalte takster

En forholdsmæssig del af omkostningerne til Specialektorens administration samt en andel af omkostningerne til Region Nordjyllands fællesadministration dækkes endvidere af indtægter fra Socialstyrelsen (VISO).

Ved ændringer i tilbuddenes driftsbudgetterne fra år til år sker der en ny fordeling af de administrative fællesomkostninger, hvilket fremgår af bevillingsoversigtens ændringskolonne ud for hvert tilbud under "Overført fra Centralt budget".

Specialektorens ydelser aftales i den Nordjyske Socialaftale med kommunerne i regionen. De økonomiske vilkår i aftalen er angivet i den underliggende Styringsaftale, der er at sikre, at der er ensartede og aftalte rammer for samhandlen mellem leverandør og køber. Styringsaftalen fastlægger desuden, hvordan der budgetteres med centralt budget til administration. Omkostningsniveauet til central administration i Specialektoren er i 2019 4,56 % af takstberegningsgrundlaget.

Region Nordjylland er forpligtet til at tilpasse kapaciteten og sammensætningen af Specialektorens tilbud og ydelser på baggrund af kommunernes efterspørgsel. Ændringer af kapacitet eller sammensætning af tilbud aftales i regi af rammeaftalen.

Endelig leverer Specialektoren specialrådgivning og vejledning for Socialstyrelsen (VISO). Kommunerne kan kontakte VISO, hvis de har behov for rådgivning om- og udredning af komplicerede sager indenfor socialområdet. Specialektoren leverer selve ydelserne og betales derfor af Socialstyrelsen. Ydelsernes omfang aftales en gang pr. år.

I det følgende fremgår de væsentligste ændringer i rammeaftalen for 2018 i forhold til 2019.

Ændringer vedrørende rammeaftalen i forhold til budget 2018

Budgetudvidelser

Følgende udvidelser vedrørende Specialektorens tilbud er aftalt med henholdsvis kommunerne og VISO-ydelser for 2019:

- Bostedet Brovst har fået renoveret de eksisterende bygninger samt ibrugtaget nye bygninger. Dette betyder forøgede omkostninger til afskrivning og forrentning af bygningsmassen samt en udvidelse af pladsantallet med yderligere otte pladser. Den samlede budgetudvidelse er på 7,657 mio. kr.

Budgetreduktioner

Der er desuden sket budgetreduktioner ved Specialektoren. Følgende reduktioner vedrørende Specialektorens tilbud er aftalt med kommunerne for 2019:

- Regionsrådet har med vedtagelsen af rammeaftalen besluttet, at følge anbefalingen fra Kommunekontaktrådet Nordjylland (KKR) om, at udgiftsniveauet på rammeaftaleområdet skal reduceres med 1% i 2019. 0,5 % af besparelser

er på taksterne, som findes ved en generel rammebesparelse for driftsherrernes tilbud. Yderligere findes 0,5 % ved genforhandling af indsatser for konkrete borgere. Den generelle besparelse er indarbejdet i budgettet og udgør 2,845 mio. kr.

- De administrative budgetter er reduceret med 0,5 % i overensstemmelse med besparelsen på de øvrige områder. Besparelse er på samlet 0,147 mio. kr.

Andre forhold

Endvidere skal følgende forhold bemærkes vedrørende Specialektorens tilbud i 2019.

Specialektoren benytter differentierede takster på en række tilbud. Herved imødekommes kommunernes ønske om en mere fleksibel sammenhæng mellem borgerens behov, ydelsen der leveres og prisen herfor. Ændret forventet beboersammensætninger kan fra år til år betyde, at de tilbud der benytter differentierede takster kan få foretaget budgetudvidelser eller – reduktioner i overensstemmelse hermed. Dette er indarbejdet som en teknisk ændring i budgettets oplægskolonne.

Ud over driftsbudgettet for virksomhedens tilbud, administration og VISO budgetteres der med en anlægsramme samt en investeringsramme. Anlægsrammen vedrører bevillinger til anlægsaktiviteter og dermed investeringer i byggeri, vedligehold og renoivering. Investeringsrammen benyttes til anskaffelse og genanskaffelse af busser, biler og IT-udstyr m.v., som efterfølgende omfattes af omkostningsprincippet og indgår med afskrivning og forrentning.

Investeringer indenfor Specialektoren

Investeringsoversigt for Specialektoren 2019 til 2022	2019	2020	2021	2022
Nyt specialbørnehjem Nord	700	15.800	19.000	7.400
Bostedet Aars	6.300			
Boliger ved CDH*	11.000	7.000		
Fællespulje	5.000	5.000	5.000	5.000
Udviklingspulje	15.000	15.000	15.000	15.000
Anlægsramme	38.000	42.800	39.000	27.400
Investeringsramme - øvrige driftsmidler	2.500	2.500	2.500	2.500
I alt anlægs- og investeringsramme	40.500	45.300	41.500	29.900

*Det totale udgiftsbehov er 19 mio. kr. Der findes i 2018 1 mio. kr. til projektet på udviklingspuljen

4 Regional udvikling

Region Nordjylland vil i 2019 tage fat på en hel ny fase for sit virke i forhold til det regionale udviklingsområde. Dette følger som konsekvens af aftalen mellem regeringen og KL om forenkling af erhvervsfremme af 24. maj 2018, hvor det aftaltes, at antallet af politisk ansvarlige niveauer på erhvervsfremmeområdet reduceres fra tre til to. Det betyder, at regionerne afskæres fra at udføre egen erhvervsfremmeindsats, hvilket også gælder inden for turisme og emner relateret til EUs strukturfondsmidler. Som følge af aftalen nedlægges de seks regionale vækstfora, der erstattes af Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse.

En efterfølgende aftale af 5. juni 2018 mellem regeringen og Danske Regioner om regionernes økonomi for 2019 indeholder en uddybende beskrivelse af regionernes fremtidige opgaver i forhold til regional udvikling.

Her ændres ikke på regionernes opgaveportefølje på uddannelsesområdet, den kollektive trafik, kulturel virksomhed samt miljøområdet. Samtidig giver aftalen regionerne mulighed for at udarbejde en Regional Udviklingsstrategi omfattende de nævnte kerneopgaver og i tilknytning hertil den fremtidige udvikling i regionen, infrastruktur, udvikling i yderområderne, natur og rekreative formål, grøn omstilling, klimatilpasning og evt. grænseoverskridende samarbejder. Endvidere giver aftalen regionerne mulighed for at deltage i visse typer af projekter, fx kvalificeret arbejdskraft, igangsæt af den kommende Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse.

Regionerne vil således fortsat have væsentlige drifts- og udviklingsopgaver på centrale kerneopgaver og vil fortsat spille en væsentlig rolle som katalysator for udvikling og som bindeled mellem offentlige og private aktører i arbejdet med at skabe en region i fremgang på et bæredygtigt og balanceret grundlag.

Organisatorisk tilpasses Regional udvikling til varetagelse af opgaverne under det nye set-up. Selv om visse af de eksisterende opgaver styrkes, betyder ændringerne samlet set færre normeringer end hidtil. Den ændrede situation betyder også ændrede tilgange til opgaveløsningen. Ledelse og medarbejdere i Regional udviklingskontorer vil i denne forbindelse både sikre en solid drift og samtidig styrke sine udviklende og netværksskabende aktiviteter, bl.a. ved i endnu højere grad kunne indgå i en organisation på tværs med varierende projektkonstruktioner, som kan skaleres op eller ned.

afhængigt af behov og efterspørgsel, og her kan varetage forskellige typer af opgaver afhængigt af kompetencer og viden.

Konsekvenser af økonomiaftale 2019

Økonomiaftalen gav samlet set et løft til det regionale udviklingsområde på ca. 1,7 mio. kr. til finansiering af merudgifter, politisk prioriterede initiativer mv. Dette skal ses i sammenhæng med, at regionerne i økonomiaftalen er tilført midler vedrørende den regionale bustrafik. Samtidig er der i lighed med tidligere år forudsat, at der realiseres et omprioriteringsbidrag.

Der er reserveret midler svarende til den reduktion, der i løbet 2019 vil ske af regionens bloktilskud som følge af bortfald af opgaverne indenfor erhvervsfremmeområdet.

Bevillingsoversigt

Regional udvikling	Budgetoplæg	Ændringer	Endeligt budget
BALANCE (Omkostningsbaseret)	332.770.891	1.666.844	334.437.735
REGIONAL UDVIKLING	-334.437.735		-334.437.735
BALANCE (Udgiftsbaseret)	332.627.891	1.666.844	334.294.735
REGIONAL UDVIKLING	-334.437.735		-334.437.735
Bevilling			
Kollektiv trafik	174.146.558	-24.245.363	149.901.195
Betaling til Nordjyllands Trafikselskab	194.236.722	2.125.637	196.362.359
Efterregulering vedr. 2017		-20.571.000	-20.571.000
Aftale med DSB om ekstrakørsel		-26.000.000	-26.000.000
Tilskud til NT vedr. togdrift	73.960.641		73.960.641
Tilskud fra staten vedr. togdrift	-73.960.641		-73.960.641
Anlægstilskud vedr. jernbaner	-20.090.164		-20.090.164
Restbetaling til +BUS		10.200.000	10.200.000
Styrkelse af Hovednetsprojektet		3.000.000	3.000.000
Forsøg med brintbusser		2.000.000	2.000.000
Udviklingspulje til kollektiv trafik		5.000.000	5.000.000
Bevilling			
Jordforurening og Råstoffer	37.983.133	5.863.500	43.846.633
Løn	15.375.666	600.000	15.975.666
Andre udgifter	27.534.784	2.150.000	29.684.784
Momsrefusioner	-5.113.500	3.113.500	-2.000.000
Barselsfond	186.183		186.183

Regional udvikling

Regional udvikling	Budgetoplæg	Ændringer	Endeligt budget
Bevilling			
Øvrige regionale aktiviteter	86.481.352	23.934.056	110.415.408
Særlige initiativer	4.540.159	36.459.841	41.000.000
<u>Regional udviklingspulje</u>			
Sundhedsinnovation		10.000.000	10.000.000
Idéklifik		6.000.000	6.000.000
Klima og grøn omstilling		5.000.000	5.000.000
Uddannelse		10.000.000	10.000.000
Sikring af kvalificeret arbejdskraft (STEM)		5.000.000	5.000.000
Kulturinitiativer		5.000.000	5.000.000
Klimaregion	528.324	-528.324	0
Sundhedsinnovation	1.605.537	-1.605.537	0
Business Region North Jutland	2.247.340	-2.247.340	0
Bæredygtig udvikling	158.957	-158.957	0
Vækstforum	63.575.632	-63.575.632	0
Vækstforum	63.575.632	-63.575.632	0
Reservation regulering erhvervsfremme		63.500.000	63.500.000
Reservation regulering erhvervsfremme		63.500.000	63.500.000
Undervisning og kultur	15.950.154	-15.950.154	0
Kultur	4.001.373	-4.001.373	0
Uddannelse	11.948.781	-11.948.781	0

Regional udvikling

Regional udvikling	Budgetoplæg	Ændringer	Endeligt budget
Analyser og internationalt arbejde	2.415.408	3.500.000	5.915.408
Analyser og internationalt arbejde	2.415.408		2.415.408
Kontingenter og medlemskaber		3.500.000	3.500.000
Bevilling			
Andel af fælles administration	4.751.922	-200.000	4.551.922
Løn (udgiftselementer)	4.608.922	-200.000	4.408.922
Løn (omkostningselementer)	143.000		143.000
Bevilling			
Centraladministration	22.705.190	-4.100.000	18.605.190
Løn	20.334.046	-3.700.000	16.634.046
Andre udgifter	2.127.135	-400.000	1.727.135
Barselsfond	244.009		244.009
Bevilling			
Pensioner vedr. privatbaner	6.702.736	414.651	7.117.387
Tjenestemandspens. vedr. privatbaner	6.702.736	414.651	7.117.387
FINANSERING I ALT	-334.437.735		-334.437.735
Statsligt bloktilskud	-254.712.000		-254.712.000
Kommunalt udviklingsbidrag	-79.725.735		-79.725.735

Budgetbemærkninger

Kollektiv trafik

Region Nordjylland ejer sammen med de elleve nordjyske kommuner Nordjyllands Trafikskelskab I/S (NT). Regionen bestiller hvert år kollektiv trafik hos NT, der udgør ca. 1/3 af selskabets samlede trafikomfang. Regionens trafikbestilling fokuserer på at styrke den kollektive trafik for pendlere og uddannelsessøgende.

Region Nordjylland og de nordjyske kommuner har koordineret deres trafikbestillinger i Trafikplan for Nordjylland, som er vedtaget i Regionsrådet og samtlige kommunalbestyrelser. Trafikplanen er NTs strategidokument.

I den kollektive trafiks arbejdsdeling, er det aftalt, at Region Nordjylland sikrer den tværgående trafik mellem regionens større byer med et udbygget net af regionalruter og X-busser, og sikrer de uddannelsessøgende mulighed for transport til og fra de nærmeste uddannelsesinstitutioner.

I august 2017 overtog regionen bestilleransvaret for regional togkørsel i Nordjylland. Udgiften hertil forventes at andrage ca. 74 mio. kr. i 2019, som finansieres af et tilsvarende statsligt tilskud.

I budgetforliget er aftalt følgende ændringer til budgetoplægget:

Øget tilskud vedrørende ordinær busdrift	+2,1 mio. kr.
Efterregulering vedrørende 2017	-20,6 mio. kr.
Aftale med DSB om ekstrakørsel	-26,0 mio. kr.
Restbetaling til +BUS	+10,2 mio. kr.
Styrkelse af Hovednetprojektet	+3,0 mio. kr.
Forsøg med brintbusser	+2,0 mio. kr.
Udviklingspulje til kollektiv trafik	+5,0 mio. kr.

Det samlede nettobudget til "Kollektiv trafik" udgør 149,9 mio. kr. i 2019.

Jordforurening og råstoffer

Efter regler fastsat af miljøministeren og Miljøstyrelsen er det regionens opgave at forebygge og forhindre skadelige virkninger fra jord- og grundvandsforureninger. Regionen arbejder sammen med kommunerne med opsporing og kortlægning af de arealer i regionen, som vi enten forventer eller ved er forurenede.

Efter en prioriteret rækkefølge gennemfører regionen forureningsundersøgelser og afværgetiltag for at forhindre skadelige virkninger på menneskers sundhed, grundvand, overfladevand og natur som følge af jordforureninger. Prioriteringen foretages på grundlag af en strategiplan for den samlede indsats på jordforureningsområdet, som vedtages af regionsrådet.

Ifølge Lov om råstoffer skal regionsrådet udarbejde en plan for indvinding og forsyning af regionen med råstoffer. Regionsrådet vedtog i april 2017 den gældende Råstofplan 2016.

I budgetforliget er der samlet tilført 5,9 mio. kr. til området, således at det samlede nettobudget herefter udgør 43,8 mio. kr. i 2019.

Udviklingspulje

I budgettet for 2019 er oprettet en "udviklingspulje", som dels består af tidligere prioriterede midler og dels af nye prioriteringer i budgetforliget for 2019. Det samlede budget for udviklingspuljen i 2019 er på 41,0 mio. kr., som består af de følgende områder:

Uddannelse

Region Nordjylland har til opgave at stå for den overordnede koordinering og samarbejde på tværs i regionen inden for uddannelsesområdet i særlig grad i forhold til ungdomsuddannelserne. Regionen har således ansvaret for at koordinere den samlede indsats for at sikre sammenhæng i udbuddet og kapaciteten på uddannelserne, med henblik på at der er tilstrækkeligt og varieret uddannelsesstilbud til alle unge og voksne i hele regionen. Denne koordinering skal foregå via samarbejde, dialog, netværk, udviklingsplaner samt formålsbestemte udviklingstilskud. Aktiviteterne sigter generelt på at understøtte målene i den regionale vækst- og udviklingsstrategi.

Budgettet for 2019 udgør 10,0 mio. kr.

Sikring af kvalificeret arbejdskraft

Til indsatser omkring sikring af kvalificeret arbejdskraft, herunder regional deltagelse i det nationale initiativ om en teknologipagt, der går ud på at få flere unge til at vælge en teknisk- og naturvidenskabelig uddannelsesretning, er der i 2019 afsat 5,0 mio. kr.

Sundhedsinnovation

Til indsatser omkring sundhedsinnovation, herunder sikring af fortsatte drift af Ideklinikken, er der i 2019 afsat 16 mio.kr.

Kultur

På kulturområdet medvirker Region Nordjylland til at udvikle nye kulturelle tilbud og igangsætte større enkeltstående events til at understøtte den regionale vækst- og udviklingsstrategi. Udvikling og igangsætning af nye kulturtilbud sker desuden i vidt omfang gennem Kulturaftale Nordjylland, som de 11 nordjyske kommuner og regionen deltager i.

Budgettet for 2019 udgør 5,0 mio. kr.

Klima og grøn omstilling

Til indsatserne omkring klima og grøn omstilling er der i 2019 afsat 5,0 mio. kr.

Vækstforum

Der er reserveret midler svarende til den reduktion, der i løbet 2019 vil ske af regionens bloktilskud som følge af bortfald af opgaverne indenfor erhvervsfremmeområdet. Reservation udgør 63,5 mio. kr.

Analyser og internationalt arbejde

Denne post er primært til diverse analyser vedr. regional udvikling, herunder den regionale udviklingsstrategi, men anvendes også til at finansiere regionens deltagelse i internationale samarbejder.

Ligeledes er der afsat midler til regionens medfinansiering af Business Region North Denmark (BRN).

Fællesadministration

Regional udviklings andel af fællesadministrationen udgør 4,6 mio. kr.

Sektoradministration

Sektoradministrationen løser sekretariatsmæssige opgaver inden for alle områder i Regional udvikling, dog undtaget Jordforurening, der rent budgetmæssigt har sin "egen" administration.

Som følge af bortfald af opgaverne på indenfor erhvervsfremmeområdet er budgettet i 2019 reduceret med 4,1 mio. kr. Det samlede budget udgør herefter 18,6 mio. kr.

Tjenestemandspensioner ved privatbaner

Regionen er forpligtet til at afholde udgifter til tjenestemandspensioner ved de nordjyske privatbaner. Budgettet for området udgør 7,1 mio. kr. i 2019.

5 Administrationen

Bevillingsoversigt

FÆLLES FORMÅL OG ADMINISTRATION	Budget
DRIFTSUDGIFTER I ALT	495.213.270
	-18.170.181
Udgifter	
Sektor for specialområdet	19.460.087
Løn (Sundhedsområdet)	966.800
Løn (Specialområdet)	14.702.163
Andre udgifter (Specialområdet)	3.791.124
Regional udvikling	18.605.190
Løn (Regional Udvikling)	16.634.046
Andre udgifter (Regional Udvikling)	1.971.144
Mennesker og Organisation	65.335.061
Løn (Fællesadministration)	56.073.327
Andre udgifter (Fællesadministration)	9.261.734
Patientforløb og Økonomi	39.516.038
Løn (Sundhedsområdet)	20.530.974
Andre udgifter (Sundhedsområdet)	971.290
Løn (Fællesadministration)	17.287.529
Andre udgifter (Fællesadministration)	726.245
Center for Administration	61.301.951
Løn (Fællesadministration)	56.608.376
Andre udgifter (Fællesadministration)	2.358.518
Revisionen (Fællesadministration)	2.335.057

FÆLLES FORMÅL OG ADMINISTRATION	Budget
Digitalisering og IT	20.010.423
Løn (Fællesadministration)	5.658.979
Andre udgifter (Fællesadministration)	14.351.444
Jura	15.370.501
Løn (Fællesadministration)	14.718.169
Andre udgifter (Fællesadministration)	652.332
Regionssekretariat	9.322.549
Løn (Fællesadministration)	7.813.283
Andre udgifter (Fællesadministration)	1.509.266
Patientdialog	9.596.716
Løn (Sundhedsområdet)	9.201.913
Andre udgifter (Sundhedsområdet)	394.803
Informationssikkerhed	4.508.001
Løn (Fællesadministration)	2.958.001
Andre udgifter (Fællesadministration)	1.550.000
Projektsekretariatet (NAU)	9.256.496
Løn (Fællesadministration)	8.753.498
Andre udgifter (Fællesadministration)	502.998
Administrationsejendomme	25.253.150
	-5.139.473
Løn (Fællesadministration)	9.471.860
Løn (Sundhedsområdet)	904.429
Andre udgifter (Fællesadministration)	10.246.954
Andre udgifter (Sundhedsområdet)	4.629.907
Indtægter (Fællesadministration)	-5.139.473

FÆLLES FORMÅL OG ADMINISTRATION	Budget
Erhvervsboliger	20.747.198
	-13.030.708
Løn (Sundhedsområdet)	433.077
Andre udgifter (Sundhedsområdet)	20.314.121
Indtægter (Sundhedsområdet)	-13.030.708
Forsikringskontoret	21.451.854
Andre udgifter (Fællesadministration)	21.451.854
Regionsrådet	15.648.292
Løn (Fællesadministration)	9.904.659
Andre udgifter (Fællesadministration)	5.743.634
Direktionen	6.975.278
Løn (Fællesadministration)	6.363.694
Andre udgifter (Fællesadministration)	611.585
Danske Regioner	13.913.751
Andre udgifter (Fællesadministration)	13.913.751
IT-drift i Region Nordjylland	28.500.026
Sygesikringssystem (Sundhedsområdet)	6.453.147
Lønssystem (Fællesadministration)	12.800.719
Økonomisystem (Fællesadministration)	4.329.020
ILS (Fællesadministration)	1.007.200
ESDH (Fællesadministration)	3.909.940
Bredbånd og PC ordning	-156.298
Andre udgifter (Fællesadministration)	-156.298

FÆLLES FORMÅL OG ADMINISTRATION	Budget
Kontorhold, annoncering, fotokopiering	1.164.464
Andre udgifter (Fællesadministration)	1.164.464
Udviklingspulje	3.687.209
Andre udgifter (Sundhedsområdet)	3.687.209
Pensionsudgift vedr. administration	13.619.260
Løn (Fællesadministration)	13.619.260
Budgetmidler til barselsfond	66.466.616
Heraf Sundhedsområdet	65.641.928
Heraf Fællesadministration	824.687
Omkostningselementer	5.659.457
Andre omkostninger (Fællesadministration)	5.107.457
Andre omkostninger (Specialektor)	408.000
Andre omkostninger (Regional Udvikling)	144.000

Budgetbemærkninger

Den samlede administration for Region Nordjylland er i 2019 budgetteret til ca. 477 mio. kr., hvilket vedrører såvel central administration, der konteres direkte på den pågældende hovedkonto (1, 2 eller 3) samt udgifter til fællesadministration (hovedkonto 4), der i budget- og regnskabssituationen fordeles på de øvrige tre områder.

Efter hver budgetpost er det angivet, hvilken hovedkonto den pågældende udgift vedrører.

Udgifterne vedrørende fællesadministrationen (hovedkonto 4) er fordelt på de tre driftsområder ud fra følgende fordelingsnøgle:

Sundhedsområdet:	94,4%
Specialesektoren:	4,2%
Regional udvikling:	1,4%

I forbindelse med budget 2019 er fordelingsnøglen genberegnet primært med baggrund i bruttodriftsudgifterne for de tre driftsområder. Det bemærkes, at budgettet til barselsfonden i overensstemmelse med regionernes budget- og regnskabssystem er placeret på hovedkonto 4 – men henføres 100% til sundhedsområdet. Det skal ses i lyset af, at der sker en direkte indbetaling til fonden fra henholdsvis Specialesektoren og Regional udvikling.

I det følgende gives en kort beskrivelse af de enkelte afdelinger og stabe i Administrationen, dog eksklusiv de to sektoradministrationer "Specialesektoren" og "Regional udvikling", der udelukkende beskæftiger sig med driftsopgaver indenfor de to sektorområder".

Patientforløb og Økonomi

Afdelingen har fokus på udvikling af Sundhedsaftalen, det nære sundhedsvæsen og samarbejdet med hospitalerne, almen praksis og kommunerne, således borgerne oplever et sammenhængende patientforløb.

Afdelingen forestår foruden udarbejdelse af et samlet regionalt budget, og sikrer økonomiopfølgning i samarbejde med virksomheder, afdelinger og stabe. Herudover arbejdes der med nærhedsfinansiering, således der understøttes, at flere borgere kan behandles i eget hjem.

Kontoret "BI og Analyse" understøtter datadrevet ledelse ved at levere tidstro og relevante data til ledelser på alle niveauer i Region Nordjylland samt bidrager til udarbejdelse af analyser

Afdelingen består af 4 kontorer:

- BI og Analyse
- Økonomi
- Sundhedsplanlægning
- Nære sundhedstilbud og Nord-KAP

Mennesker og Organisation

Afdelingen varetager en række strategiske, udviklingsmæssige og driftsmæssige opgaver indenfor HR bredt, kommunikation og kvalitetsudvikling og samarbejder med Direktion, Strategisk Sundhedsledelse, hospitaler og øvrige virksomheder om at omsætte de politiske mål til konkrete handlinger og resultater.

Afdelingen består af 4 kontorer:

Kvalitet og Forretningsprocesser: Kvalitetsudvikling, forbedringsprojekter, arbejdstilrettelæggelse og andre ydelser rettet mod klinikken er forankret her, ligesom nationale opgaver med fx utilsigtede hændelser, patienttilfredshedsundersøgelser, kliniske kvalitetsdatabaser og initiativer knyttet til de nationale mål på sundhedsområdet.

HR og arbejdsmiljø: HR-opgaver som personalejuridisk rådgivning, forhandlinger (fx løn), personalepolitiske aktiviteter og MED-rådgivning er forankret her, ligesom både drifts- og udviklingsopgaverne indenfor både fysisk og psykisk arbejdsmiljø fx stresshåndtering, sygefravær, trivselsmåling og samarbejdet med Arbejdstilsynet.

Uddannelse, læring og ledelse: Regionens opgaver som uddannelsesinstitution er forankret her ligeså vel som opgaver med lægers obligatoriske videreuddannelse, regionens ledelsesudvikling samt opgaven med at drive og videreudvikle regionens kursusportal og e-læringsaktiviteter.

Kommunikation: Interne og eksterne kommunikationsopgaver fx skriftlig patientkommunikation og borgerrettede kampagner er forankret her, såvel som interne kommunikation til ledere og medarbejdere, rekruttering og regionens system til håndtering af kliniske dokumenter.

De fire kontorer suppleres af et ledelsessekretariat, der varetager opgaver med bl.a. betjening af MED-organisationen og økonomi.

Digitalisering og IT

Digitalisering og IT er Region Nordjyllands centrale it-afdeling. Kerneopgaven er at it-understøtte og videreudvikle regionens sundhedsydelser, samt at bidrage til sammenhæng, effektivitet og kvalitet i den samlede opgaveløsning.

Digitalisering og IT favner it-løsninger inden for både Sundhedssektoren, Specialektoren, Regional udvikling og Administrationen, men størstedelen af regionens IT-indsats er koncentreret inden for Sundhedssektoren.

Digitalisering og IT er organiseret i tre kontorer og en stabsfunktion, som hver ledes af en kontorchef.

Herudover har IT tilknyttet en lægefaglig konsulent, der fungerer som bindeled mellem Digitalisering og IT og brugerne på regionens hospitaler.

TeleCare Nord er et selvstændigt, tværsektorielt projekt om telemedicin, der er placeret i Digitalisering og IT

Projektafdelingen Nyt Aalborg Universitetshospital

Projektafdelingen er ansvarlig for planlægning og gennemførelse af byggeriet af det nye Universitetshospital og andre projekter på arealet i Aalborg Øst i tilknytning hertil blandt andet Psykiatri, Onkologi og Steno diabetescenter. Projektafdelingen betjener desuden det politiske byggeudvalg for det nuværende Aalborg Universitetshospital og varetager byggeprojekter her.

Afdelingen består af fire kontorer:

Plan og Struktur beskæftiger sig med en række planlægningsopgaver vedrørende fysisk struktur, dimensionering og logistik i forhold til det nye universitetshospital og de øvrige projekter på østmatriklen.

Byggeteknik har den byggetekniske ekspertise i forhold til planlægning, projektering og gennemførelse af de forskellige byggerier på østmatriklen.

Sekretariatet løser opgaver i relation til økonomi, jura, kommunikation samt betjening af administrativ og politisk ledelse.

Anlæg og ejendomme varetager øvrige anlægs- og byggeopgaver i regionen.

Center for Administration

Virksomheden blev etableret i 2018 som følge af 'Fælles løsninger på det administrative område' og varetager regionens driftsopgaver indenfor løn, bogføring, praksisafregning og yderadministration, regnskab, indkøb og patientbefordring.

Virksomheden består af 8 enheder:

Administrative processer varetager sekretariatsopgaver for centerledelse og VMU, GDPR, tværgående opgaver og processer for hele regionen, personalegoder og fortjenstmedalje.

Forretningsudvikling og digitalisering fungerer som centrets fremtidige tværgående udviklingsenhed.

Løn og Personale løser løn- og personaleadministrative opgaver for alle ansatte i Region Nordjylland.

Operationelt indkøb varetager den daglige drift, herunder blandt andet faktura-behandling og kvalitetssikring i ILS, i forbindelse med indkøb af varer og tjenesteydelser i henhold til regionens indkøbsaftaler

Patientbefordring, hvor kerneopgaven består af visitering, sagsbehandling og vejledning vedrørende befordringsgodtgørelse til patienter. Enheden yder ligeledes vejledning til personale på hospitalerne vedrørende patientbefordring samt foretager sagsbehandling af patientklager.

Praksis- og patientafregning

Patientafregning arbejder med afregning vedrørende patienter fra andre regioner og nordjyske patienter behandlet på privatsygehuse samt på sygehuse i andre regioner og foreningsejede privathospitaler. Derudover er enheden ansvarlig for afregning af tolke- og laboratorieydelser, udbetaling af tilskud til høreapparater og udgifter relateret til patienter i eget hjem.

Praksisafregning er ansvarlig for administration og afregning af overenskomst-områder, hvor borgeren kan modtage undersøgelse og behandling med helt eller delvist offentligt tilskud. Derudover er enheden ansvarlig for administration og afregning af tilskudsberettiget medicin, som borgeren køber på apoteket, samt lægevagten, tandpinevagten og fremmedsprogstolkning hos alment praktiserende læger og speciallæger.

Regnskab varetager de daglige opgaver i den økonomiske forvaltning og administration. Dette omfatter hospitalerne, Regionsrådet, Regionssekretariatet, Direktionen, Jura, Informationssikkerhed, Patientdialog, IT samt erhvervsejendomme. Enheden har desuden ansvaret for regionens kasse/regnskabsregulativ.

Under Center for Administration er *Sekretariatet for ØS-Indsigt* ligeledes placeret.

Regionssekretariat

I kontoret ligger sekretariatsfunktionerne for regionens politiske ledelse, Direktionen, Hovedudvalget samt regionens fælles pressefunktion. Herudover har kontoret det overordnede ansvar for Elektronisk Sags- og dokumenthåndtering, regionens arkiver, digital post samt en koordinerende rolle for regionen omkring analog post og regionshusets reception.

Regionssekretariatet er en stab med direkte reference til Direktionen.

Patientdialog

Kontoret består af to enheder:

Patientsekretariatet driver regionens patientkontor, som har til opgave at informere, vejlede og rådgive patienter om deres rettigheder med hensyn til adgang til behandling, frit sygehusvalg, ventetider og klage- og erstatningsmulighed.

Enheden for Sygehusvalg viderevisiterer patienter i forhold til det frie og det udvidede frie sygehusvalg, samarbejds- og udbudssygehuse. Kontoret træffer afgørelser om patienternes ret til behandling i udlandet og udlændinges ret til behandling i Danmark.

Patientdialog sekretariatsbetjener herudover Den Videnskabetiske Komité og Samrådet for abort og sterilisation.

Patientdialog er en stab med direkte reference til Direktionen.

Jura

Kontoret yder juridisk rådgivning til alle regionens sektorer og afdelinger. Rådgivningen ydes bl.a. på det forvaltningsretlige, sundhedsretlige og personretlige område samt på det udbuds- og kontraktretlige område samt i forhold til strategisk indkøb. Kontoret omfatter regionens forsikringskontor, som administrerer

og behandler regionens forsikrede og selvforsikrede områder herunder patient-skader, arbejdsskader og bygnings-/løsøreforsikringer.

Jura er en stab med direkte reference til Direktionen.

Informationssikkerhed

Kontoret er ansvarlig for, at regionen lever op til rammerne for EU's persondataforordning om persondatabeskyttelse. Kontoret understøtter og driver I-sikkerhedsarbejdet på tværs af hele organisationen.

Informationssikkerhed er en stab med direkte reference til Direktionen.

6 Personaleoversigt

Nedenfor præsenteres personaleoversigten for Region Nordjylland fordelt på de forskellige driftsområder.

Udgangspunktet for opgørelsen er et træk i lønssystemet baseret på regnskabsåret 2017. Det indebærer også, at oversigten er baseret på den organisering, der var gældende ved udgangen af 2017. Her udgjorde det samlede antal årsværk for hele Region Nordjylland ca. 12.745. Der er således som udgangspunkt ikke indregnet personalemæssige konsekvenser af budget 2019 i oversigten. Dog er følgende indarbejdet:

- Årsværk vedrørende sygehuset i Thisted er flyttet fra Regionshospital Nordjylland til Aalborg Universitetshospital.
- Årsværk under Administrationen er reduceret med baggrund i implementering og "Fælles løsninger på det administrative område" samt bortfald af erhvervsfremmeopgaverne. Samlet anslås dette at udgøre en reduktion på 20 årsværk.

I forhold til Speciaalsektoren gælder det, at der i de angivne årsværk indgår såvel VISO, Indtægtsdækket virksomhed og projekter, som ikke er en del af det takstfinansierede område. Da det opgjorte antal årsværk afspejler det faktiske forbrug i 2017 indgår ligeledes årsværk som følge af meraktivitet på Speciaalsektorens tilbud i 2017.

Sundhedsområdet

Institution/afdeling	Årsværk
Aalborg Universitetshospital	6.768
Regionshospital Nordjylland	1.824
Psykiatrien	1.161
Sundhedsydelser i Speciaalsektoren	32
Sygehusapoteket	163
Digitalisering og IT (Sundhed)	153
Den præhospitale virksomhed	36
Fælles (praksisreservelæger, udd. puljer mv.)	469
Forskning/projekter	84
I alt	10.689

Specialektoren

Institution/afdeling	Årsværk
Center for Døvblindhed & Høretab	234
Specialbørnehjemmene	143
Sødisbakke	429
Neurocenter Østerskoven	73
Rehabiliteringscenter Strandgården	32
Institut for Syn og Hørelse	39
Forsorgshjemmet Aas	19
Bostedet Brovst	34
Bostedet Kærvang	87
Bostedet Skovvænget	53
Bostedet Solsiden	63
Bostedet Vestervang	42
Bostedet Hadsund	63
Den sikrede institution Kompasset	33
VISO, IDV og projekter med ekstern finan.	41
I alt	1.386

Administrationen

Institution/afdeling	Årsværk
<i>Direktion</i>	
<i>Regionssekretariat</i>	
<i>Patientdialog</i>	
<i>Jura</i>	
<i>Informationssikkerhed</i>	
<i>Mennesker og Organisation</i>	
<i>Center for Administration</i>	
<i>Patientforløb og Økonomi</i>	
<i>Digitalisering og IT (fælles)</i>	
<i>IT (fællesområdet)</i>	
<i>Regional udvikling</i>	
<i>Sektor for Specialområdet</i>	
<i>Elever i fællesadministrationen</i>	
	670

7 Flerårsoversigt

I det følgende præsenteres flerårsoversigten (frem til 2022) for Region Nordjyllands tre driftsområder.

I flerårsoversigten er indregnet overslag over såvel merudgiftsbehov og finansieringsmæssige ændringer. På specialsektorens område er det dog forudsat, at omsætningen vil have samme niveau i alle overslagsår, og at alle omkostninger dækkes ind af takstbetalinger fra kommunerne.

Flerårsoversigten skal ses i lyset af budgetloven, der stiller krav om, at regionerne i budgetåret og de tre følgende overslagsår som minimum skal budgettere med balance i forhold til den kendte ramme. Dette gælder dog kun sundhedsområdet og regional udvikling.

Det skal understreges, at der er tale om "grove" beregninger, da de fremtidige udgiftsbehov, resultatet af fremtidige økonomiforhandlinger osv. naturligvis ikke er kendt på nuværende tidspunkt.

Flerårsoversigt

	Budget 2019	Budget 2020	Budget 2021	Budget 2022
	mio kr.	mio. kr.	mio. kr.	mio. kr.
Konto 1				
Sundhedsområdet				
Balance Sundhedsområdet (udgiftsbaseret)	0,0	0,0	0,0	0,0
Drift	11.757,3	11.757,3	11.757,3	11.757,3
Forventet (uafviselig) udgiftsvækst		50,0	100,0	150,0
Forudsat besparelsesramme		-24,1	-50,3	-73,9
Ordinær anlægsaktivitet	264,7	264,7	264,7	264,7
Reduktion i anlægsramme		-11,4	-11,4	-11,4
Omsætning kvalitetsfundsbyggeri	940,0	1.470,0	420,0	0,0
Hensættelse til kvalitetsfundsbyggeri	119,0	119,0	119,0	119,0
Salgsindtægter anlæg	-11,0	-11,0	-11,0	-11,0
Finansiering	-12.130,0	-12.130,0	-12.130,0	-12.130,0
Forventet frigivelse af kvalitetsfondsmidler	-940,0	-1.470,0	-420,0	0,0
Regulering af anlægsramme		11,4	11,4	11,4
Omfordeling af effektiviseringsgevinster		-3,0	-6,0	-9,0
Finansieringsændring - "nye penge" i årets aftaler		-50,0	-100,0	-150,0
Finansieringsændring - befolkningsudvikling		27,1	56,3	82,9
Konto 2				
Specialektoren				
Balance Specialektoren (omkostningsbaseret)	0,2	0,0	0,0	0,0
Drift	671,8	671,6	671,6	671,6
Anlæg (udgift)	(40,5)	(45,3)	(41,5)	(29,9)
Finansiering	-671,6	-671,6	-671,6	-671,6
Konto 3				
Regional udvikling				
Balance Regional udvikling (udgiftsbaseret)	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Drift	334,2	334,2	334,2	334,2
Forventet (uafviselig) udgiftsvækst		5,0	10,0	15,0
Forudsat besparelsesramme		-4,9	-9,8	-14,6
Korrektion erhvervsfremme		-63,5	-63,5	-63,5
Finansiering	-334,4	-334,4	-334,4	-334,4
Finansieringsændring - "nye penge" i årets aftaler		-1,0	-2,0	-3,0
Finansieringsændring - befolkningsudvikling		0,9	1,8	2,6
Korrektion erhvervsfremme		63,5	63,5	63,5

Sundhedsområdet

På Sundhedsområdet er der indregnet et årligt uafviseligt merudgiftsbehov på 50 mio. kr. Dette dækker fx over de stigende udgifter til ny dyr medicin, praksisområdet og tjenestemandspensioner. Henset til udviklingen i tidligere år er der her tale en meget konservativ vurdering.

Det er forudsat, at regionen via de årlige økonomiaftaler tilføres et tilsvarende beløb.

Herudover kommer øvrige, politisk prioriterede udvidelser.

Regionernes finansiering fordeles mellem de enkelte regioner ud fra en lang række kriterier, hvoraf det vigtigste dog er befolkningstal. I flerårsoversigten er indregnet en vurdering af, hvordan Region Nordjyllands finansiering forventes at udvikle sig i overslagsårene – baseret på regionens befolkningsudvikling sammenlignet med resten af landet. Det er således en kendt problemstilling, at befolkningstallet i Region Nordjylland over de kommende år vil være stagnerende, mens befolkningstallet i flere af de øvrige regioner vil stige. Dermed falder Region Nordjyllands andel af regionernes bloktilskud. Det er på nuværende tidspunkt vurderingen, at Region Nordjyllands finansiering på den baggrund vil falde med ca. 25 mio. kr. årligt.

Samlet set må det forventes, at det i udgangspunktet vil være nødvendigt at indregne en årlig besparelsesramme på ca. 25 mio. kr. Hertil kommer finansiering af øvrige politisk prioriterede udvidelser.

I flerårsoversigten er indregnet det forventede anlægsniveau for de kommende år.

Specialesektoren

Den driftsmæssige omsætning indenfor Specialesektoren er sat til samme niveau i alle overslagsår. Det forudsættes, at alle omkostninger dækkes ind af takstbetalinger fra kommunerne fra 2019 og frem.

Anlægsniveauet er indregnet med baggrund i investeringsoversigten for 2019 (plus overslagsår).

Regional udvikling

På det regionale udviklingsområde er indregnet et årlig uafviseligt merudgiftsbehov på 5 mio. kr.

Det er forudsat, at regionen tilføres ca. 1 mio. kr. årligt i de kommende økonomiaftaler.

I lighed med sundhedsområdet rammes finansieringen på det regionale udviklingsområde af, at befolkningstallet i Region Nordjylland er stagnerende – men stigende i de øvrige regioner. På den baggrund er der indregnet en årlig finansieringsmæssig reduktion på ca. 1 mio. kr.

Samlet set må det forventes, at det i udgangspunktet vil være nødvendigt at indregne en årlig besparelsesramme på ca. 5 mio. kr. Hertil kommer finansiering af øvrige politisk prioriterede udvidelser.

Der er indregnet korrektion som følge af bortfald af opgaver på erhvervsfremmeområdet.

8 Likviditetsbudget

Nedenfor er opstillet Region Nordjyllands likviditetsbudget for 2019.

Periode/mio. kr.	Likviditet Primo	Bevægelse	Likviditet Ultimo
Januar	509,6	-112,1	397,5
Februar	397,5	41,3	438,8
Marts	438,8	14,7	453,5
April	453,5	1,4	454,9
Maj	454,9	4,5	459,4
Juni	459,4	-90,6	368,8
Juli	368,8	48,7	417,5
August	417,5	20,9	438,4
September	438,4	-52,8	385,6
Oktober	385,6	-4,2	381,4
November	381,4	28,1	409,5
December	409,5	37,0	446,5
Samlet likviditetsvirkning for budget 2019			-63,1

Bilag

Bilag 1 - Vedr. økonomiaftale om regionernes økonomi for 2019

Aftalen er tidligere udsendt til alle regionsrådsmedlemmer, men kan også findes Danske Regioners hjemmeside:

<https://www.regioner.dk/media/8896/aftale-om-regionernes-oekonomi-for-2019.pdf>

Bilag 2 - Resultatopgørelse

SUNDHED 1.000 kr.	Regnskab for 2017	Korrigeret budget for 2018	Budget 2019
Bloktilskud fra staten (incl. kompensationsordning mv.)	-9.764.088	-9.670.477	-9.910.068
Kommunalt aktivitetsafhængigt bidrag	-1.750.541	-2.067.617	-2.006.314
Aktivitetsbestemte tilskud fra staten	-141.312	-143.500	-145.505
Tilskud til bløderudligningsordningen			
Indtægter	-11.655.941	-11.881.594	-12.061.887
Nettodriftsomkostninger	11.281.836	11.563.567	11.537.714
Andel af fælles formål og administration	155.587	178.398	366.513
Resultat før finansielle poster og ekstraordinære poster	-218.518	-139.629	-157.660
Andel af finansielle indtægter		30.400	30.400
Andel af finansielle omkostninger	-1.251	-14.359	-14.120
Resultat før ekstraordinære poster	-219.769	-123.588	-141.380
Ekstraordinære indtægter			
Ekstraordinære omkostninger			
Årets resultat	-219.769	-123.588	-141.380

SPECIALSEKTOREN 1.000 kr.	Regnskab for 2017	Korrigeret budget for 2018	Budget 2019
Takstbetalinger vedr. det sociale område	-687.877	-688.168	-653.951
Takstbetalinger vedr. specialundervisning	-14.654	-14.648	-17.689
Indtægter	-702.531	-702.816	-671.640
Nettodriftsomkostninger	684.750	675.469	644.256
Andel af fælles formål og administration	11.611	12.988	13.421
Resultat før finansielle poster og ekstraordinære poster	-6.170	-14.359	-13.963
Andel af finansielle indtægter			
Andel af finansielle omkostninger	11.085	14.359	14.120
Resultat før ekstraordinære poster	4.915	0	157
Ekstraordinære indtægter			
Ekstraordinære omkostninger			
Årets resultat	4.915	0	157

REGIONAL UDVIKLING 1.000 kr.	Regnskab for 2017	Korrigeret budget for 2018	Budget 2019
Bloktilskud fra staten	-246.648	-247.464	-254.712
Udviklingsbidrag fra kommunerne	-77.160	-78.357	-79.726
Indtægter	-323.808	-325.821	-334.438
Nettodriftsomkostninger	318.864	321.116	329.886
Andel af fælles formål og administration	4.059	4.705	4.552
Resultat før finansielle poster og ekstraordinære poster	-885	0	0
Andel af finansielle indtægter			
Andel af finansielle omkostninger			
Resultat før ekstraordinære poster	-885	0	0
Ekstraordinære indtægter			
Ekstraordinære omkostninger			
Årets resultat	-885	0	0

Bilag 3 – Pengestrømsopgørelse

Pengestrømsopgørelse budget 2019	Sundhed	Special- sektor	Regional udvikling	I alt
Årets resultat	141.380	-157	0	141.223
Likviditetsændringer til resultatet				
+ afskrivninger	313.145	30.709		343.854
+ intern forrentning		14.120		14.120
+ varebeholdning primo				
- varebeholdning ultimo				
+ feriepenge ultimo	17.911			17.911
- hensættelse til pension primo				
+ hensættelse til pension ultimo	25.268	0		25.268
- andre reguleringer primo				
+ andre reguleringer ultimo	-178.166	408	144	-177.614
A. Likviditetsændring af årets resultat	178.158	45.237	144	223.539
Likviditetsændringer vedr. investeringer				
- køb af immaterielle aktiver				
+ salg af immaterielle aktiver				
- køb af materielle aktiver	-1.193.700	-40.500		-1.234.200
+ salg af materielle aktiver				
+ øvrige forhold				
B. Likviditetsvirkning af investeringer	-1.193.700	-40.500		-1.234.200
C. Årets samlede likviditetsvirkning (Årets resultat+A+B)	-874.162	4.580	144	-869.438
Likviditetsreguleringer til fælles og finansieringsposter				
+ forskydninger i kortfristede tilgodehav.				-204.992
+ forskydninger i kortfristet gæld				232.389
+ optagelse af eksterne lån				128.500
- afdrag på eksterne lån				-241.389
- forrentning af interne lån				-14.120
- hensættelser til kvalitetsfondsprojekter				-119.000
+ forbrug af tidligere hensættelser til kvalitetsfondsprojekter				940.000
+ øvrige finansielle poster (tjenestemandspen.)				84.971
D. Likviditetsvirkning af fælles og finansieringsposter				806.359
E. Årets samlede likviditetsvirkning (A,B,C,D)				-63.079
F. Likvider, primo budgetåret				509.620
G. Likvider, ultimo budgetåret (E+F)				446.541

Bilag 4 – Retningslinjer for administration af bevillinger

1. Indledning

Region Nordjyllands retningslinjer for administration af bevillinger angiver Regionens overordnede regelsæt i forhold til budgetlægning, økonomistyring og økonomisk forvaltning af de afgivne bevillinger. Retningslinjerne skal dermed støtte op omkring den bedst mulige udnyttelse af Regionens økonomiske ressourcer.

Den økonomiske styring lægger sig op af Regionens målsætninger omkring værdibaseret ledelse – og dermed er der en udstrakt grad af delegering af kompetence og ansvar til de enkelte driftsområder og ledelser.

Vedtagelsen af budgetloven (juni 2012) har dog samtidig skærpet de centrale krav til den regionale økonomistyring. Budgetloven indebærer, at såvel budget som regnskab skal overholde fastsatte udgiftslofter. Omvendt er det fra et regionalt synspunkt vigtigt, at de midler der stilles til rådighed for Region Nordjylland også kommer i anvendelse – for at sikre den bedst mulige service for nordjyderne.

Dette fordrer særligt, at Regionens regelsæt på det økonomiske område bidrager til, at eventuelle mer- og mindreforbrug synliggøres så tidligt som muligt, så der kan træffes de nødvendige foranstaltninger.

I forhold til Speciaalsektoren gælder der på nogle områder et særligt regelsæt. Dette skal ses i lyset af, at aktiviteterne indenfor Speciaalsektoren er reguleret i rammeaftalerne, hvor der kan være aftalt særlige ”spilleregler” med kommunerne.

Retningslinjerne for administration af bevillingerne indgår i Regionens samlede økonomiske regelsæt i form af ”kasse- og regnskabsregulativet”.

De centrale krav til den regionale budgetlægning og bevillingsstyring er fastsat i regionernes budget- og regnskabssystem.

2. Generelle kompetenceregler

Forretningsudvalget fastlægger procedurer og tidsplan for vedtagelsen af det kommende års budget.

Regionsrådet er den bevillingsafgivende myndighed. Regionsrådet træffer beslutning om bevillingsniveauet og dermed den dispositionsfrihed, som er overladt bevillings-

haveren i forvaltningen af det pågældende område på Regionsrådets vegne. Regionsrådet vedtager års- og flerårsbudgettet, herunder investeringsoversigten for anlægsområdet.

For en nærmere gennemgang af Regionens kompetenceregler på det økonomiske område henvises til bilag 1.

3. Bevillinger - drift

En *driftsbevilling* er en bemyndigelse fra Regionsrådet til at afholde driftsudgifter/omkostninger til et nærmere angivet formål – herunder oppebære indtægter af specifik angivet art – indenfor de afsatte økonomiske rammer og i overensstemmelse med de generelle vilkår (og målsætninger), hvortil bevillingen er givet.

Myndigheden til at afgive bevillinger ligger utvetydigt hos Regionsrådet – og kan som hovedregel ikke uddelegeres.

De regionale bevillinger er underopdelt i en række budgetområder, hvortil der er knyttet et konkret budgetansvar. Det betyder, at et éntydigt budgetansvar er fordelt på dele af den samlede bevilling. I praksis opfattes disse budgetansvarsområder som bevillinger, idet de budgetansvarlige forventes at føre en tæt dialog med administrationen om den løbende forbrugsopfølgning og budgetoverholdelse. Der gælder imidlertid det særlige forhold, at der på alle bevillinger skal foreligge hjemmel til at afholde (nye) udgifter inden en disposition kan iværksættes. Indenfor de enkelte budgetansvarsområder kan dette imidlertid godt forekomme, såfremt det sikres, at den samlede bevilling ikke overskrides.

Regionens bevillingsniveauer og budgetområder fremgår af bilag 2.

For at opfylde forudsætningerne i budgetloven skal den samlede drift på Sundhedsområdet være i balance efter udgiftsbaserede principper, mens indtægterne på social- og specialundervisningsområdet samt det regionale udviklingsområde skal være større end eller lig med omkostningerne opgjort efter omkostningsbaserede principper.

Det er sektoradministrationerne indenfor Sundhedsområdet, Speciaalsektoren og Regional udvikling, der samlet set sikrer at deres respektive bevillinger overholdes – eller sørger for at indhente den fornødne bevillingsmæssige dækning indenfor de enkelte regnskabsår. For Administrationens område er det økonomichefen, der varetager det samlede bevillingsmæssige tilsyn.

4. Bevillinger - anlæg

En *anlægsbevilling* er en bemyndigelse fra Regionsrådet til at afholde den samlede udgift, som er forbundet med gennemførelsen af et anlægsarbejde eller en investering, uanset om anlægsarbejdet eller investeringen forventes at strække sig over ét eller flere år.

Det er desuden en betingelse for at kunne udnytte en anlægsbevilling, at der er afsat et *rådighedsbeløb*, som angiver den årlige anlægsudgift ud af den samlede flerårige anlægsbevilling. Rådighedsbeløbet frigives efter ansøgning ved Regionsrådet.

I forbindelse med budgetvedtagelsen godkendes investeringsoversigten, som angiver den planlagte anlægsaktivitet for budgetåret samt overslagsår. Investeringsoversigten viser således de forventede anlægsbevillinger og rådighedsbeløb.

Det samlede anlægsniveau på Sundhedsområdet (ordinært anlæg og kvalitetfundsbyggeri) skal overholde centralt aftalte niveauer jævnfør forudsætninger i budgetloven.

Det påhviler de relevante administrative enheder at sikre, at deres respektive anlægsbevillinger overholdes.

Region Nordjyllands byggeregulativ fastsætter retningslinjerne for, hvorledes byggesager påbegyndes, planlægges og styres. Regulativet er gældende for alle byggesager med en anlægsbevilling.

5. Omkostninger kontra udgifter

Regionerne er forpligtet til at budgettere med omkostningsbaserede bevillinger på alle tre aktivitetsområder.

Men samtidig tager økonomaftalerne mellem Regeringen og Danske Regioner (herunder forudsætningerne i budgetloven) fortsat udgangspunkt i udgiftsbaserede principper. Dette betyder også, at den langt overvejende del af den regionale økonomistyring er tilrettelagt efter udgiftsbaserede principper.

Institutionerne er dog samtidig forpligtet til at følge op på såvel udgifter og omkostningselementer i forbindelse med kvartalsrapportering, regnskabsaflæggelse mv.

Der kan ikke omplaceres budgetmidler mellem udgifts- og omkostningskonti.

6. Rammestyring

I Region Nordjylland gælder princippet om rammestyring. Det indebærer, at budgethaveren har ansvaret for en samlet ramme – og at det dermed påhviler den budgetansvarlige, at de materielle målsætninger indenfor den samlede økonomiske ramme i budgettet.

Det betyder ligeledes, at der frit kan omdisponeres mellem "løn" og "øvrige drift" indenfor det gældende budget, såfremt dette vurderes at føre til bedre målopfyldelse, serviceniveau eller budgetoverholdelse.

Rammestyringen medfører også, at den budgetansvarlige har pligt til at tilpasse nettoudgiften til det afsatte niveau, såfremt der forekommer udsving i indtægter.

Budgetansvaret tildeles i udgangspunktet til lederen af den pågældende institution/det pågældende budgetområde. Det er imidlertid muligt for lederen at uddelegere kompetencen til center/afdelingsledere mv. Det påhviler herefter dog fortsat lederen at føre tilsyn med at budgettet overholdes – og de oprindelige materielle målsætninger indfries.

7. Budgetomplaceringer indenfor samme bevilling

Der kan umiddelbart foretages budgetomplaceringer indenfor de givne bevillingsområder uden forudgående politisk godkendelse. Det betyder bl.a., at der umiddelbart kan flyttes budget mellem funktioner, steder og grupperinger indenfor de kontoplan-dele, der er tilknyttet bevillingen. Det gælder dog fortsat, at omplaceringerne skal understøtte de materielle målsætninger, der er opsat for bevillingen.

Idet sygehusområdet i Region Nordjylland udgør én samlet bevilling, er der i Regionen en forholdsvis vid mulighed for at omplacere på tværs af enheder og Sundhedsområdets fællesbudget uden forudgående politisk behandling. Ligeledes gælder indenfor bevillingerne på Specialsektoren og Regional Udvikling, at der fra administrativt niveau kan ske budgetomplaceringer på tværs med henblik på at sikre de vedtagne målsætninger på området.

Det vil dog på alle områder blive forudsat, at der i forbindelse med større omplaceringer mellem enheder – som kan have relevans for opgaveløsningen - forelægges til politisk behandling selvom der ikke er tale om bevillingsmæssige tilpasninger.

8. Tillægsbevillinger

Regionsrådet har mulighed for i løbet af året at meddele tillægsbevillinger til såvel drifts- som anlægsbevillinger. Foranstaltninger, der vil medføre indtægter eller udgifter, som ikke er bevilget i forbindelse med vedtagelsen af årsbudgettet, må ikke iværksættes, før Regionsrådet har meddelt den fornødne bevilling. Denne bestemmelse indebærer samtidig, at en bevillingsoverskridelse kræver forudgående tillægsbevillingsafgivelse af Regionsrådet.

Ansøgninger om tillægsbevillinger vil som hovedregel blive forelagt for Regionsrådet i forbindelse med kvartalsrapporteringen.

Undtaget fra bestemmelsen er dog foranstaltninger, der er påbudt ved lov eller anden bindende retsforordning – disse kan i fornødent omfang iværksættes uden Regionsrådets forudgående bevilling, men bevilling skal da indhentes snarest muligt.

Lov- og cirkulæreændringer i løbet af budgetåret (midtvejsreguleringen) betragtes som tillægsbevillinger – både i forhold til udgiftsside og finansiering.

Generelt gælder det, at afgivelse af tillægsbevillinger (uden finansieringsanvisning) er svært foreneligt med forudsætningerne i budgetloven. Med en tillægsbevilling kan der således afholdes udgifter, som ligger udover Regionens samlede udgiftsloft med mulige sanktioner til følge.

9. Overførsel af mer- og mindreforbrug mellem budgetår

For at sikre institutionerne i Region Nordjylland de bedst mulige betingelser for at løse og realisere aftalte opgaver og mål er der mulighed for overførsel af budget mellem årene. Overførsel af mindreforbrug har således til formål at sikre den mest hensigtsmæssige anvendelse af de afsatte midler og skal dermed understøtte en langsigtet økonomisk styring og prioritering. Omvendt vil et merforbrug i et budgetår automatisk blive overført til det næste – og dermed reduceres den økonomiske ramme for den pågældende institution.

Med vedtagelsen af budgetloven har det dog været nødvendigt at skærpe det hidtidige regelsæt. Det skyldes, at overførsel af mindreforbrug vil lægge pres på budgettet i det kommende år, hvor der med budgetloven er aftalt et samlet udgiftsloft. Der gives med andre ord bevilling til at afholde udgifter, som ligger udover Regionens samlede ramme.

Skærpelsen indebærer særligt, at den automatiske overførselsadgang er nedsat fra 1,0% til 0,5%, ligesom der lægges skrappe krav til grund ved ansøgning om overførsler udover den automatiske overførsel.

Det nye regelsæt indeholder følgende elementer:

1. Mindreforbrug op til 0,5% af den pågældende institutions budget overføres automatisk.
2. Merforbrug overføres automatisk. I helt særlige tilfælde kan der ansøges og bevilges fritagelse herfor af Regionsrådet.
3. Herudover kan uforbrugte budgetbeløb, efter ansøgning, genbevilliges via til lægsbevilling af Regionsrådet. Regionsrådets behandling af disse ansøgninger vil først ske, når regnskabsresultat tilnærmelsesvis er kendt – og kun i det omfang, at der vurderes at være tilstrækkeligt økonomisk råderum.

Generelt gælder det, at følgende forudsætninger skal være opfyldt i forbindelse med overførsel af mindreforbrug:

- Overførslen vedrører en konkret aktivitet – og formålet kan accepteres. Det kan fx være forsinkelser i besluttede projekter.
- Institutionen/afdelingen har opfyldt sine aktivitetsforudsætninger
- Der er ikke tale om et tilfældigt opstået mindreforbrug.

Overførsel af mindreforbrug vedrørende anlægsområdet forudsætter også ansøgning til Regionsrådet.

Overførselsansøgninger indkaldes ultimo budgetåret og behandles i Regionsrådet i januar/februar måned.

Det bemærkes, at overførselsreglerne fremadrettet må forventes at have en mere dynamisk karakter end tidligere. En række faktorer, herunder særligt "udsigten" for den regionale økonomi i det kommende år, kan således betyde, at der vil være behov for løbende ændringer af regelsættet.

10. Tilsagnsbudgettering

På det regionale udviklingsområde er det i forbindelse med implementeringen af budgetloven fastsat et særligt regelsæt omkring håndtering af projekttilsagn.

Indenfor områderne kulturel virksomhed, erhvervsudvikling og uddannelse budgetteres og udgiftsføres tilsagn om tilskud med hele det beløb, der gives tilsagn for i det år, hvor retligt bindende tilsagn gives. Det gælder uanset om en del af udbetalingen falder i senere år.

For sådanne projekter er det således ikke nødvendigt at overføre midler, der endnu ikke er udbetalt, mellem budgetårene.

Udbetalingen sker fra Regionens balance.

11. Økonomi- og aktivitetsrapportering

Af hensyn til at sikre opfølgning på budget, økonomi og aktivitet er der tilrettelagt et løbende rapporteringsspor til hhv. den administrative og politiske ledelse. Rapporteringen tager afsæt i, at alle budgetansvarlige udarbejder kvartalsrapporter på deres respektive områder, som siden fremsendes til Økonomi.

Det påhviler Økonomi på baggrund af disse rapporteringer at afstemme budgetter, efterprøve forbrugsforventninger, og siden udarbejde en samlet kvartalsrapport omfattende Regionens samlede økonomiske engagementer. Dette indebærer, at der rapporteres på samtlige bevillingsområder.

På de områder, hvortil der er knyttet særlige målsætninger i form af krav til aktiviteter, ydelser, eller særlige servicemål indgår disse i den kvartalsvise rapportering.

Regionerne er forpligtet til kvartalsvist at aflevere oplysninger om det forventede regnskab til de centrale myndigheder, herunder særligt Økonomi- og Indenrigsministeriet. Det forudsættes, at oplysningerne er så opdaterede som muligt – og derfor er det nødvendigt, at Region Nordjylland løbende sikrer en hurtigt proces omkring den kvartalsvise opfølgning.

Tidsplanen for kvartalsopfølgningen beslattes hvert år af Forretningsudvalget.

På udvalgte dele af Sundhedsområdet udarbejdes desuden en månedlig forbrugsopfølgning, som er et "rent" udtræk af bogførte udgifter fordelt på de udvalgte budgetområder. Opgørelsen udsendes til Regionsrådet til orientering.

Den månedlige forbrugsopfølgning er et supplement til den kvartalsvise rapportering, således at Regionsrådet kan opnå en bedre og hyppigere indsigt i den økonomiske status og udvikling på større områder i Regionens økonomi.

Økonomichefen har bemyndigelse til løbende at kvalitetssikre og tilpasse den månedlige forbrugsopfølgning, således at Regionsrådet løbende kan sikres involvering i de - økonomisk set – mest relevante områder.

De beskrevne rapporteringer er alene den rapportering, der foretages til det administrative og politiske niveau. Det forudsættes i tilknytning hertil, at de enkelte budgetansvarlige fører en tæt økonomisk opfølgning – der sikrer, at alle med delegeret budgetansvar fører et betryggende tilsyn med forbrug og aktivitet på de relevante områder.

12. Indtægtsdækket virksomhed

Institutioner i Region Nordjylland har mulighed for at iværksætte eksternt finansierede aktiviteter i form af indtægtsdækket virksomhed.

Mulighederne er dog forholdsvis begrænsede jf. den myndighedsfuldmagt, som regionerne er omfattet af. Heri indgår, at regionerne kan foretage visse dispositioner, hvis disse vurderes nødvendige for at varetage de opgaver, som regionerne er pålagt. Begrebet myndighedsfuldmagt er udtryk for de dispositioner, som Regionen kan foretage uden særskilt lovhjemmel. Der kan indenfor dette begreb være tale om dispositioner, der er begrundet i hensyn til at undgå værdispild dvs. udnyttelse af overskudskapacitet og biprodukter, selvom dette ikke er specifikt reguleret i den enkelte sektorlovgivning.

Regionens opnåelse af indtægter ved salg af varer eller tjenesteydelser mv. skal således være som led i udnyttelse af overskudskapacitet eller biprodukter begrundet i hensynet til at undgå værdispild.

I det omfang, at institutionerne i Region Nordjylland ønsker at gøre brug af disse muligheder – gennem oprettelse af aktiviteter defineret som indtægtsdækket virksomhed - skal der udarbejdes en ansøgning til Økonomi. I det omfang, at aktiviteten kræver øget personalenormering skal der ligeledes ske politisk godkendelse.

Ansøgningen om indtægtsdækket virksomhed udarbejdes i samarbejde med det pågældende driftsområdes sektoradministration og eventuelt med bistand fra Økonomi. Ansøgningen skal fornys og godkendes hvert tredje år af Forretningsudvalget og skal indeholde en redegørelse for den indtægtsdækkede virksomheds:

- Formål og omfang (operationelt/målbart)
- Budget, herunder budgetforudsætninger
- Personalenormering
- Pris- og omkostningsberegninger
- Varighed
- Evt. praktisk udførelse

For en nærmere beskrivelse af formkravene til ansøgningen, henvises til pjecen "Indtægtsdækket virksomhed i Region Nordjylland", som kan findes på personalenet.

Godkendelsen af den indtægtsdækkede virksomhed gælder for tre år ad gangen. Den indtægtsdækkede virksomhed skal som udgangspunkt udvise balance eller overskud, når de tre års resultater sammenlægges. Der kan således godt være underskud i to af de tre regnskabsår.

Efter udløbet af regnskabsåret udarbejdes et årsregnskab vedr. de indtægtsdækkede aktiviteter, bestående af følgende elementer:

+ Den indtægtsdækkede virksomheds samlede driftsomkostninger, brutto
+ Generalomkostningstillæg (træk på administrative fællesfunktioner mv.)
- Indtægter (antal ydelser x pris)
= Årsregnskab for den indtægtsdækkede virksomhed (over-/underskud)

Årsregnskabsresultatet vil - uanset om det er et overskud eller et underskud - automatisk overføres til en statuskonto. Dette gentages i de tre godkendte år, hvorefter der er akkumuleret et over- eller underskud, der skal optages i områdets driftsregnskab i det efterfølgende år.

Dette over- eller underskud står den enkelte institution/område til regnskab for. Et eventuelt overskud deles fx med en andel til hele området, en andel til moderinstitutionen og eventuelt en andel, der kan indskydes i ansøgningen om en ny treårig periode med indtægtsdækket virksomhed. Håndteringen af over- og underskud afklares nærmere ifm. ansøgningen.

Et eventuelt akkumuleret underskud vil derimod skulle afholdes af den enkelte institution/område.

13. Indkøbs- og udbudspolitik

Region Nordjyllands indkøbs- og udbudspolitik fastlægger, at Regionen skal fremstå som en effektiv, professionel og konkurrencedygtig serviceudbyder på Sundhedsområdet. Hensigtsmæssige indkøb og udbud er et væsentligt parameter for, at Regionen kan udvikle og drive det nordjyske sundhedsvæsen, så borgerne har adgang til et effektivt sundhedsvæsen med fokus på patientsikkerhed.

Indkøbskontoret i Økonomi har til opgave at servicere alle Regionens institutioner. Indkøbskontoret har ansat personale med indkøbsmæssig baggrund, hvilket sikrer, at indkøbene sker på et kvalificeret grundlag. Desuden har indkøberne et betydeligt kendskab til markedet, leverandørerne og produkterne.

Indkøbskontoret har et fælles Centrallager fra hvilket, der leveres varer til alle Regionens institutioner.

Som udgangspunkt skal alle varer indkøbes gennem Regionens indkøbskontor. De enkelte institutioner kan gennem det elektroniske bestillingssystem ILS-online bestille alle de nødvendige standardvarer. Specialvarer bestilles ved henvendelse til Indkøbskontoret, der sørger for indkøb og levering.

Ved større anskaffelser, og i tilfælde hvor Regionen indkøber større partier, skal EUs udbudsregler anvendes. Det anbefales, at Indkøbskontoret og/eller Juridisk kontor kontaktes, hvis der er behov for EU-udbud/ved vurdering af, om der skal gennemføres EU-udbud.

Indkøbskontoret og Juridisk kontor bistår med vejledning omkring gældende udbudsregler.

Regionens indkøbs- og udbudspolitik samt relevante vejledninger kan findes på PersonaleNet.

14. Leasing af større anskaffelser

Det kræver særlig opmærksomhed, når der på Regionens vegne indgås bindende aftaler, der forpligtiger Regionen økonomisk, eventuelt for en længere periode.

Ved større anskaffelser, som fx institutionsbusser, kopimaskiner og lignende, indgår ofte overvejelser om leasingfinansiering. Fordelen ved leasingfinansiering er, at udgiften kan fordeles over en længere periode. Ulempen er, at man i flere år fremover er bundet af en leasingudgift, *der skal afholdes indenfor den afsatte budgetramme*.

Leasingformen bør normalt ikke anvendes ved enkeltanskaffelser under 250.000 kr.

Leasingkontrakter til beløb over 5 mio. kr. skal godkendes af Regionsrådet.

Ved indgåelse af leasingkontrakter over 0,5 mio. kr. *skal* der rettes henvendelse til Økonomi med henblik på koordinering i forhold til Regionens samlede leasingaktiviteter.

15. Køb, salg og leje af lokaler og ejendomme

Køb og salg af Regionens ejendomme kræver endelig godkendelse i Regionsrådet.

Ved et salg forudsættes det, at udfasede ejendomme søges solgt ved offentligt udbud, med mindre Regionsrådet træffer anden beslutning indenfor lovgivningen herom.

Såfremt ejendommen vurderes salgseget, kontaktes andre offentlige myndigheder i området med henblik på afklaring af, om der kunne være en interesse i at købe ejendommen. Sideløbende hermed udarbejdes en sagsfremstilling med vurdering af skønnet udbudspris fra 1-2 ejendomsmæglere, forslag til valg af ejendomsmægler samt tidsplan for den videre proces til godkendelse hos Forretningsudvalget og Regionsrådet.

Efter gennemførelse af et offentligt udbud, vil alle afgivne bud altid blive fremlagt for Forretningsudvalget og Regionsrådet til godkendelse og salgsindtægterne tilføres regionskassen som tillægsbevilling.

Regelsættet for salg af ejendomme tager afsæt i lovekendtgørelse nr. 186 af 19. februar 2014 om Kommunernes styrelse "Kommunestyrelsesloven" § 68 samt bekendtgørelse nr. 799 af 24. juni 2011 om offentligt udbud ved salg af kommunens henholdsvis regionens faste ejendomme.

I forhold til indgåelse af lejeaftaler skal der skelnes mellem følgende:

- Lejeaftaler, hvor den skønnede opførelsesudgift – eller den offentlige ejendomsvurdering – er større end 5 mio. kr., kræver godkendelse i Regionsrådet.
- Lejeaftaler, hvor den skønnede opførelsesudgift – eller den offentlige ejendomsvurdering – er mindre end 5 mio. kr., kan godkendes i Forretningsudvalget.

Det følger af lovgivningen, at der ved Regionens leje af ejendomme, når lejemålets værdi opgjort som udgangspunkt efter den skønnede opførelsesomkostning for tilsvarende ejendom overstiger 5 mio. kr., skal ske deponering af en sum svarende til den skønnede opførelsessum. Dette skal besluttes af Regionsrådet.

Alle lejekontakter skal forelægges Projektsekretariatet, der sikrer ensartethed, og styrer kontrakterne igennem administrationen og frem til den endelige politiske godkendelse.

Bilag 1: Kompetencefordeling på økonomiområdet

B = Besluttende instans I = Indstillende instans	Regions- rådet	Forretnings- udvalget	Administra- tionen
Budget			
1. Fastlæggelse af budgetprocedurer		B	I
2. Bevillingsniveau	B	I	I
3. Års- og flerårsbudget	B	I	I
4. Økonomiopfølgning	B	I	I
5. Overførsel af uforbrugte midler – ud over automatisk overførsel	B	I	I
6. Fritagelse for overførsel af merforbrug	B	I	I
7. Tillægsbevillinger – herunder DUT-ændringer eller lovændringer mv., som betyder ændrede udgifter/indtægter	B	I	I
8. Omplacering mellem bevillinger herunder mellem drifts- og investeringssiden.	B	I	I
Regnskab og revision			
9. Regnskab for regionen	B	I	I
10. Regnskaber vedr. investeringsprojekter over 10 mio. kr.	B	I	I
11. Revisionsberetninger	B	I	I
12. Antagelse af revision	B	I	I
Særligt vedrørende investeringssiden			
13. Investeringsoversigt incl. anskaffelsespuljen	B	I	I
14. Omprioritering mellem projekter og udmøntning af pulje på investeringsoversigten	B	I	I
15. Bevillinger til nye projekter i budgetåret i forhold til investeringsoversigten og tillægsbevillinger til projekter	B	I	I
16. Udmøntning af bevillinger til projekter og anskaffelser opført i investeringsoversigten med totaludgift på 5 mio. kr. eller derover	B	I	I
17. Køb og salg af fast ejendom	B	I	I
Særligt vedrørende driftssiden			
18. Udmøntning af vedligeholdelses- og arbejdsmiljøpuljer			B
19. Modtagelse af donationer i form af arv eller gaver af værdi 100.000 kr. eller derover, som ikke kræver tillægsbevilling		B	I
20. Modtagelse af donationer i form af arv eller gave af værdi under 100.000 kr., som ikke kræver tillægsbevilling			B
21. Modtagelse af donationer i form af tilskud e.l. til forskning og udvikling fra private midler, som ikke kræver tillægsbevilling			B
22. Ekstremt finansierede projekter med øget personalenomering – eksempelvis via statslige midler		B	I
23. Ekstremt finansierede projekter uden øget personalenomering			B
24. Indtægtsdækket virksomhed med øget personalenomering		B	I
25. Indtægtsdækket virksomhed uden øget personalenomering			B
26. Udmøntning af centrale lønpuljer		B	I
27. Indgåelse af lejemål over bagatelgrænsen(1)	B	I	I
28. Indgåelse af lejemål under bagatelgrænsen		B	I
29. Leasingkontrakter over bagatelgrænsen (2)	B	I	I
30. Driftsoverenskomster med og vedtægter for selvejende institutioner (3)	B	I	I
31. Låneoptagelser, garantiforpligtelser o.l.	B	I	I
32. Udbud over bagatelgrænsen (4)	B	I	I
Fastsættelse af generelle politikker og retningslinier på det økonomiske område			
33. Kasse- og regnskabsregulativet - økonomiguide	B	I	I
34. Politik for forsikringstegning og risikostyring	B	I	I
35. Politik vedrørende udbud og udlicitering	B	I	I
36. Politik vedrørende indkøb	B	I	I
37. Byggestyringsregler	B	I	I
38. Principper for fastlæggelse og administration af takster vendt mod borgeme	B	I	I
39. Fastlæggelse af afgifter, gebyrer o.l. vendt mod borgeme	B	I	I

Note 1: Dvs. lejemål, hvor den skønnede opførelsesudgift – eller offentlige ejendomsvurdering – overstiger 5 mio. kr. og dermed udløser deponeringspligt jf. lånebekendtgørelsen.

Note 2: Dvs. leasingkontrakter, hvor den samlede værdi af de leasede genstande overstiger 5 mio. kr.

Note 3: Mindre væsentlige ændringer i gældende driftsoverenskomster og vedtægter kan besluttes af administrationen.

Note 4: Se særskilt kompetenceskema vedrørende udbud.

Bilag 1 (fortsat): Kompetencefordeling i forhold til udbud

Kompetenceskemaet er udtryk for Region Nordjyllands retningslinjer for, hvilke administrative og politiske organer, der efter delegation fra Regionsrådet henholdsvis indstiller og beslutter, dels hvorvidt en given opgave skal udliciteres/ udbydes og dels til hvilken tilbudsgiver, ordren skal afgives.

Når der i nærværende sammenhæng tales om udbud¹ skal dette forstås som udbud i henhold til EU's Udbudsdirektiv, konkurrenceudsættelse i henhold til Tilbudsloven samt kompetenceudsættelse i henhold til EU-traktatens principper.

I forhold til udbud, som knytter sig til indkøb af varer og tjenesteydelser, hvortil der er givet en bevilling, og hvor der i henhold til den generelle kompetencefordeling ikke skal ske politisk godkendelse, skal der tilsvarende ikke ske politisk godkendelse af selve udbuddet af indkøbet. De eneste undtagelser er, hvor der sker udlicitering, eller hvor der er tale om udbud af principiel karakter².

Tegnforklaring:

I: indstiller B: beslutter

¹ Ved udbud forstås en proces, hvor eksterne leverandører gives mulighed for at afgive tilbud på en opgave eller vare til Regionen. Kompetencefordelingen i forhold til udbud af regionens ejendomme fremgår af den generelle kompetencefordeling og er ikke omfattet af nærværende.

² EU-traktatens generelle principper omfatter krav om ligebehandling, gennemsigtighed, proportionalitet, gensidig anerkendelse og forhandlingsforbud.

Sagstyper		Adm.	FU	RR
Udbud, hvor regionen indkøber varer/tjenesteydelser eksternt, og hvor udbudspligten følger af lovgivningen.		B		
Udlicitering¹ (af opgaver/tydelser, som hidtil har været varetaget af regionen).²	<i>Beslutningen om udbud herunder kontraktlængde, udbudform, udvælgelseskræterier, tildelingskræterier, afgivelse af kontrolbud og optioner.</i>	I	I	B
	<i>Beslutning om kontraktindgåelse</i>	I	I	B
Udbud, som vurderes af principiel karakter pga. økonomisk eller indholdsmæssigt omfang samt hvor der skal træffes beslutninger, som kan få væsentlig betydning for serviceniveauet for regionens borgere.	<i>Beslutningen om udbud herunder kontraktlængde, udbudform, udvælgelseskræterier, tildelingskræterier, afgivelse af kontrolbud og optioner.</i>	I	I	B
	<i>Beslutning om kontraktindgåelse</i>	I	I	B
Udbud af varekøb eller køb af tjenesteydelser med en økonomisk værdi på 20 mio. kr. eller derover anses for principielle udbud, medmindre der er tale om køb, - som tidligere har været i udbud, og - hvor der ikke skønnes at være væsentlige ændringer til hidtidig udbudsstrategi og økonomisk omfang.				
Udbud af køb af tjenesteydelser med en økonomisk værdi på 5 mio. kr. eller derover men mindre end 20 mio. kr., og som ikke tidligere har været i udbud, eller hvor der skønnes at være væsentlige ændringer til hidtidig udbudsstrategi og økonomisk omfang.		I	B	
Fastlæggelse af udbudsstrategi		I	I	B
Regionens deltagelse i selskaber, hvor selskabsdannelsen medfører udbudspligt efter lovgivningen.³		I	I	B

¹ Udlicitering er overdragelse af en opgave, som hidtil har været udført af regionen til én eller flere eksterne leverandører. Udliciteringen involverer typisk medarbejdere, der overdrages eller på anden måde berøres af overdragelsen.

² Herunder skal der træffes beslutning om, hvorvidt der skal foretages kontrolberegninger eller afgives kontrolbud fra administrationen.

³ Regionen kan, i selskabsform, samarbejde med private og offentlige myndigheder, og samarbejdet kan ske efter sundhedslovens § 78, lov om kommuners udførelse af opgaver for andre myndigheder og kommuner og regioners deltagelse i selskaber samt efter lov om teknologioverførsel.

Bilag 1 (fortsat): Kompetencefordeling i forhold til anlægsområdet

Projekter under 10 mio. kr. i samlet værdi – og som er medtaget på investeringsoversigten:

- og dermed kan udmøntes uden politisk godkendelse – **her træffes alle beslutninger administrativt** incl. valg af udbudsmodel, prækvalificering af rådgiver, prækvalificering af entreprenør og godkendelse af licitationsresultat = aftaleindgåelse med entreprenør.

Projekter på 10 mio. kr. eller mere i samlet værdi – eller som ikke er medtaget på investeringsoversigten:

1. valg af evt. udbudsmodel vedr. rådgivere og valg af bygherrerådgiver til brug for dette udbud -> **administration**
2. eventuel prækvalificering af rådgivere samt valg af rådgiver -> **forretningsudvalget**
3. valg af udbudsmodel for byggeri -> **administration**
4. eventuel prækvalificering af entreprenører samt valg af entreprenør (inkl. tilvalg af optioner) -> **forretningsudvalget**
5. udvælgelseskriterier og tildelingskriterier samt optioner -> **administration**

Bilag 2: Bevillingsniveauer

HOVEDOMRÅDE	BEVILLING	BUDGETOMRÅDER
SUNDHED	Hospitalsområdet	<i>Virksomheder</i> Aalborg Universitetshospital Regionshospital Nordjylland Psykiatrien Den præhospitale virksomhed Sygehusapoteket <i>Tværgående drift</i> Sundhedsydelse i Speciaalsektoren Revaliderings- og Rehabiliteringscenter for flygtninge Patienter i eget hjem Hospice Sundheds IT Centrallager <i>Samhandel og privatområdet</i> Behandling af nordjyske patienter i andre regioner Behandling af patienter fra andre regioner på nordjyske hospitaler Behandling af patienter på privathospitaler m.v. <i>Fællesudgifter, projekter og puljer</i> Projekter Fællesudgifter
	Praksisområdet	Sygesikringsudgifter, herunder medicin
	Central Administration	Patientforløb og Økonomi Patientdialog Erhvervsboliger Fællesudgifter og puljer
	Renter	Nettorenteudgifter
	Finansiering	Bloktilskud Kommunal medfinansiering Statsligt aktivitetsbidrag Lånoptag mv.

Bilag – Retningslinjer for administration af bevillinger

HOVEDOMRÅDE	BEVILLING	BUDGETOMRÅDER
SPECIALEKTOREN	Institutionsdrift	Neurocenter Østerskoven Bostedet Brovst Bostedet Kærvang Bostedet Skovvænget Bostedet Solsiden Bostedet Vestervang Bostedet Hadsund Center for Døvblindhed og Høretab Den Sikrede Institution Kompasset Forsorgshjemmet Aas Institut for Syn og Hørelse Rehabiliteringscenter Strandgården Specialbørnehjemmene Sødisbakke VISO Indtægtsdækket virksomhed Fællesudgifter til Institutionsdrift Takstindtægter og øvrig finansiering
	Central Administration	Sektoradministration
REGIONAL UDVIKLING	Trafikskelskab	Tilskud til Nordjyllands Trafikskelskab, herunder statsligt anlægstilskud
	Jordforurening	Oprensning og administration
	Øvrige regionale aktiviteter	Særlige initiativer Vækstforum Analyser og internationalt arbejde Sektoradministration
	Tjenstemandspensioner	Regionens forpligtigelse ift. Nordjyske Jernbaner
	Finansiering	Bloktilskud Kommunalt udviklingsbidrag
FÆLLESADMINISTRATION (konto 4)	Fællesadministration	Mennesker og Organisation Patientforløb og Økonomi Center for Administration Digitalisering og IT Jura Regionssekretariatet Informationsikkerhed Projektsekretariatet (NAU) Direktion Regionsrådet Tilskud til Danske Regioner IT-drift Fællesudgifter og puljer
ANLÆGSOMRÅDET	Sundhedsområdet	Anlægsaktiviteter på Sundhedsområdet Kvalitetsfundsprojektet NAU
	Specialektoren	Anlægsaktiviteter indenfor Specialektoren

Bilag 5 - Takster – Sundhedsområdet

Salg til private

Reglerne om salg af sundhedsydelser til privatpersoner er reguleret i bekendtgørelse nr. 62 af 20. januar 2010, og mulighederne for salg af sundhedsydelser til privatpersoner er meget begrænsede.

Bekendtgørelse nr. 905 af 1. juli 2011 regulerer i hvilket omfang Regionens sygehuse kan drive patienthoteller, cafeteria og kiosker. Driften skal ske på markedsvilkår.

Udover det, der er reguleret i bekendtgørelsen, kan der i begrænset omfang sælges ydelser, hvis det må betragtes som samfundsøkonomisk uforvarligt og/eller uhensigtsmæssigt at undlade at sælge ydelsen, og det i øvrigt ligger indenfor de formål, som sundhedsloven regulerer.

Region Nordjylland sælger følgende ydelser til private:

Radiologi			
Ydelse		Takst (kr., incl. moms)	Enhed
CD/DVD		274,00	
Gynækologi/Obstetrik			
Ydelse		Takst (kr., incl. moms)	Enhed
Ultralydsbillede (gravide)		63,00	
Overnatning			
Ydelse		Takst (kr., incl. moms)	Enhed
Aalborg Universitetshospital			
Fædre, Barselshotel	Incl. morgenmad	Gratis	
Pårørende, Patienthotel, voksen	Incl. morgenmad	300,00	Pr. overnatning
Pårørende, Patienthotel, barn 4-12 år	Incl. morgenmad	150,00	Pr. overnatning
Værelse, Sdr. Skovvej, 1 overnatning	Uden opredning	200,00	Pr. overnatning
Værelse, Sdr. Skovvej, 1 overnatning	Med opredning	300,00	Pr. overnatning
Regionshospital Nordjylland			
Værelse, Frederikshavn		200,00	Pr. overnatning
Mad			
Ydelse		Takst (kr.)	Enhed
Aalborg Universitetshospital			
Fædre, Barselshotel		*	
Pårørende, Patienthotel		*	
Mad til fædre med børn indlagt på neonatalafdeling		*	
Aalborg Universitetshospital, Himmerland			
Mulighed for at pårørende spiser i kantinen		*	
Regionshospital Nordjylland, Hjørring			
Fædre på børneafdeling og fødeafdeling		*	
Regionshospital Nordjylland, Thisted			
Mulighed for at pårørende spiser i kantinen		*	
Psykiatrien			
Mulighed for at pårørende spiser i kantinen		*	
Hvis pårørende er benævnt som ledsager, er bespisning gratis			
*Takster for mad er beregnet ud fra kostpris samt typen af mad, og kan derfor variere			

Salg til erhvervsdrivende og myndigheder

Bekendtgørelse nr. 905 af 1. juli 2011 regulerer i hvilket omfang Regionens sygehuse kan sælge ydelser til erhvervsdrivende og myndigheder. Der kan ske salg af

- Undersøgelser og prøver m.v. til omkostningspris
- Forskning, udvikling, efter- og videreuddannelse og rådgivning til omkostningspris
- Udleje af overkapacitet i form af udstyr og lokaler til markedsværdi

Salg af undersøgelser og prøver mv. er begrænset af, at der ikke må være private virksomheder i regionen, der kan dække efterspørgslen.

Udover det, der er reguleret i bekendtgørelsen, kan der i begrænset omfang sælges ydelser, hvis det må betragtes som samfundsøkonomisk uforsvarligt og/eller uhensigtsmæssigt at undlade at sælge ydelsen, og det i øvrigt ligger indenfor de formål, som sundhedsloven regulerer.

Region Nordjylland sælger følgende ydelser til erhvervsdrivende og myndigheder:

Varmtvandsbassiner		
Ydelse	Takst (kr., excl. moms)	Enhed
Skagen	413,00	Pr. time
Hjørring	420,00	Pr. time
Gymnastiksal		
Ydelse	Takst (kr., incl. moms)	Enhed
Hjørring	518,50	Pr. time
Ligsyn		
Ydelse	Takst (kr., excl. moms)	Enhed
Ligsyn	222,00	Pr. opgave
Kistellægning		
Ydelse	Takst (kr., excl. moms)	Enhed
Hverdage 7.30 - 15.00	348,00	Pr. opgave
Øvrige tidspunkter	655,00	Pr. opgave
Balsamering		
Ydelse	Takst (kr., excl. moms)	Enhed
Balsamering	1.965,50	Pr. opgave
Lodning af zinkkiste		
Ydelse	Takst (kr., incl. moms)	Enhed
Lodning af zinkkiste	919,00	Pr. opgave
Afdøde nordjyder hjemsendt fra udlandet		
Ydelse	Takst (kr., incl. moms)	Enhed
Afdøde nordjyder hjemsendt fra udlandet	2.188,00	Pr. opgave

Bilag 6 – Satser for kommunal medfinansiering

	Satser (19-pl)
Somatik	
- somatik (0-2 årige)	45 pct. DRG, dog max 26.271 kr./regionsforløb
- somatik (3-64 årige)	20 pct. DRG, dog max 15.762 kr./regionsforløb
- somatik (65-79 årige)	45 pct. DRG, dog max 26.271 kr./regionsforløb
- somatik (80+ årige)	56 pct. DRG, dog max 31.525 kr./regionsforløb
Psykiatri	
- stationær	60 pct. af sengedagstakst, max 9.004 kr./regionsforløb
- ambulant	30 pct. af besøgstakst, 564 kr./besøg
Praksissektoren	
- speciallæger (0-2 årige)	45 pct. af honorarer, max 2.627 kr./ydelse
- speciallæger (3-64 årige)	20 pct. af honorarer, max 1.576 kr./ydelse
- speciallæger (65-79 årige)	45 pct. af honorarer, max 2.627 kr./ydelse
- speciallæger (80+ årige)	56 pct. af honorarer, max 3.153 kr./ydelse
- almen læger (grunddydelser), fysioterapi, tandlæger, fodterapi, psykolog, kiropraktor (0-2 årige)	14 pct. af honorarer
- almen læger (grunddydelser), fysioterapi, tandlæger, fodterapi, psykolog, kiropraktor (3-64 årige)	7 pct. af honorarer
- almen læger (grunddydelser), fysioterapi, tandlæger, fodterapi, psykolog, kiropraktor (65-79 årige)	14 pct. af honorarer
- almen læger (grunddydelser), fysioterapi, tandlæger, fodterapi, psykolog, kiropraktor (80+ årige)	18 pct. af honorarer

Bilag 7 - Takster – Speciaalsektoren

Tilbud	Ydelse	Paragraf	Pladser	Takst kr.	Bemærkning
Bostedet Brovst	Brovst - Døgnophold	SEL § 107	20	3.326	
Bostedet Hadsund	Hadsund - Døgnophold Takst 1	SEL § 108	22	2.735	
	Hadsund - Døgnophold Takst 2	SEL § 108	18	1.904	
Bostedet Kærvang	Kærvang, Fjorden - Døgnophold Takst 1	SEL § 108	22	2.528	
	Kærvang, Fjorden - Døgnophold Takst 2	SEL § 108	2	1.760	
	Kærvang, Midtbyen - Døgnophold (almen)	ABL § 105	9	1.916	
	Kærvang, Midtbyen - Døgnophold Takst 1 (almen)	ABL § 105	8	2.186	
	Kærvang, Midtbyen - Døgnophold Takst 2 (almen)	ABL § 105	3	1.524	
	Kærvang, Tranevej - Akt.- og samværstilbud	SEL § 104	5	460	
Bostedet Skovvænget	Skovvænget - Døgnophold	SEL § 108	13	1.972	
	Skovvænget - Døgnophold Takst 1	SEL § 108	7	2.582	
	Skovvænget - Døgnophold Takst 2	SEL § 108	4	1.797	
Bostedet Solsiden	Solsiden, Teglgården - Døgnophold (almen)	ABL § 105	4	1.841	
	Solsiden, Teglgården - Døgnophold Takst 1 (almen)	ABL § 105	1	2.290	
	Solsiden, Teglgården - Døgnophold Takst 2 (almen)	ABL § 105	3	1.597	
	Solsiden, Teglgården/Odinsvej - Døgnophold Takst 1	SEL § 108	20	2.639	
	Solsiden, Teglgården/Odinsvej - Døgnophold Takst 2	SEL § 108	6	1.837	
Bostedet Vestervang	Vestervang - Døgnophold	SEL § 108	10	1.865	
	Vestervang - Døgnophold Takst 1	SEL § 108	15	2.474	
	Vestervang - Døgnophold Takst 2	SEL § 108	3	1.722	

Bilag – Takster i Speciaalsektoren

Tilbud	Ydelse	Paragraf	Pladser	Takst (kr.)	Bemærkning
Center for Døvblindhed og Høretab	Botilbud, Høretab - Individuel takst	SEL § 107	1	3.305	
	Botilbud, Høretab - Takst 1	SEL § 107	1	1.072	
	Botilbud, Høretab - Takst 2	SEL § 107	2	1.754	
	Botilbud, Høretab - Takst 3	SEL § 107	1	2.424	
	Botilbud, Høretab - Udslusningstakst	SEL § 107	1	803	
	Bøgehuset - Døgnophold	SEL § 66, stk. 1	6	5.647	
	Danalien - Døgnophold	SEL § 108	14	3.778	
	Danalien - Døgnophold Takst 1	SEL § 108	0	3.366	
	Danalien - Døgnophold Takst 2	SEL § 108	0	4.391	
	Danalien - Døgnophold Takst 3	SEL § 108	0	6.566	
	Kloden - Døgnophold Takst 1	SEL § 108	7	3.366	
	Kloden - Døgnophold Takst 2	SEL § 108	11	4.391	
	Kloden - Døgnophold Takst 3	SEL § 108	6	6.566	
	Planethuset - Aflastning	SEL § 66, stk. 1	2	3.948	
	Skoleafd. - Børn med høretab	FSL § 20	3	1.072	
	Skoleafd. - Børn med høretab (obj. finansieret)	FSL § 20	1	795.596	
	Skoleafd. - Børn med høretab m. ydr. funk.nedsæt.	FSL § 20	6	1.758	
	Skoleafd. - Voksne med høretab	LSV § 1	2.520	329	
	Skoleafd. for døvblinde børn	FSL § 20	6	1.786	
	Skoleafd. for døvblinde børn (obj. finansieret)	FSL § 20	1	691.932	
	Skoleafd. for døvblinde voksne	LSV § 1	36	182	
	Skovhuset - Akt.- og samværstilbud	SEL § 104	31	848	
	Skovhuset - Akt.- og samværstilbud Takst 1	SEL § 104	5	852	
	Skovhuset - Akt.- og samværstilbud Takst 2	SEL § 104	7	1.103	
	Skovhuset - Akt.- og samværstilbud Takst 3	SEL § 104	5	1.869	
	STU Døvblindhed - Takst 1		1	1.106	
	STU Døvblindhed - Takst 2		1	1.587	
	STU Høretab - Takst 1		4	717	
	STU Høretab - Takst 2		6	1.062	
	Ungdomshjemmet - Døgnophold	SEL § 107	11	4.409	
Den Sikrede Institution Kompasset	Kompasset - A conto-betaling (obj. finansieret)	SEL § 66, stk. 1	1	8.680.355	
	Kompasset - Døgnophold	SEL § 66, stk. 1	8	4.057	
	Kompasset - Døgnophold (sociale pladser)	SEL § 66, stk. 1	0	7.029	
	Kompasset - Undervisning	FSL § 20	4	706	
Forsorgshjemmet Aas Institut for Syn og Hørelse	Aas - Forsorgstilbud	SEL § 110	15	2.077	
	1A Generel rådgivning og information - Høre	SEL §§ 10-12	1	1.183.412	
	1A Generel rådgivning og information - Syn og ASK	SEL §§ 10-12	1	1.059.284	
	2A Småbørn (0-6 år) - Syn og ASK	SEL §§ 10-12	900	881	
	2B Skolebørn (6-18 år) Syn og ASK	FSL § 20	2.000	881	
	2C Unge & voksne - Høre	SEL §§ 10-12	7.800	881	
	2C Unge & voksne - Syn og ASK	SEL §§ 10-12	9.800	881	
	2D Børn & voksne - Medicinsk-optisk øjenlidelser	SEL §§ 10-12	960	881	
	2E Voksne med høre-, syns- eller ASK-problemer	LSV § 1	1.027	881	
	3A Hjælpemiddelpulje - Optiske og ITHjælpemidler	SEL §§ 112	1	12.581.519	
	3B Hjælpemiddelpulje - Øvrige synshjælpemidler	SEL §§ 112	1	1.322.743	
	3C Hjælpemiddelpulje - Uv.mat. og tek.hjælpemidler	FSL § 20	1	555.290	
Neurocenter Østerskoven	Østerskoven - Erhvervet hjerneskade	SEL § 107	6	4.648	
	Østerskoven - Medfødt hjerneskade	SEL § 107	16	4.363	
Rehabiliteringscenter Strandgården	Strandgården - Rehabiliteringsophold	SEL § 107	10	4.559	

Bilag – Takster i Specialsektoren

Tilbud	Ydelse	Paragraf	Pladser	Takst (kr.)	Bemærkning
Specialbørne-hjemmene	Aflastning §52, Målgruppe 1.1	SEL § 52, stk. 3, nr. 5 jf. §66, stk. 1, nr. 6	0	3.861	
	Aflastning §52, Målgruppe 1.2	SEL § 52, stk. 3, nr. 5 jf. §66, stk. 1, nr. 6	0	4.273	
	Aflastning §52, Målgruppe 1.3	SEL § 52, stk. 3, nr. 5 jf. §66, stk. 1, nr. 6	0	5.669	
	Aflastning §52, Målgruppe 2.1	SEL § 52, stk. 3, nr. 5 jf. §66, stk. 1, nr. 6	0	3.087	
	Aflastning §52, Målgruppe 2.2	SEL § 52, stk. 3, nr. 5 jf. §66, stk. 1, nr. 6	0	3.861	
	Aflastning §52, Målgruppe 2.3	SEL § 52, stk. 3, nr. 5 jf. §66, stk. 1, nr. 6	0	4.544	
	Aflastning §52, Målgruppe 2.4	SEL § 52, stk. 3, nr. 5 jf. §66, stk. 1, nr. 6	0	6.739	
	Aflastning §84, Målgruppe 1.1	SEL § 84	0	3.265	
	Aflastning §84, Målgruppe 1.1 (hverdag)	SEL § 84	0	2.977	
	Aflastning §84, Målgruppe 1.1 Pakke A	SEL § 84	0	3.833	Ydelsen afregnes som en pakke bestående af 2 døgn - i alt 7666
	Aflastning §84, Målgruppe 1.1 Pakke B	SEL § 84	0	4.405	Ydelsen afregnes som en pakke bestående af 2 døgn - i alt 8810
	Aflastning §84, Målgruppe 1.1 Pakke C	SEL § 84	0	3.656	Ydelsen afregnes som en pakke bestående af 3 døgn - i alt 10968
	Aflastning §84, Målgruppe 1.2	SEL § 84	0	3.586	
	Aflastning §84, Målgruppe 1.2 (hverdag)	SEL § 84	0	3.206	
	Aflastning §84, Målgruppe 1.2 Pakke A	SEL § 84	0	4.328	Ydelsen afregnes som en pakke bestående af 2 døgn - i alt 8656
	Aflastning §84, Målgruppe 1.2 Pakke B	SEL § 84	0	5.013	Ydelsen afregnes som en pakke bestående af 2 døgn - i alt 10026
	Aflastning §84, Målgruppe 1.2 Pakke C	SEL § 84	0	4.078	Ydelsen afregnes som en pakke bestående af 3 døgn - i alt 12234
	Aflastning §84, Målgruppe 1.3	SEL § 84	0	5.361	
	Aflastning §84, Målgruppe 1.3 (hverdag)	SEL § 84	0	5.179	
	Aflastning §84, Målgruppe 1.3 Pakke A	SEL § 84	0	6.259	Ydelsen afregnes som en pakke bestående af 2 døgn - i alt 12518
	Aflastning §84, Målgruppe 1.3 Pakke B	SEL § 84	0	7.227	Ydelsen afregnes som en pakke bestående af 2 døgn - i alt 14454
	Aflastning §84, Målgruppe 1.3 Pakke C	SEL § 84	0	5.885	Ydelsen afregnes som en pakke bestående af 3 døgn - i alt 17655
	Aflastning §84, Målgruppe 2.1	SEL § 84	0	2.949	
	Aflastning §84, Målgruppe 2.1 (hverdag)	SEL § 84	0	2.747	

Bilag – Takster i Speciaalsektoren

Tilbud	Ydelse	Paragraf	Pladser	Takst (kr.)	Bemærkning
Specialbørne- hjemmene (fortsat)	Aflastning §84, Målgruppe 2.1 Pakke A	SEL § 84	0	3.364	pakke bestående af 2 døgn - i alt 6728
	Aflastning §84, Målgruppe 2.1 Pakke B	SEL § 84	0	3.822	Ydelsen afregnes som en pakke bestående af 2 døgn - i alt 7644
	Aflastning §84, Målgruppe 2.1 Pakke C	SEL § 84	0	3.221	Ydelsen afregnes som en pakke bestående af 3 døgn - i alt 9663
	Aflastning §84, Målgruppe 2.2	SEL § 84	0	3.265	
	Aflastning §84, Målgruppe 2.2 (hverdag)	SEL § 84	0	2.977	
	Aflastning §84, Målgruppe 2.2 Pakke A	SEL § 84	0	3.833	Ydelsen afregnes som en pakke bestående af 2 døgn - i alt 7666
	Aflastning §84, Målgruppe 2.2 Pakke B	SEL § 84	0	4.405	Ydelsen afregnes som en pakke bestående af 2 døgn - i alt 8810
	Aflastning §84, Målgruppe 2.2 Pakke C	SEL § 84	0	3.656	Ydelsen afregnes som en pakke bestående af 3 døgn - i alt 10968
	Aflastning §84, Målgruppe 2.3	SEL § 84	0	4.050	
	Aflastning §84, Målgruppe 2.3 (hverdag)	SEL § 84	0	3.651	
	Aflastning §84, Målgruppe 2.3 Pakke A	SEL § 84	0	4.844	Ydelsen afregnes som en pakke bestående af 2 døgn - i alt 9688
	Aflastning §84, Målgruppe 2.3 Pakke B	SEL § 84	0	5.685	Ydelsen afregnes som en pakke bestående af 2 døgn - i alt 11370
	Aflastning §84, Målgruppe 2.3 Pakke C	SEL § 84	0	4.607	pakke bestående af 3 døgn - i alt 13821
	Aflastning §84, Målgruppe 2.4	SEL § 84	0	5.260	
	Aflastning §84, Målgruppe 2.4 (hverdag)	SEL § 84	0	4.528	
	Aflastning §84, Målgruppe 2.4 Pakke A	SEL § 84	0	6.540	Ydelsen afregnes som en pakke bestående af 2 døgn - i alt 13080
	Aflastning §84, Målgruppe 2.4 Pakke B	SEL § 84	0	7.682	Ydelsen afregnes som en pakke bestående af 2 døgn - i alt 15364
	Aflastning §84, Målgruppe 2.4 Pakke C	SEL § 84	0	6.216	Ydelsen afregnes som en pakke bestående af 3 døgn - i alt 18648
	Døgnophold, Målgruppe 1.1	SEL § 52, stk. 3, nr. 7 if. §66, stk. 1, nr. 6	10	4.087	
	Døgnophold, Målgruppe 1.2	SEL § 52, stk. 3, nr. 7 if. §66, stk. 1, nr. 6	2	4.494	
	Døgnophold, Målgruppe 1.3	SEL § 52, stk. 3, nr. 7 if. §66, stk. 1, nr. 6	8	5.867	
	Døgnophold, Målgruppe 2.1	SEL § 52, stk. 3, nr. 7 if. §66, stk. 1, nr. 6	1	3.283	
	Døgnophold, Målgruppe 2.2	SEL § 52, stk. 3, nr. 7 if. §66, stk. 1, nr. 6	10	4.087	
	Døgnophold, Målgruppe 2.3	SEL § 52, stk. 3, nr. 7 if. §66, stk. 1, nr. 6	2	4.720	
	Døgnophold, Målgruppe 2.4	SEL § 52, stk. 3, nr. 7 if. §66, stk. 1, nr. 6	6	6.886	

Bilag – Takster i Speciaalsektoren

Tilbud	Ydelse	Paragraf	Pladser	Takst (kr.)	Bemærkning
Sødisbakke	Bakkebo - Døgnophold Takst 1	SEL § 108	1	7.058	
	Bakkebo - Døgnophold Takst 2	SEL § 108	3	4.935	
	Bakkebo - Døgnophold Takst 3	SEL § 108	9	3.519	
	Bakkebo - Døgnophold Takst 4	SEL § 108	2	2.811	
	Bakkebo - Døgnophold Takst 5	SEL § 108	1	2.104	
	Bøgedal 1. sal - Døgnophold (almen)	ABL § 105	8	2.099	
	Bøgedal stuen - Døgnophold Takst 1 (almen)	ABL § 105	2	3.360	
	Bøgedal stuen - Døgnophold Takst 2 (almen)	ABL § 105	1	2.847	
	Bøgedal stuen - Døgnophold Takst 3 (almen)	ABL § 105	3	2.498	
	Bøgedal stuen - Døgnophold Takst 4 (almen)	ABL § 105	1	2.150	
	Bøgedal stuen - Døgnophold Takst 5 (almen)	ABL § 105	1	1.452	
	Dagcenter - Akt.- og samværstilbud	SEL § 104	57	521	
	Dagcenter - Akt.- og samværstilbud Takst 1	SEL § 104	6	868	
	Dagcenter - Akt.- og samværstilbud Takst 2	SEL § 104	2	646	
	Dagcenter - Akt.- og samværstilbud Takst 3	SEL § 104	1	499	
	Dagcenter - Akt.- og samværstilbud Takst 4	SEL § 104	1	351	
	Højbo - Døgnophold (almen bolig)	ABL § 105	11	2.351	
	Højbo - Døgnophold Takst 1 (almen)	ABL § 105	1	3.360	
	Højbo - Døgnophold Takst 2 (almen)	ABL § 105	1	2.847	
	Højbo - Døgnophold Takst 3 (almen)	ABL § 105	1	2.498	
	Højbo - Døgnophold Takst 4 (almen)	ABL § 105	1	2.150	
	Højbo - Døgnophold Takst 5 (almen)	ABL § 105	1	1.452	
	Kastanien - Døgnophold (ny)	SEL § 108	7	5.516	
	Kuben - Døgnophold	SEL § 108	1	7.774	
	Kuben - Døgnophold (tidligere Skovbo)	SEL § 108	3	3.274	
	Løvhøj - Døgnophold	SEL § 108	1	8.940	
	Skovbo - Døgnophold Takst 1	SEL § 108	8	6.854	
	Skovbo - Døgnophold Takst 2	SEL § 108	4	5.004	
	Skovbo - Døgnophold Takst 3	SEL § 108	12	3.386	
	Skovbrynet - Døgnophold Takst 1	SEL § 108	1	7.234	
	Skovbrynet - Døgnophold Takst 2	SEL § 108	1	5.057	
	Skovbrynet - Døgnophold Takst 3	SEL § 108	1	3.824	
	Skovbrynet - Døgnophold Takst 4	SEL § 108	1	3.126	
	Skovbrynet - Døgnophold Takst 5	SEL § 108	1	2.777	
	Skovbrynet - Døgnophold Takst 6	SEL § 108	8	2.427	
	Skovbrynet - Døgnophold Takst 7	SEL § 108	3	2.079	
	Skrænten - Døgnophold (almen)	ABL § 105	8	2.679	
	Skrænten - Døgnophold (almen) Takst 1	ABL § 105	1	4.525	
	Skrænten - Døgnophold (almen) Takst 2	ABL § 105	2	2.666	
	Skrænten - Døgnophold (almen) Takst 3	ABL § 105	1	2.201	
	Tårnly - Døgnophold (gl.)	SEL § 108	9	7.522	
	Tårnly - Døgnophold (ny)	SEL § 108	4	7.911	
	Vestergade 18 - Døgnophold	SEL § 108	6	1.624	

Bilag 8 - Løn- og prisfremskrivning

Lønfremskrivning:

I budgettet er indarbejdet en lønfremskrivning på 1,35%.

Prisfremskrivning:

I budgettet er indarbejdet følgende prisfremskrivninger:

- Hospitalsområdet og Administrationen 0,72%
- Praksis (Sygesikringsområdet) 1,30%
- Regional udvikling 2,27%